

**T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
SOSYAL HİZMET BİLİM DALI**

SOSYAL HİZMET KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NESLİHAN CEYLAN

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ RECEP ÇELİK

**YALOVA
HAZİRAN 2024**

T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
SOSYAL HİZMET BİLİM DALI

SOSYAL HİZMET KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NESLİHAN CEYLAN
218118002

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ RECEP ÇELİK

YALOVA
HAZİRAN 2024

ETİK BEYAN

Yalova Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez/Proje Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım “**Sosyal Hizmet Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi**” başlıklı bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin tespiti halinde doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi taahhüt ve beyan ederim.

İmza

Neslihan CEYLAN

ÖNSÖZ

Sosyal hizmet alanındaki lisansüstü birikimi ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma ayrıntılı bir analiz sürecinin sonucunda ortaya çıkmıştır. Elbette bu tezin başlangıcından sonuçlanmasına kadar pek çok kişinin emek ve desteğinin olduğunu belirtmem gerekir. Özellikle tez konumun belirlenmesi ve sonraki süreçteki katkılarından dolayı başta danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Recep ÇELİK olmak üzere dersini aldığım bütün hocalarıma şükran borçlu olduğumu ifade etmeliyim. Ayrıca tezin savunmasında yer almayı kabul ederek tezimizin eksiklerini giderme noktasındaki kıymetli katkılarından dolayı jüri üyesi hocalarım Prof. Dr. Musa ŞAHİN ve Doç. Dr. Beyza ERKOÇ’a ayrıca teşekkür ederim. En fazla teşekkürü hak eden şüphesiz tez yazma sürecinde ve akademik çalışmalarımın diğer aşamalarında desteklerini her zaman hissettiğim eşim ve çocuklarım oldu. Onlara minnettarım.

Haziran– 2024

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vi
TABLolar LİSTESİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Konusu.....	1
1.2. Çalışmanın Önemi	1
1.3. Çalışmanın Amacı.....	2
1.4. Çalışmanın Yöntemi	3
1.5. Araştırma Kapsamı	3
1.6. Sınırlılıklar.....	3
1.7. Veri Toplama ve Analiz Süreci	4
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1. Sosyal Hizmet.....	6
2.1.1. Uygulama ve etik	7
2.1.2. Sosyal adalet ve savunuculuk	7
2.1.3. Sosyal hizmetin amacı	7
2.2. Sosyal hizmet alanları.....	8
2.2.1. Yoksulluk ve sosyal hizmet.....	9
2.2.2. Göç ve sosyal hizmet	9
2.2.3. Okul sosyal hizmeti.....	10
2.2.4. Engellilik ve sosyal hizmet	10
2.2.5. Tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet.....	10
2.2.6. Kadın ve sosyal hizmet	11
2.2.7. Çocuk ve sosyal hizmet	11
2.2.8. Yaşlılık ve sosyal hizmet.....	11
2.2.9. Afet ve sosyal hizmet.....	12
3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİ	13
3.1. Araştırmanın Tasarımı	13
3.2. Metodolojik Yaklaşım.....	13
3.3. Veri Toplama.....	13
3.4. Dahil Etme ve Dışlama Kriterleri	15
3.5. Verilerin Analizi.....	15
3.5.1. Tezlerin sınıflandırılması	15

3.5.1.1. Tezlerin yıllara göre dağılımı	15
3.5.1.2. Tezlerin düzeyi	15
3.5.1.3. Tezin hazırlandığı üniversite	15
3.5.1.4. Ana disiplinler	15
3.5.1.5. Tezlerin dili.....	16
3.5.1.6. Tezlerin yöntemleri.....	16
3.6. Verilerin İşlenmesi	16
3.6.1. Listeleme ve inceleme.....	16
3.6.2. Nicel gruplandırma	16
3.7. Sınırlılıklar ve Karşılaşılan Zorluklar	16
3.8. Kategorizasyon Varsayımları.....	17
4. BULGULAR VE YORUMLAR	18
4.1. Ana Bilim Dallarına Göre Tezlerin Dağılımı.....	18
4.1.1. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezler.....	18
4.1.1.1. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin türüne göre dağılımı	18
4.1.1.2. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin yıllara göre dağılımı	20
4.1.1.3. Sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan tezlerin hazırlandıkları dillere göre dağılımı.....	23
4.1.1.4. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin alanlara göre dağılımı.....	24
4.1.1.4.1. Sosyal hizmet alanlarında hazırlanan tezlerin üniversitelere dağılımı	26
4.1.1.4.2. Tezlerin alanlara göre (Anahtar kavramlara göre) dağılımı.....	27
4.1.1.5. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yöntemlerine göre dağılımı	46
4.1.2. Sosyal hizmetler ana bilim dalı.....	61
4.1.2.1. Sosyal Hizmetler anabilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı.....	62
4.1.2.2. Sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı.....	64
4.1.2.3. Sosyal Hizmetler ana bilim dalındaki lisansüstü tezlerin hazırlandıkları dile göre dağılımı	66
4.1.2.4. Sosyal hizmetler anabilim dalındaki lisansüstü tezlerin alanlara (anahtar kelimelere) göre dağılımı	66
4.1.2.5. Sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yöntemlerine göre dağılımı	77
4.2. Tez Adında Sosyal Hizmet Geçen Lisansüstü Tezlerin Dağılımı	85
4.2.1. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin üniversitelere göre dağılımı.....	85

4.2.2. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin türüne göre dağılımı	90
Aşağıda tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin türlerine göre dağılımı verilmiştir.	90
4.2.3. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin yıllara göre dağılımı	90
4.2.4. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin diline göre dağılımı	93
4.2.5. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin disiplinlere göre dağılımı.....	93
4.3. Diğer Alanlarda Hazırlanan Sosyal Hizmetle İlgili Lisansüstü Tezler	95
4.3.1. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin üniversitelere göre dağılımı	95
4.3.2. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin yıllara göre dağılımı ...	100
4.3.3. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin türlerine göre dağılımı	103
4.3.4. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin dillere göre dağılımı ...	104
4.3.5. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin disiplinlere göre dağılımı	105
5. TARTIŞMA	109
6. SONUÇ	113
ÖNERİLER	115
KAYNAKLAR	116
ÖZGEÇMİŞ	120

SOSYAL HİZMET KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

ÖZET

Sosyal hizmet anabilim dalında ve diğer anabilim dallarında sosyal hizmet konularında hazırlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesini amaçlayan bu çalışmada Türkiye'deki üniversitelerde 2023 yılına kadar hazırlanmış olan lisansüstü tezler doküman incelemesi yöntemiyle bibliyografik olarak analiz edilmiştir. Buna göre öncelikle Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi Web sayfası üzerinden çevrim içi olarak erişime açılan sosyal hizmet konusundaki lisansüstü tezler tespit edilmiştir. Ulaşılan tezler sosyal hizmet ve sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlananlar, tez adında sosyal hizmet kavramı geçenler ve diğer bütün alanlarda hazırlanmış sosyal hizmetle ilgili tezler olmak üzere üç ana kategoriye ayrılmıştır. Her üç kategorideki tezler de hazırlandıkları yıllara, üniversiteye, tezlerin hazırlandığı dile, türlerine ve sosyal hizmet alanlarına göre ayrı ayrı tasnif edilerek incelenmiştir. Buna ek olarak sosyal hizmet anabilim dalında ve sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan tezler yöntemlerine göre; tez adında ve diğer bütün alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili olan tezler ise hazırlandıkları disiplinlere göre ayrıca analiz edilmiştir. Tezlerin hazırlandıkları disiplinler belirlenirken teze ilgili tanıtıcı bilgilerden konu sekmesinde tercih edilen ilk kavram dikkate alınmıştır. Bu kapsamda tezin ilk bölümünde sosyal hizmet disiplini ve sosyal hizmet mesleğine, temel kavramlarına ve sosyal hizmet alanlarına değinilmiştir. İkinci bölümde ise tezin metodolojisine yer verilirken, tezin üçüncü bölümünde elde edilen verilerin analizini içeren bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Son bölümde ise elde edilen bulgular tartışılmış ve sosyal hizmet alanındaki lisansüstü tezlerin genel görünümüne ve eğilimine dair sonuçlar verilmiştir. Buna göre araştırma bulguları sosyal hizmet ve sosyal hizmetler anabilim dallarında ve diğer disiplinler tarafından hazırlanan sosyal hizmet konulu tezlerin büyük bir bölümünün Türkçe olarak hazırlandığını ve yüksek lisans düzeyinde olduğunu, tez sayısının yıllara göre arttığını ve en fazla aile, çocuk ve kadın konularında tez hazırlandığını göstermektedir. Tezlerin yöntemine bakıldığında ise sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan tezlerde nicel (%45) ve nitel (%44) yöntemin eşit oranda tercih edilmesine rağmen yüksek lisans tezlerinde daha çok nicel yöntemin (%51,6), doktora tezlerinde ise daha çok nitel yöntemin (%53,7) tercih edildiği tespit edilmiştir. Diğer bir sonuç da farklı disiplinler tarafından sosyal hizmetlerin farklı alanlarında oldukça fazla tez üretilmiş olduğunun tespit edilmiş olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal hizmet, Sosyal hizmetler, Lisansüstü tezler, Bibliyografik analiz

REVIEW OF GRADUATE THESIS ON SOCIAL WORK

ABSTRACT

In this study, which aims to examine the postgraduate theses prepared in the department of social work and other departments on social work issues, the postgraduate theses prepared in universities in Türkiye until 2023 were analyzed bibliographically by document review method. Accordingly, postgraduate theses on social work that were made available online through the National Thesis Center Web page of the Presidency of the Council of Higher Education were identified. The theses were divided into three main categories: those prepared in the department of social work and social services, those with the concept of social work in the title of the thesis, and theses on social work prepared in all other disciplines. Theses in all three categories were classified and analyzed separately according to the years they were prepared, the university, the language in which the theses were prepared, their types and the fields of social work. In addition, theses prepared in the department of social work and the department of social services were analyzed according to their methods, and all theses related to social work in the title of the thesis and in all other fields were analyzed separately according to the disciplines in which they were prepared. While determining the disciplines in which the theses were prepared, the first concept preferred in the subject tab from the introductory information about the thesis was taken into consideration. In this context, in the first part of the thesis, the discipline of social work and social work profession, basic concepts and social work fields are mentioned. In the second part, the methodology of the thesis is given, while the third part of the thesis includes the findings and interpretations including the analysis of the data obtained. In the last chapter, the findings are discussed and conclusions about the general outlook and trend of graduate theses in the field of social work are given. Accordingly, the research findings show that most of the theses on social work prepared by the departments of social work and social services and other disciplines are prepared in Turkish and are at the master's level, the number of theses has increased over the years, and most of the theses are prepared in the fields of family, children and women. Regarding the methodology of the theses, although quantitative (45%) and qualitative (44%) methods were equally preferred in the theses prepared in the department of social work, it was determined that quantitative method was preferred in master's theses (51.6%) and qualitative method was preferred in doctoral theses (53.7%). Another result is that it has been determined that quite a lot of theses have been produced by different disciplines in different fields of social services.

Keywords: Social work, Social services, Graduate theses, Bibliographic analysis.

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı arama motoru	14
Şekil 4.1. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı	20
Şekil 4.2. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı	21
Şekil 4.3. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara ve tez türlerine göre dağılımı	22
Şekil 4.4. Sosyal hizmet ana bilim dalındaki tezlerin alanlara göre oransal dağılımı.....	28
Şekil 4.5. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin üniversitelere ve alanlara göre dağılımı	29
Şekil 4.6. Sosyal hizmet ana bilim dalında aile alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı	30
Şekil 4.7. Sosyal hizmet ana bilim dalında kadın alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı	31
Şekil 4.8. Sosyal hizmet ana bilim dalında çocuk alanında üniversitelere göre dağılımı	32
Şekil 4.9. Sosyal hizmet ana bilim dalında gençlik alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı	33
Şekil 4.10. Sosyal hizmet ana bilim dalında ergen-ergenlik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	34
Şekil 4.11. Sosyal hizmet ana bilim dalında yaşlı-yaşlılık alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı	35
Şekil 4.12. Sosyal hizmet ana bilim dalında engellilik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	36
Şekil 4.13. Sosyal hizmet ana bilim dalında bakım alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	37
Şekil 4.14. Sosyal hizmet ana bilim dalında yoksulluk alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	38
Şekil 4.15. Sosyal hizmet ana bilim dalında göç, mültecilik ve sığınmacılar konularında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	39
Şekil 4.16. Sosyal hizmet ana bilim dalında bağımlılık alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	40
Şekil 4.17. Sosyal hizmet ana bilim dalında sağlık, tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet konularında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	41
Şekil 4.18. Sosyal hizmet ana bilim dalında afet ve deprem alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	42
Şekil 4.19. Sosyal hizmet ana bilim dalında psikososyal ve sosyal destek alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	43
Şekil 4.20. Sosyal hizmet ana bilim dalında okul sosyal hizmeti alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	44

Şekil 4.21. Sosyal hizmet ana bilim dalında hükümlüler alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	45
Şekil 4.22. Sosyal hizmet ana bilim dalında romanlar konusunda hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	45
Şekil 4.23. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin dağılımı.....	48
Şekil 4.24. Sosyal hizmet ana bilim dalındaki lisansüstü tezlerinin yöntemlere göre oransal dağılımı	49
Şekil 4.25. Sosyal hizmet ana bilim dalındaki yüksek lisans tezlerinin yönetime göre oransal dağılımı	49
Şekil 4.26. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin nitel yönetime göre oransal dağılımı	50
Şekil 4.27. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin nicel yönetime göre oransal dağılımı	51
Şekil 4.28. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin karma yönetime göre oransal dağılımı.....	52
Şekil 4.29. Sosyal hizmet ana bilim dalındaki yüksek lisans tezlerinin oransal dağılımı.....	53
Şekil 4.30. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin yönetime ve üniversitelere göre dağılımı	55
Şekil 4.31. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin yönetime göre oransal dağılımı	56
Şekil 4.32. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin nitel yönetime ve üniversitelere göre dağılımı	57
Şekil 4.33. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin nicel yönetime ve üniversitelere göre dağılımı	58
Şekil 4.34. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin karma yönetime ve üniversitelere göre dağılımı	59
Şekil 4.35. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımı	60
Şekil 4.36. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin tez türüne göre dağılımı	63
Şekil 4.37. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı	65
Şekil 4.38. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin türüne ve yıllara göre dağılımı	65
Şekil 4.39. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerin alanlara göre oransal dağılımı	68
Şekil 4.40. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerin alanlara ve üniversitelere göre dağılımı	69
Şekil 4.41. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan aile alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı	69

Şekil 4.42. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan kadın konusundaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı	70
Şekil 4.43. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan çocuk alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı	71
Şekil 4.44. Sosyal hizmetler ana bilim dalında gençlik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	71
Şekil 4.45. Sosyal hizmetler ana bilim dalında yaşlılık alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	72
Şekil 4.46. Sosyal hizmetler ana bilim dalında engellilik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	72
Şekil 4.47. Sosyal hizmetler ana bilim dalında bakım alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	73
Şekil 4.48. Sosyal hizmetler ana bilim dalında yoksulluk alanındaki hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	73
Şekil 4.49. Sosyal hizmetler ana bilim dalında göç ve mültecilik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	74
Şekil 4.50. Sosyal hizmetler ana bilim dalında bağımlılık veya madde kullanımı alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	74
Şekil 4.51. Sosyal hizmetler ana bilim dalında sağlık, tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	75
Şekil 4.52. Sosyal hizmetler ana bilim dalında sosyal destek alanında hazırlanan üniversitelere göre dağılımı	75
Şekil 4.53. Sosyal hizmetler ana bilim dalında okul sosyal hizmeti alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	76
Şekil 4.54. Sosyal hizmetler ana bilim dalında mahkûm ve yükümlü konularında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	76
Şekil 4.55. Sosyal hizmetler ana bilim dalında Romanlar konusunda hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı	77
Şekil 4.56. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin yöntemlerine ve üniversitelere göre dağılımı	79
Şekil 4.57. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerinin yöntemlere göre oransal dağılımı	80
Şekil 4.58. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin yöntemlerine göre oransal dağılımı	80
Şekil 4.59. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin nitel yönetime göre oransal dağılımı	81
Şekil 4.60. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin nicel yönetime göre oransal dağılımı	81
Şekil 4.61. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin yöntemlere ve üniversitelere göre dağılımı	83
Şekil 4.62. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin yöntemlere göre oransal dağılımı	84

Şekil 4.63. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin nitel yönetime göre oransal dağılımı	84
Şekil 4.64. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin nicel yönetime göre oransal dağılımı	85
Şekil 4.65. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin üniversitelere göre dağılımı	89
Şekil 4.66. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı.....	90
Şekil 4.67. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı.....	91
Şekil 4.68. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin yıllara ve tez türlerine göre dağılımı	92
Şekil 4.69. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin 10'ar yıllık sayısal ve oransal dağılımı	92
Şekil 4.70. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin hazırlandıkları dillere göre oransal dağılımı	93
Şekil 4.71. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmet tezlerinin ilk on üniversiteye göre dağılımı	99
Şekil 4.72. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmet tezlerinin yıllara göre dağılımı.....	101
Şekil 4.73. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmet tezlerinin türleri ve yıllara göre dağılımı	102
Şekil 4.74. Sosyal hizmet tüm lisansüstü çalışmaları türlerinin yıllara göre oransal dağılımı	103
Şekil 4.75. Diğer alanlarda sosyal hizmetle ilgili hazırlanan tezlerin dillere göre oransal dağılımı	104
Şekil 4.76. Sosyal hizmet ile ilgili tezlerin disiplinlere göre oransal dağılımı.....	108

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo.4.1. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı	18
Tablo 4.2. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı	20
Tablo 4.3. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin dillere göre dağılımı	23
Tablo 4.4. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin üniversite ve alanlara göre dağılımı	25
Tablo 4.5. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin yöntemlerine ve üniversitelere göre dağılımı	47
Tablo 4.6. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerin türüne göre dağılımı	62
Tablo 4.7. Sosyal hizmetler anabilim dalındaki tezlerin yıllara göre dağılımı.....	64
Tablo 4.8. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerinin dillere göre dağılımı.....	66
Tablo 4.9. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin üniversite ve alanlara göre dağılımı	67
Tablo 4.10. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerin yöntemlerine ve üniversitelere göre dağılımı	78
Tablo 4.11. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin üniversitelere ve türlerine göre dağılımı	86
Tablo.4.12. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin yıllara göre dağılımı.....	90
Tablo 4.13. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin disiplinlere göre dağılımı.....	94
Tablo 4.14. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin dağılımı.....	95
Tablo 4.15. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmet tezlerinin yıllara göre dağılımı.....	100
Tablo 4.16. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin dillere göre dağılımı .	104
Tablo 4.17. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin disiplinlere göre dağılımı	105

1. GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Konusu

Sosyal hizmet, bireylerin ve toplumların refahını artırmayı, sosyal adaleti sağlamayı ve sosyal problemleri çözmeyi hedefleyen bir meslektir. Bu bağlamda, sosyal hizmet alanında yapılan akademik çalışmalar, teorik bilgilerin pratik uygulamalara dönüştürülmesinde kritik bir rol oynar. Sosyal hizmet, toplumun dezavantajlı kesimlerine yönelik çeşitli müdahaleler, politikalar ve programlar geliştiren bir disiplindir. Bu çalışmalar, sosyal hizmet profesyonellerine rehberlik etmekte ve sosyal hizmet alanının bilimsel temellerini güçlendirmektedir.

Bu yüksek lisans tezi, Türkiye'deki üniversitelerde sosyal hizmet alanlarında yazılmış lisansüstü tezlerin kapsamlı bir analizini yapmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, belirli bir dönem içinde tamamlanmış tezler analiz edilerek, bu tezlerin sosyal hizmet literatürüne ve uygulamasına olan katkıları değerlendirilecektir. Çalışma, sosyal hizmet eğitimi veren akademik kurumlar ve öğrenciler için alanın gelişimine katkıda bulunacak nitelikte araştırmalar yapmalarını teşvik edici bilgiler sunmayı hedeflemektedir.

1.2. Çalışmanın Önemi

Türkiye'deki sosyal hizmet alanında yapılmış lisansüstü tezlerin kapsamlı bir analizini sunarak hem akademik dünyaya hem de sosyal hizmet uygulamasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Bu alanda yapılan akademik çalışmalar, uygulayıcıların bilgi ve becerilerini güncellemek, sosyal politika ve programların geliştirilmesine yönelik bilimsel katkılar sunmak açısından önemlidir.

Bu anlamda çalışmanın önemi birkaç temel noktada öne çıkmaktadır:

Akademik Katkı: Türkiye'deki sosyal hizmet konulu lisansüstü tezlerin incelenerek analiz edilmesi alandaki araştırmaların genel eğilimini ortaya koymanın yanı sıra sosyal hizmet alanındaki lisansüstü çalışmalardaki boşlukları ve gelecek araştırmalar için potansiyel alanların belirlenmesine de katkıda bulunabilir. Bu açıdan çalışmanın sosyal hizmet alanındaki akademisyenler ve öğrenciler için olduğu kadar sosyal hizmet eğitimi veren kurumlar ve diğer alanlardaki akademisyenler için de önemli bir kaynak olması mümkündür.

Uygulamaya Katkı: Sosyal hizmet uygulayıcıları için güncel akademik çalışmalardan elde edilen bulgular, saha uygulamalarında kullanılan stratejilerin ve müdahale yöntemlerinin etkinliğini artırmaya yönelik bilgiler sunmaktadır. Bu anlamda çalışma, alandaki sosyal

çalışmacıların ve diğer meslek elemanlarının teorik bilgilerini güncellemelerine ve alanın genel görünümünü içselleştirerek daha iyi uygulamaları hayata geçirmelerine katkıda bulunabilir.

Politika Yapıcılar İçin Bilgilendirme: Sosyal hizmet alanında yapılan lisansüstü tezler, sosyal politika ve programların oluşturulmasında önemli bir bilgi kaynağı olabilir. Bu çalışmanın sonuçları da sosyal hizmet alanındaki uygulamalar için ihtiyaca uygun ve daha uygulanabilir politikaların hayata geçirilebilmesi noktasında politika yapıcıların kanıta dayalı kararlar almasına katkıda bulunabilir.

Eğitim ve Müfredat Geliştirme: Sosyal hizmet eğitimi veren akademik kurumlar için bu çalışma, mevcut müfredatın değerlendirilmesi ve güncellenmesine katkı sunabilir. Lisansüstü düzeyde yapılan araştırmaların incelenmesi, eğitim programlarının kalitesinin artırılmasına ve öğrencilere daha kapsamlı ve güncel bilgilerin sunulmasına olanak sağlayabilir.

Toplumsal Farkındalık: Sosyal hizmet alanındaki tezlerin kapsamlı olarak analiz edilmesi, toplumun sosyal hizmet mesleğinin önemi ve katkılarını daha iyi anlaması bakımından faydalı sonuçların ortaya çıkmasını sağlayabilir. Böylelikle sosyal hizmetin ve diğer sosyal hizmet mesleklerinin daha yakından tanınmasına ve toplumsal destek mekanizmasının güçlenmesine katkıda bulunmak mümkün olabilir.

1.3. Çalışmanın Amacı

Türkiye'de sosyal hizmet konulu lisansüstü tezlerin kapsamlı bir analizini gerçekleştirerek tezlerin sosyal hizmet literatürüne ve uygulamasına olan katkısını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada sosyal hizmet disiplininin teori ve uygulama açısından gelişimine katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Bu temel amaç doğrultusunda ulaşılmak istenen alt amaçlar ise aşağıdaki gibi ifade edilebilir:

Türkiye'deki sosyal hizmet konulu lisansüstü tezlerde ele alınan başlıca temaları ve araştırma konularını belirleyerek sosyal hizmet alanında hangi konuların yoğun olarak araştırıldığını ve hangi konuların yeterince ele alınmadığını ortaya koymak.

Sosyal hizmet alanındaki lisansüstü tezlerin analiz edilmesiyle mevcut araştırma boşluklarını belirleyerek alanda çalışan akademisyenlerin ve öğrencilerin yapacakları çalışmalar konusunda literatürün genel bir görünümünü sunmak.

Sosyal hizmet bölümlerinin müfredatlarının değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için öneriler sunarak eğitim programlarının güncellenmesine ve öğrencilere daha nitelikli bir eğitim sunulmasına katkıda bulunmak.

Türkiye'deki sosyal hizmet konulu lisansüstü tezlerin akademik literatüre ve sosyal hizmet pratiğine olan katkılarını değerlendirerek sosyal hizmet alanında daha nitelikli ve etkili araştırmalar yapılmasına ve uygulanmasına destek olmaktadır.

Böylelikle literatür taraması ve istatistiksel yöntemler aracılığıyla elde edilen bulgularla, Türkiye'deki sosyal hizmet konusunda hazırlanan tezlerin mevcut durumu ve gelişim yönü ortaya konulmuş olacaktır.

1.4. Çalışmanın Yöntemi

Türkiye'deki sosyal hizmet konulu lisansüstü tezlerin kapsamlı bir analizini yapmak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılarak elde veriler istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Tezlerin tematik olarak incelenmesini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın kapsamı, veri toplama süreci, veri analizi teknikleri ve araştırmanın geçerlik ve güvenirlik kriterleri ele alınacaktır.

1.5. Araştırma Kapsamı

Bu araştırma, Türkiye'deki üniversitelerde sosyal hizmet konusunda hazırlanmış lisansüstü tezleri kapsamaktadır. Araştırma kapsamına alınan tezler, en geç 31 Aralık 2023 tarihine kadar savunulmuş ve araştırmanın tamamlandığı 8 Mayıs 2024 tarihine kadar olan süreçte Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi sistemine yüklenmiş lisansüstü tezleri (Yüksek Lisans ve Doktora) kapsamaktadır. Dolayısıyla 2023 yılından önce savunulan tezler araştırmaya dahil edilmekle birlikte bu tarihten önce savunulmuş olmasına rağmen 8 Mayıs 2024 tarihine kadar Ulusal Tez Merkezi veri tabanına yüklenmemiş olan tezler araştırmanın kapsamı dışındadır. Tezlerin seçiminde, sosyal hizmet disiplinine doğrudan katkı sağlayan ve sosyal hizmet uygulamaları, politikaları veya eğitimine yönelik konuları ele alan çalışmalar dikkate alınmıştır. Bu anlamda sadece Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında hazırlanan tezler değil farklı Ana Bilim Dallarında hazırlanan tezler de araştırmaya dahil edilmiştir. Bununla birlikte Sosyal Hizmet Anabilim Dalında hazırlanan tezler ayrı bir kategoride ele alınırken diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezler ayrıca incelenmiştir. Burada farklı bir alanda hazırlanmasına rağmen tez adında, özetinde ya da konu sekmesinde sosyal hizmet geçen bütün tezler ayrıca analiz edilmiştir. Bu anlamda araştırma kapsamına sosyal hizmet eğitimi, uygulamaları, politikaları, sosyal adalet, aile, çocuk, kadın, gençlik, yaşlılık, engellilik ve göç gibi sosyal hizmet alanları içinde yer alan pek çok konu dahil edilmiştir.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır ve bunlar aşağıda belirtilmiştir:

Kaynak ve Zaman Sınırlılığı: Araştırma, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nin veri tabanında yer alan ve web sayfasında çevrim içi olarak erişime açılmış olan lisansüstü tezleri kapsamaktadır. Bu nedenle, araştırmanın bulguları sadece lisansüstü tezlere dayanmaktadır. Araştırma, 31 Aralık 2023 tarihinden önce savunulmuş ve Mayıs 2024'e kadar Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nde çevrimiçi olarak paylaşıma açılan lisansüstü tezleri kapsamaktadır. Bu tarihe kadar tamamlanmış ve kayıtlı olan tezler analize dahil edilmiştir. Ancak, bu zaman aralığı içinde yazılmış olsa bile sisteme yüklenmemiş tezler araştırmanın kapsamı dışındadır.

Genellenebilirlik: Araştırmanın bulguları, incelenen tezlerin özelliklerine ve zaman aralığına bağlı olarak ve yalnızca Türkiye'deki tezlerin incelenmesi nedeniyle Türkiye'deki görünümle sınırlıdır.

1.7. Veri Toplama ve Analiz Süreci

Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan veriler istatistiksel olarak analiz edilmiştir.

Literatür Taraması ve Tezlerin Belirlenmesi: Öncelikle, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde çevrim içi olarak erişime açılan sosyal hizmet konulu lisansüstü tezler tespit edilmiştir. Bu süreçte, “sosyal hizmet” anahtar kelimesi kullanılarak tezlerin tam metinlerine erişim sağlanmış ve uygun tezler araştırma kapsamına dahil edilmiştir.

Tezlerin İncelenmesi ve Kodlanması: Seçilen tezler, anabilim dallarına göre detaylı bir şekilde incelenmiş ve kategorize edilmiştir. Bu süreçte, tezlerin başlıkları, özetleri ve konuları (dizinleri) dikkate alınarak sistematik bir veri tabanı oluşturulmuştur. Bu aşamada “**Sosyal Hizmet Anabilim Dalı**”nda hazırlanan tüm tezler ayrı bir kategoride sosyal hizmet alanlarına göre ayrı ayrı sınıflanırken; diğer alanlarda sosyal hizmet konularında hazırlanan tezler ayrıca sınıflanmıştır. Bazı tezler de ayrıca “**Sosyal Hizmetler Anabilim Dalı**” olarak belirtildiğinden bu tezler de ayrı bir başlık altında değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda ulaşılan tezler aşağıdaki gibi sınıflandırılarak türlerine, yıllara, hazırlandıkları üniversitelere ve sosyal hizmet alanlarına göre analiz edilmiştir. Sosyal Hizmet Anabilim Dalında hazırlanan tezlerin ayrıca yöntemsel analizi de yapılmıştır.

- 1- Anabilim Dallarına Göre Tezlerin Dağılımı
 - a- Sosyal Hizmet Anabilim Dalında Hazırlanan Tezler
 - b- Sosyal Hizmetler Anabilim Dalında Hazırlanan Tezler
- 2- Tez Adında Sosyal Hizmet Geçen Tezlerin Dağılımı

3- Tüm Alanlarda Hazırlanan Sosyal Hizmet Konulu Tezlerin Dağılımı

Geçerlik ve Güvenirlik

Veri analizi sürecinin açık bir şekilde belirtilmesi ve araştırmanın tekrarlanabilir olması bulguların doğrulanabilirliğini artırmaktadır. Ayrıca incelenen tezlerin belirli bir dönemde ve belirli kriterlere göre seçilmiş olması araştırma sonuçlarının güvenilirliğini ve geçerliğini artırmaktadır.

Etik İlkeler

Araştırma sürecinde, bilimsel etik kurallara ve gizlilik ilkesine özen gösterilmiştir. YÖK Tez Merkezi'nden ulaşılan tezlerin tümü, kamuya açık ve erişilebilir olduğundan, araştırmada etik ihlallerin önüne geçilmiştir. Bununla birlikte, tez yazarlarının ve danışmanlarının kimlik bilgilerine yer verilmemiş sadece gerekli bilgiler kullanılarak bireysel haklar ve gizlilik ilkeleri korunmuştur.

Problem Cümlesi

Bu çalışma Türkiye'deki sosyal hizmet alanında yapılan lisansüstü araştırmaların mevcut durumunu, alandaki araştırma boşluklarını ve gelecekteki araştırmalar için potansiyel eğilimleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda tezin temel problem cümlesini **Türkiye’de sosyal hizmet alanında/konularında hazırlanan lisansüstü tezlerin mevcut görünümü nasıldır?** sorusu oluşturmaktadır.

Bu temel problem cümlesine bağlı olarak geliştirilen alt problem cümleleri ise aşağıdaki gibidir:

Türkiye’de Sosyal Hizmet Anabilim Dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin mevcut görünümü nasıldır?

Türkiye'deki Sosyal Hizmet Anabilim Dalı dışında hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin mevcut görünümü nasıldır? Bu tezler konularına ve sosyal hizmet alanlarına göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

Türkiye'deki sosyal hizmet alanlarında hazırlanan lisansüstü tezler yıllara, türlerine, dillerine, konularına ve üniversitelere göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

Sosyal Hizmet Anabilim Dalında hazırlanan lisansüstü tezler sosyal hizmet alanlarına ve yöntemlerine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

Çalışmada araştırmanın çerçevesini oluşturan bu temel sorulara cevap aranmaktadır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sosyal hizmet, sosyal bağlamları içinde bireylerin ve toplulukların refahını artırmaya adanmış çok yönlü bir meslektir. Disiplinler arası bir alan olarak sosyal hizmet, karmaşık sosyal sorunları ele almak ve sosyal adaleti ve insan haklarını merkezine alarak farklı disiplinlerden yararlanmaktadır. Bununla beraber tarihsel süreçte ortaya çıkışını etkileyen toplumsal şartlar ve uygulamadaki yaklaşım farkları sosyal hizmeti diğer disiplinlerden ve mesleklerden ayrı bir kategoride değerlendirmeyi gerektirmektedir.

2.1. Sosyal Hizmet

Sosyal hizmetin köklerini, Jane Addams liderliğindeki Yerleşim Evi Hareketi (Settlement House Movement -SHM-) gibi 19. yüzyılın sonlarına ve 20. yüzyılın başlarına damgasını vuran hareketlere kadar götürmek mümkündür. Sosyal sorunları daha geniş bir sosyal çevre bağlamında ele almanın gerekliliğine vurgu yapan bu hareket sosyal adaleti, işlevselliği ve ayrımcılığın azaltılmasını merkeze alan bir yaklaşım ortaya koymuştur (NASW, 2018.; Joseph, 2019)

Buna karşılık, daha sonra ortaya çıkan Charities Organization Society (COS) hareketi bireysel sorumluluğa odaklanarak sosyal hizmet için teorik ve profesyonel bir kimlik oluşturmaya çalışmıştır. SHM'nin çevresel odağı ile COS'un bireyci yaklaşımı arasındaki bu ikilem, mesleğin erken dönemdeki gelişiminin şekillenmesindeki temelleri oluşturmuştur (Dominelli, 2018).

Bu bağlamda sosyal hizmet; sosyal uyum, güçlendirme ve özgürleştirme gibi kavramları benimseyerek sosyal değişimi ve gelişimi hedefleyen bir meslek ve disiplin olarak ortaya çıkmıştır. Uygulamada insan hakları, sosyal adalet, farklılıklara saygı ve kolektif sorumluluk gibi unsurları merkezine alan sosyal hizmetin farklı disiplinlerle de iş birliği içinde çalıştığının tekrar vurgulanması faydalı olacaktır (International Federation of Social Work, 2014).

Bununla beraber mesleğin sosyal adalet ve insan haklarına olan bağlılığı, onu iş birliği içinde olduğu diğer yardım mesleklerinden ayıran tanımlayıcı bir özellik olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca sosyal roller, sosyal ihtiyaçlar, sosyal bağlam ve sosyal iyileşme gibi kavramların, sosyal hizmet uygulamasının merkezinde yer alması onu diğer mesleklerden ayırt edici bir unsurdur (Kadushin & Kadushin, 1997). Zira uygulamada sosyal hizmet bilgi, beceri ve değer üçgeninde birey, aile ve gruplarla çalışmayı odağına alan bir meslektir (National Association of Social Workers, 2020).

2.1.1. Uygulama ve etik

İnsanın ve toplumun sorunlarını bütüncül bir yaklaşımla ele alan sosyal hizmet uygulaması mikro, mezo ve makro düzeylerde gerçekleşmektedir. Sosyal hizmet mesleğin bireyler ve çevreleri arasındaki etkileşime odaklanması, onu diğer disiplinlerden ayırmaktadır (Sheafor ve Horejsi, 2015). Bu anlamda sosyal hizmet uzmanları, ruh sağlığı, yaşlı refahı, çocuk refahı ve halk sağlığı gibi alanlarda, bireylerin çevrelerinde daha iyi işlev görmeleri ve ilişkilerini geliştirmeleri için kapsamlı destekler sunarak kişisel ve ailevi sorunların çözümüne katkıda bulunmaktadır (Ruth & Marshall, 2017).

İnsan onurunu gözetme, ayrımcılık yapmama, şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi temel ilkelerin rehberlik ettiği sosyal hizmette etik hususlar oldukça önemlidir (Mapp ve diğ., 2019). Sewpaul ve diğerleri (2019) tarafından ifade edildiği gibi, sosyal hizmet etiğinin sömürgecilikten arındırılması, daha kapsayıcı ve adil bir yaklaşımın teşvik edilmesiyle mümkün olabilir.

2.1.2. Sosyal adalet ve savunuculuk

Sosyal hizmet, dezavantajlı bireyler ve gruplar ile aileler için sosyal adalet ve savunuculuk arayışındaki bir meslek olarak yoksulluk, göç, çocuk, kadın bakım ve ayrımcılıkla mücadele gibi alanlarda hizmet sunmaktadır (Thompson, 2019). Sosyal hizmetin savunuculuk rolü, onu hayırseverlikten ayırarak bakım, koruma ve danışmanlığı sosyal adalet ekseninde ele alan uygulamalı bir disiplin ve meslek olarak ön plana çıkarmaktadır (Pierson ve Thomas, 2010). Küreselleşmeyle birlikte artan adalet arayışı sosyal hizmetin sosyal adalete odaklanmasının önemini daha da artıran bir durum olarak görülmektedir (Ferguson vd., 2004).

Bu anlamda sosyal hizmetin değişen toplumsal ve küresel şartlara uygun olarak, ortaya çıkan yeni sorunları etik ilkelerle ve uygulamadaki becerilerle her dönemde çözüme kavuşturması mümkün olacaktır. Sosyal adalet ve savunuculuk ekseninde bireylerin becerilerinin ve çevreleriyle etkileşimlerinin artırılmasında bilgi, beceri ve değer üçgeninde bütüncül bir yaklaşımla mümkün olacaktır. Bu yaklaşım sosyal hizmetin temel amaçlarının daha iyi anlaşılmasıyla daha iyi anlaşılabilir.

2.1.3. Sosyal hizmetin amacı

İnsanı odağına alan bir meslek olarak sosyal hizmet, çok yönlü sosyal sorunları ele alarak insan ve toplum refahını artırmayı hedeflemektedir. Sosyal hizmetin temel amaçlarından biri araştırma, eğitim ve mesleki uygulamayı kapsayan çok yönlü bir yaklaşımla sosyal sorunları hafifletmektir (Mäntysaari, 2005). İnsanların hayatta kalabilmeleri için birbirlerine olan karşılıklı bağımlılıkları sosyal etkileşime olan ihtiyaçlarının temel gerekçesini oluşturmaktadır.

Bu anlamda Sheafor ve Horejsi (2015) insanların korunma, rehberlik ve eğitim için birbirlerine olan doğal bağımlılıklarının bireylerin gelişimini ve refahını kolaylaştırmada destekleyici bir unsur olarak değerlendirmektedirler. Sosyal gelişime, değişime ve sorun çözmeye olan bu bağıllık aynı zamanda sosyal hizmet mesleğinin temel ilkelerinin bir yansıması niteliğindedir.

Bu kapsamda Ulusal Sosyal Hizmet Uzmanları Birliği (NASW) ve Sosyal Hizmet Eğitimi Konseyi (CSWE) sorunların çözümünü mümkün kılmayı, bireylerin temel kaynaklara ulaşmasını sağlamayı, sosyal politikalar geliştirerek insan ve toplum refahını artırmayı sosyal hizmetin temel amaçları olarak sıralanmaktadır (Zastrow, 2016).

Sosyal hizmet, toplumdan dışlanmış, ötekileştirilmiş veya baskı altında olan bireyleri korumak ve güçlendirmeye çalışmaktadır (Zengin ve Altındağ, 2013). Bu anlamda sosyal hizmet uzmanları insan hakları ve sosyal adalet ilkeleri ekseninde sosyoekonomik statülerine bakmaksızın tüm bireylerin haklarını ve onurunu savunmaktadırlar.

Sosyal hizmet, aynı zamanda bireylerin toplumun en önemli sistemlerine katılımını kolaylaştırarak sosyal bütünleşmeyi teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu anlamda sosyal hizmet uzmanları temel hizmet ve kaynaklara erişimini hedeflemektedirler (Švedaitė, 2016).

Bu nedenle sosyal hizmet daha adil ve eşitlikçi bir toplum inşa edebilmek için özellikle de baskı ve yoksullukla karşı karşıya olan bireylerin güçlendirilmesine odaklanmaktadır. Bu anlamda Parsons (1991), sosyal hizmetin birincil hedefinin müracaatçıların güçlendirilerek kendi hayatlarını kontrol edebilmelerine ve haklarını savunmalarına olanak sağlamak olduğunu belirtmektedir. Daha kapsamlı bir biçimde Thompson ve arkadaşlarının (2016)'ının ifade ettiği gibi söylemek gerekirse sosyal hizmet bireylerin hayatında anlamlı bir değişim meydana getirebilmek için kişisel, kültürel ve yapısal olarak güçlendirmeye odaklanmaktadır.

Sosyal hizmet bireyi içinde bulunduğu sistemin bir parçası olarak kabul etmekte ve insanları güçlendirmekte, erişmediği kaynaklarla buluşturarak işlevselliklerini sağlamaktadır. Bu anlamda sosyal hizmetin insanların kapasitelerini artırmak, sistemlerle insanları buluşturmak, sistemlerin işlevselliğini sağlamak ve sosyal politikaların gelişimine katkıda bulunmak gibi dört temel amacı vardır (Duyan, 2003: 4-5; Duyan, Özgür ve Özbulut, 2008).

2.2. Sosyal hizmet alanları

Sosyal hizmet, yoksulluk, göç, engellilik, kadın, yaşlı ve çocuklar gibi pek çok alanda hizmet sunan bir meslektir. Bu anlamda söz konusu alanlar sosyal hizmetin çalıştığı alanlar olarak değerlendirilmektedir.

2.2.1. Yoksulluk ve sosyal hizmet

Yoksulluğun pek çok sebebi olduğu gibi yoksulluğun önlenmesinde de oldukça zorlu süreçler ortaya çıkabilmektedir. Bu anlamda sosyal hizmet uzmanları, yoksulluktaki yerel, bölgesel ve demografik farklılıkları ortadan kaldırarak yoksulluğu azaltmaya yönelik çalışmalar yürütmektedirler (Davidson, 1992). Bir kavram olarak yoksulluk, bireysel özelliklere bağlı olarak ortaya çıkabileceği gibi, doğal afetler veya çatışmalar gibi farklı sebeplere bağlı olarak da ortaya çıkabilir (Buğra, 2018: 24).

Sonuçları itibariyle yoksulluk bireysel olmanın ötesine geçmekte ve sosyal dışlanma gibi sosyal sorunlara yol açmaktadır. Bu nedenle sosyal hizmetin yoksulluğun önlenmesinde sosyal adalet öncelik vermesine gerek duyulmaktadır (Dominelli, 2018: 41). Yerleşim Evi Hareketi'nden beri sosyal hizmetin yoksulluk için kalıcı bir çözüm üretme arayışı mikro, mezzo ve makro düzeylerde devam etmektedir. Mikro uygulamalar yoksulluğun psikososyal sonuçlarına odaklanırken makro uygulamalar da yapısal sorunlara odaklanmaktadır (Handler & Hasenfeld, 2006; Strier ve Binyamin, 2010). Mezzo düzeyde ise yoksullukla ilgili ailesel risk faktörlerinin azaltılması ve yoksulluğun kuşaklar arası aktarımının önüne geçilmeye çalışılmaktadır (McCartan ve diğ., 2018). Özet olarak ifade etmek gerekirse sosyal hizmet mikro, mezzo ve makro düzeydeki müdahaleleri kapsayan bütüncül yaklaşımla yoksulluğun önlenmesine odaklanmaktadır.

2.2.2. Göç ve sosyal hizmet

Göç konusu sosyal hizmetin temel alanları arasında yer almaktadır. Küresel veya bölgesel düzeyde gerçekleşen göçler sonucunda bireyin farklılaşan ihtiyaçları sosyal hizmet uzmanları çözmesi beklenen önemli sorunları da beraberinde getirmektedir. Zira Cox ve Pawar'ın (2006) da vurguladığı gibi sosyal hizmetin uluslararası yönleri oldukça önemli alanları içermektedir.

Benson ve diğerleri (2021)'nin ifade ettiği gibi sosyal hizmet uygulamalarında göç alanına yönelik kapsamlı ve ayrıntılı bir yaklaşım geliştirilmesi önemlidir. Zira Schmelz (2021) da belirttiği gibi göçmen nüfus sosyal hizmet uygulamasının temelini oluşturan insan hakları ilkelerini korunmasında en önemli dezavantajlı gruplar arasında yer almaktadır. Bu anlamda sosyal hizmet uzmanlarının göçmenlerin ve mültecilerin yerleşim ve uyum süreçleriyle ilgili gerekli uygulama ve politikaları hayata geçirmeleri önemlidir (Valtonen, 2016.)

2.2.3. Okul sosyal hizmeti

Okul sosyal hizmet uygulaması 1900'lerin başında “Dost Ziyaretçiler” ile başlayan ilk bir alandır 1960'lara gelindiğinde, okul sosyal hizmeti, ziyaretçi öğretmenler yerine “okul sosyal hizmet uzmanları” teriminin benimsenmesiyle profesyonel bir tanınırlık kazanmıştır. Okul sosyal hizmeti, başlangıcından bu yana öğrencilerin ve eğitim ortamının ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmeye devam etmektedir. Temelde okul yöneticileri ile iş birliği ekseninde öğrencilerin karşılaştığı çok yönlü sorunları çözüm üretmeye odaklanan bir alandır. (Jarolmen, 2017).

2.2.4. Engellilik ve sosyal hizmet

Sosyal hizmet, özellikle rehabilitasyon ve tıbbi sosyal hizmet alanlarında engellilik konularıyla uzun süredir ilgilenmektedir (Quinn, 1996). Bununla beraber engellilikle ilgili konuların sosyal hizmet eğitiminde ve araştırmalarında yeterince ele alındığını söylemek mümkün görünmemektedir. Başlangıçta sosyal hizmet söylemine tıbbi modelin hâkim olmasıyla engellilik uzunca bir dönem sosyal yapıların bir ürünü olmaktan çok doğuştan gelen kişisel bir kusur olarak değerlendirilmiş (Hiranandani ve Phil, 2005) olsa da Engelli Hakları Hareketi ile birlikte hak temelli ve daha kapsamlı bir yaklaşımın benimsenmeye başladığı görülmektedir (Stainton ve diğ., 2010).

Günümüzde engellilik algısını oluşturan model sadece tıbbi model değildir. İşlevsel ve sosyal modeller de sosyal hizmet uygulamalarındaki engellilik algısını şekillendirmiştir (Altındağ Kumaş, 2020). Özellikle Engelli Hakları Sözleşmesi (CRPD) ile vurgulanan insan hakları modelinin ortaya çıkışı, engelli bireylerin doğuştan gelen onurunun ve haklarının korunmasının önemini ortaya koymaktadır (Özden ve Tekindal, 2020). Bu anlamda sosyal hizmet uygulamasının bilgi sağlama, rehberlik, danışmanlık, kaynak sağlama ve savunuculuk hizmetleriyle engellilerin güçlendirilmesinde önemli bir rol üstlendiği görülmektedir. Özellikle güçlendirme yaklaşımıyla engellilere yönelik hak temelli bir sosyal hizmet uygulaması engellilerin refahının artırılmasına katkıda bulunmaktadır (Beaulaurier ve Taylor, 2001).

2.2.5. Tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet

Sağlık sosyal hizmeti alanında görev yapan sosyal çalışmacılar çeşitli sağlık kurumlarında hasta ya da hasta yakını olan bireylerin ihtiyaç duydukları sorunların giderilmesinde ve karşılaşılan zorluklarla baş etme kapasitelerinin artırılması noktasında mesleki rol ve kimliklerine uygun hizmetler sunmaktadırlar.

Sosyal hizmete tıbbi modelin hâkim olması nedeniyle her ne kadar belirli bir dönem özerk bir alan olarak varlık gösterememiş olsa da psikiyatrik sosyal hizmet özellikle Scoville (Scoville, 1942), Black (Black, 1991) ve Long (2011) gibi akademisyenlerin ruh sağlığı hizmetlerinde sosyal ve terapötik müdahaleleri bütünleştirmeleriyle bağımsız bir alan olarak ortaya çıkmıştır.

Bugün psikiyatrik sosyal hizmet uzmanları, yatan hastalardan toplum sağlığı merkezlerine kadar geniş bir alanda değerlendirmeden tedaviye ve hastaların damgalanmadan topluma yeniden entegre olabilmelerine kadar geniş bir hizmet alanı içinde ruh sağlığının iyileştirilmesinde ve refahın artırılmasında rol üstlenmektedirler.

2.2.6. Kadın ve sosyal hizmet

1990'lardan itibaren kadın sorunları sosyal hizmet ekseninde daha fazla ele alınmaya başlamıştır. Özellikle toplumsal cinsiyet rolleri ve ayrımcılık bağlamında kadının sosyal hizmetin merkezine taşındığı bu dönemde kadınların yaşadığı sorunlar daha geniş bir perspektiften ele alınmaya başlamıştır (Langan ve diğ., 1998) Bu dönemden sonra toplumsal cinsiyet konularının sosyal hizmet alanının başlıca konuları arasında yer aldığı görülmektedir (Barretti, 2011).

2.2.7. Çocuk ve sosyal hizmet

Çocuklarla ilgili sosyal hizmet uygulamaları temelde çocuk koruma ve refah sistemleri arasındaki iletişim ve değerlendirme ekseninde ele alınmaktadır (O'Reilly ve Dolan, 2016). Çocukların yaşadıkları sorunların giderilmesinde etkili iletişime, sağlıklı ve bağımsız yaşamın sağlanmasına, güçlendirmeye, katılım süreçlerinin geliştirilmesine ve psikososyal destek hizmetlerine odaklanan çocuklara yönelik sosyal hizmet uygulamaları aile ve okul sosyal hizmetinin kesişiminde önemli bir alan olarak ortaya çıkmaktadır.

2.2.8. Yaşlılık ve sosyal hizmet

Yaşlanmayla birlikte ortaya çıkan bir diğer sosyal hizmet alanı da yaşlılara yönelik sosyal hizmetlerdir. Gerontolojik sosyal hizmet uygulaması olarak adlandırılan bu alandaki çalışmalar özellikle yaşlı nüfus oranındaki artışla birlikte giderek yaygınlaşmaya başlamıştır. Dünya nüfusu içinde yaşlı nüfusun oransal artışı sosyal hizmetin diğer alanlardaki çalışmalarını etkilediği gibi genel refahın geliştirilmesi bakımından da önemli sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu nedenle özellikle son yıllarda yaşlılık ve sosyal hizmet kesişiminde önemli çalışmaların yapılmaya başlandığı görülmektedir. Yaşlıların ekonomik ve sosyal katılımını desteklemenin yanında aktif ve başarılı yaşlanmayı teşvik etme bu kapsamda değerlendirilebilir.

2.2.9. Afet ve sosyal hizmet

Afetlerle ilgili sosyal hizmet uygulamaları sosyal hizmetin en önemli çalışma alanları arasında yer almaktadır. Afet sırasında ve sonrasında yaşanan travmaların azaltılması, toplumsal ve bireysel olarak dayanıklılığın artırılması, afetin olumsuz etkilerinin giderilmesi konusunda sosyal hizmetin önemli uygulamaları yer almaktadır. Bu anlamda afetlerde sosyal hizmet, afetlerin etkilerini azaltmak ve insanların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çeşitli psikososyal yardım hizmetleri sunarak toplumsal anlamda iyileşmenin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır. Sosyal hizmet uzmanları afet sonrasında ortaya çıkan bireysel ve toplumsal yıkımların olumsuz sonuçlarını gidermek için psikososyal desteğin yanında ekonomik ihtiyaçların giderilmesine, eğitim ve sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi için farklı çalışma alanlarında uygulama yürütmektedirler (Kılıç Ceyhan, 2023: 780).

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Tasarımı

Bu çalışma, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından yararlanarak Sosyal Hizmet alanına odaklanan lisansüstü tezleri kapsamlı bir şekilde incelemeyi amaçlamıştır. Metodoloji, Sosyal Hizmet araştırmalarındaki eğilimleri ve örüntüleri belirlemek için tezlerin sistematik bir şekilde gözden geçirilmesini ve analiz edilmesini içermektedir. Çalışma, Aile, Kadın, Çocuk, Ergen, Yaşlı, Engelli, Mülteci, Bağımlılık, Sağlık, Yoksulluk, Afet, Psikososyal Destek, Okul Sosyal Hizmeti, Hükümlüler ve Roman nüfus gibi çeşitli tematik alanlar altında kategorize edilen Sosyal Hizmet ile ilgili geniş bir konu yelpazesini kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Analizimiz, farklı dönemlerde hazırlanmış tezlerin tematik olarak incelemeyi amaçlamaktadır.

3.2. Metodolojik Yaklaşım

Doküman analizi yöntemiyle hazırlanan bu çalışmanın metodolojik yaklaşımı, Sosyal Hizmet alanındaki lisansüstü tezlerin kapsamlı ve sistematik bir incelemesini sağlamak üzere tasarlanmıştır. Çalışma, geniş bir anahtar kelime yelpazesi kullanarak ve verileri farklı değişkenlere göre kategorize ederek, bu alandaki araştırmaların çeşitliliğini, gelişimini ve genel görünümünü ortaya koymayı amaçlamaktadır.

3.3. Veri Toplama

Veri toplama işlemi YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veri tabanı, ilgili tezlerin kapsamlı bir şekilde taranmasını sağlamak için “sosyal hizmet” yanında belirli anahtar kavramlar kullanılarak aranmıştır. Bu kapsamda çalışmada Aile, Kadın, Çocuk, Genç Ergen, Yaşlı, Engelli, Engellilik, Mülteci, Sığınmacı, Göç, Bağımlılık, AMATEM, Sağlık, Tıbbi ve Psikiyatrik SH, Yoksulluk, Bakım, Afet-Deprem, Psikososyal-Sosyal Destek, Okul SH, Hükümlü-Tutuklu-Mahkum ve Roman gibi pek çok kavram YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından taranmış ve farklı kriterler çerçevesinde kategorize edilmiştir. Söz konusu kavramlar Sosyal Hizmet alanlarını kapsayacak şekilde seçilmiştir. Bu anlamda sadece sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan tezler değil diğer anabilim dallarında hazırlanan tezler de analiz edilmiştir. Ancak “sosyal hizmet anabilim dalı” yanında veri tabanında ayrı bir anabilim dalı olarak yer alan “sosyal hizmetler anabilim dalı” da farklı bir kategoride değerlendirilerek analiz edilmiştir. Bunun dışında farklı anabilim dallarında hazırlanmış olmasına rağmen tez başlığında “sosyal hizmet” geçen bütün tezler ve diğer bütün alanlarda taranan anahtar kavramlarla ilgili hazırlanmış bütün tezler araştırma kapsamına dahil edilmiş ve ayrı kategoriler altında analiz edilmiştir.

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Tez Merkezi

Üye Girişi

Ana Sayfa | Tarama | Mevzuat | İstatistikler | SSS | Yasal Uyarı | Bize Ulaşın | Yardım

Detaylı Tarama | Gelişmiş Tarama | Son Eklenen Tezler | Hazırlanmakta Olan Tezler

Detaylı Tarama

Üniversite		Seç	Tez Türü	Seçiniz	Yıl	Seçiniz <=Yıl<= 2023
Enstitü		Seç	İzin Durumu	Seçiniz	Tez No	
Ana Bilim Dalı	Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı	Seç	Durumu	Seçiniz	Tez Adı	
Bilim Dalı	Bilim Dalı	Seç	Dil	Seçiniz	Yazar	
Konu	Konu	Seç	Grubu	Seçiniz	Danışman	
Dizin	Dizin	Seç	Özet			

Bul Temizle

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Tez Merkezi

Üye Girişi

Ana Sayfa | Tarama | Mevzuat | İstatistikler | SSS | Yasal Uyarı | Bize Ulaşın | Yardım

Detaylı Tarama | Gelişmiş Tarama | Son Eklenen Tezler | Hazırlanmakta Olan Tezler

Detaylı Tarama

Üniversite		Seç	Tez Türü	Seçiniz	Yıl	Seçiniz <=Yıl<= Seçiniz
Enstitü		Seç	İzin Durumu	Seçiniz	Tez No	
Ana Bilim Dalı	Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı	Seç	Durumu	Seçiniz	Tez Adı	
Bilim Dalı	Bilim Dalı	Seç	Dil	Seçiniz	Yazar	
Konu	Konu	Seç	Grubu	Seçiniz	Danışman	
Dizin	Dizin	Seç	Özet			

Bul Temizle

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Tez Merkezi

Üye Girişi

Ana Sayfa | Tarama | Mevzuat | İstatistikler | SSS | Yasal Uyarı | Bize Ulaşın | Yardım

Tarama terimi giriniz
sosyal hizmet

Aranacak Alan Tez Adı **İzin Durumu** Tümü **Tez Türü** Tümü **Temizle** **Bul**

ARAŞTIRMACILARIN DİKKATİNE

- Ulusal Tez Merkezi hizmetlerinin tamamı internet üzerinden verilmektedir.
- Hazırlanmış tezlerin Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında arşivlenmesine ve internet üzerinden tam metin erişime açılmasına izin verilen tezler açık erişime sunulmaktadır.
- Yasal uyarıyı okumak için [tıklayınız](#).
- Tez Merkezi veri tabanında yayınlarına izin olmayan tezlerin basılı kopyalarına Üniversite kütüphaneleri aracılığıyla (TÜBESS üzerinden) erişebilirsiniz.
- Tez Veri Giriş Formunu doldurmak için, sisteme e-Devlet ile giriş yapmak gerekmektedir. E-Devlet girişi yapmak için [tıklayınız](#).
- 2006 yılı öncesi tezlerden erişime kapalı olanların yazarları "Tez Yayınlama İzin Belgesi"ni doldurarak tezlerini tam metin erişime açabilirler.
- İnternet sitesini en iyi şekilde görüntüleyebilmek için Google Chrome ya da Mozilla Firefox tarayıcısını kullanmanızı öneririz.

İLETİŞİM
Adres Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi / 06539 Beştepe - Ankara
Okuyucu Hizmetleri Telefon: 0 312 298 73 81/ Faks: 0 312 298 74 53
E-posta dukuman@yok.gov.tr

2024 © ULUSAL TEZ MERKEZİ
İnternet sitesini en iyi şekilde görüntüleyebilmek için Google Chrome ya da Mozilla Firefox tarayıcısını kullanmanızı öneririz.

Ana Sayfa | Tarama | Mevzuat | İstatistikler | SSS | Yasal Uyarı | Bize Ulaşın

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Tez Merkezi

Üye Girişi

Ana Sayfa | Tarama | Mevzuat | İstatistikler | SSS | Yasal Uyarı | Bize Ulaşın | Yardım

Detaylı Tarama | **Gelişmiş Tarama** | Son Eklenen Tezler | Hazırlanmakta Olan Tezler

Gelişmiş Tarama

Aranacak Kelime(ler)	Aranacak Alan	Arama Tipi	Yıl	Tez Türü	Yıl	Grubu	Seçiniz
sosyal hizmet	Tümü	İçinde geçsin	1900 <=Yıl<= 2023	Seçiniz			
ve	Tez Adı	Sadece yazılan şekilde		Seçiniz			
ve	Tez Adı	Sadece yazılan şekilde		Seçiniz			

Üniversite **Seç**
Enstitü **Seç**

Bul Temizle

Şekil 2.1. YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı arama motoru

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024. (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>)

3.4. Dahil Etme ve Dışlama Kriterleri

Çalışma 1974-2023 yılları arasında veri tabanına yüklenen tezlerle sınırlandırılmıştır. Veri tabanına yüklenmemiş veya araştırmanın son tarihinden sonra yüklenmiş tezler çalışmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Ayrıca, yalnızca başlıklarında, konularında, dizinlerinde veya özetlerinde ilgili anahtar kelimeler bulunan tezler araştırmaya dahil edilmiştir. Kategorizasyon için yazarlar tarafından konu alanında seçilen ilk alanın ana konuyu temsil ettiği varsayılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

3.5.1. Tezlerin sınıflandırılması

Sosyal Hizmet alanındaki lisansüstü tezlerin ayrıntılı bir şekilde incelenerek alanın genel bir resmini çekmek ve tematik odak alanlarını tespit edebilmek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada toplanan veriler detaylı bir nicel analiz için beş farklı değişkene sınıflandırılmıştır:

3.5.1.1. Tezlerin yıllara göre dağılımı

Tezler yayınlanma yıllarına göre kategorize edilerek, Sosyal Hizmet konularındaki akademik tezlerin zamansal eğilimleri tespit edilmiştir.

3.5.1.2. Tezlerin düzeyi

Tezler akademik seviyelerine göre kategorize edilmiştir: Yüksek Lisans, Doktora ve Tıpta Uzmanlık olarak kategorilere ayrılarak farklı eğitim seviyelerindeki bilimsel araştırmaların mevcut durumu ortaya konulmuştur.

3.5.1.3. Tezin hazırlandığı üniversite

Tezler, hazırlandıkları üniversitelere göre analiz edilerek üniversiteler arasındaki bilimsel tez dağılımları yıl, disiplin ve alanlarına göre kategorize edilmiştir. Böylelikle hangi üniversitenin hangi yıllarda daha fazla çalışma yaptığı ve hangi alanlara yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

3.5.1.4. Ana disiplinler

Tezler, Sosyal Hizmet, Kamu Yönetimi, Eğitim, Hukuk, Sosyoloji, Psikoloji ve diğer alanlar dahil olmak üzere disiplinlerine göre kategorize edilmiştir. Bu kategorizasyon, Sosyal Hizmet araştırmalarının disiplinler arası doğasının anlaşılmasına yardımcı olması bakımından anlamlıdır.

3.5.1.5. Tezlerin dili

Tezler yazıldıkları dillere göre sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma, akademik birikimdeki dil çeşitliliğini tespit etmenin yanında araştırma bulgularının erişilebilirliği ve yaygınlaştırılması üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

3.5.1.6. Tezlerin yöntemleri

Sosyal hizmet anabilim dalında ve sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan tezler yöntemlerine göre de analiz edilmiştir.

3.6. Verilerin İşlenmesi

3.6.1. Listeleme ve inceleme

İlk olarak tezlerin başlıkları ve özetleri incelenerek çalışmaya uygunluğu sağlanmıştır. Veriler daha sonra yayın tarihlerine göre listelenerek zaman içindeki eğilimlerin analiz edilmesine olanak sağlanmıştır.

3.6.2. Nicel gruplandırma

Toplanan veriler niceliksel olarak yukarıda belirtilen değişkenler altında gruplandırılmıştır. Bu yaklaşım, yapılandırılmış bir analize olanak sağlamış ve Sosyal Hizmet alanındaki tezlerin genel görünümünü, eğilimini ve kapsamını belirleme imkânı sunmuştur.

3.7. Sınırlılıklar ve Karşılaşılan Zorluklar

Çalışma, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan tezlerle sınırlı tutulmuştur. Bu nedenle, bu veri tabanına yüklenmemiş tezler araştırmaya dahil edilmemiştir. Bu durum bulguların kapsayıcılığını ve genellenebilirliğini belirli ölçüde etkileyebilir. Çalışmaya yalnızca 2023 yılına kadar hazırlanmış olan ve 8 Mayıs 2024 tarihine kadar YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanına yüklenmiş tezler dahil edilmiştir. Bu tarihten sonra yüklenen tezler araştırmaya dahil edilmemiştir.

Araştırmada karşılaşılan en büyük zorluk ise tezlerin yöntemlerinin belirlenmesi olmuştur. Zira YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında tezlerin yöntemini belirlemeye dair bir sekme bulunmadığından ve pek çok tezin özetinde yöntemine dair bir bilgi bulunmadığından tezlerin yöntemlerinin belirlenmesi için sosyal hizmet anabilim dalındaki 1276 tez ve sosyal hizmetler anabilim dalındaki 157 tez tek tek incelenerek yöntemlerine göre tasnif edilmiştir. YÖK Ulusal Tez Merkezine tezlerin yüklenmesi aşamasında “yöntem sekmesi” de eklenirse tezlerin yöntemlerine göre tasnifi daha kolay olabilir.

3.8. Kategorizasyon Varsayımları

Tezlerin konu alanında seçilen ilk alana göre sınıflandırılması, tüm tezlerin ana konusunu tam olarak temsil etmeyebilir. Böyle bir varsayımdan hareket etmeden tezlerin ana konusunu tespit etmek zorlaşacaktır. Zira aynı tez için hem sosyal hizmet hem de sosyoloji ve psikoloji gibi konular birlikte seçilmiştir. Bu nedenle ilk yazılan anahtar kavramın tezi tanımlayan ana disiplin olarak kabul edilmesi tezin odağının bütünüyle temsil edilmesi noktasında bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Ana Bilim Dallarına Göre Tezlerin Dağılımı

4.1.1. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezler

4.1.1.1. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin türüne göre dağılımı

Tablo.4.1. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı

S.NO	Üniversite	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam
1	Adıyaman Üniversitesi	4		4
2	Akdeniz Üniversitesi		4	4
3	Ankara Üniversitesi	40	76	116
4	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	3	3	6
5	Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi		4	4
6	Başkent Üniversitesi		33	33
7	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi		11	11
8	Celal Bayar Üniversitesi		7	7
9	Cumhuriyet Üniversitesi		5	5
10	Çankırı Karatekin Üniversitesi		3	3
11	Gazi Üniversitesi		2	2
12	Gümüşhane Üniversitesi		2	2
13	Hacettepe Üniversitesi	122	232	354
14	İstanbul Aydın Üniversitesi		26	26
15	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	19	45	64
16	İstanbul Üniversitesi		16	16
17	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	16	57	73
18	Karabük Üniversitesi		30	30
19	Kocaeli Üniversitesi		25	25
20	Manisa Celal Bayar Üniversitesi		32	32
21	Muş Alparslan Üniversitesi		5	5
22	Necmettin Erbakan Üniversitesi		3	3
23	Sağlık Bilimleri Üniversitesi		14	14
24	Sakarya Üniversitesi		57	57
25	Selçuk Üniversitesi	15	57	72
26	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi		21	21
27	Turgut Özal Üniversitesi		2	2
28	Uşak Üniversitesi		5	5
29	Üsküdar Üniversitesi		146	146
30	Yalova Üniversitesi	39	93	132
31	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi		1	1
32	YURTDIŞI ÜNİVERSİTELER (University of Illinois at Chicago)	1		1
Genel Toplam		259	1017	1276

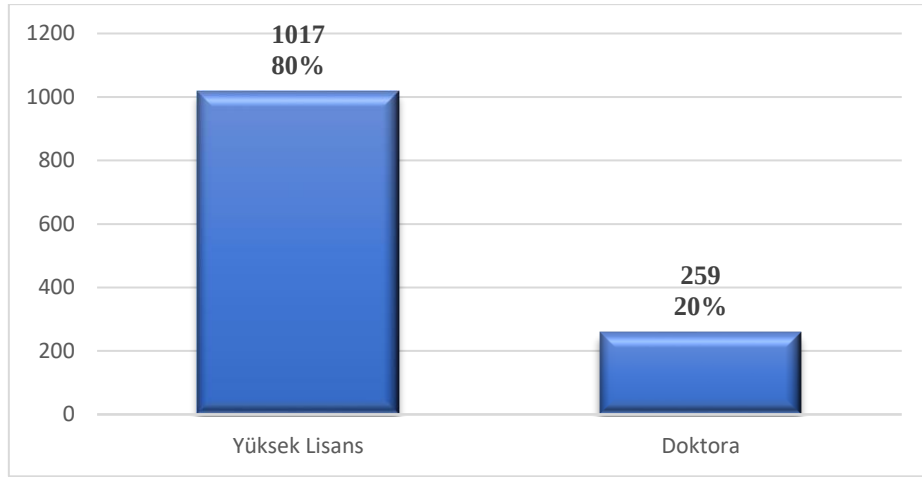
Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Yükseköğretim Kurulu'nun 2023 yılı verilerine göre, Türkiye'de faaliyet gösteren 208 (Yükseköğretim Kurulu, 2023) üniversiteden toplamda 31 üniversitede Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı'nda lisansüstü tez hazırlanmıştır. Bu oran tüm üniversitelerin %13'ünün Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda lisansüstü düzeyde tez çalışması yürüttüğünü göstermektedir. Üniversitelerin Sosyal Hizmet Anabilim Dallarında toplam 1276 tez hazırlanmıştır. Hazırlanan tezlerin 259'u doktora tezi, 1017'si yüksek lisans tezidir.

Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda lisansüstü tez üreten 31 üniversitenin sadece 8'inde doktora tezi hazırlanmıştır. 1 doktora tezi de yurt dışı üniversitede hazırlanmıştır. En fazla doktora tezi hazırlayan üniversiteler sırasıyla Hacettepe Üniversitesi (122 tez), Ankara Üniversitesi (40 tez) ve Yalova Üniversitesi (39 tez)'dir.

En fazla doktora veya yüksek lisans çalışması üreten üniversiteler incelendiğinde, Hacettepe Üniversitesi'nin Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı'nda (SHABD) en fazla tez üreten üniversite olduğu görülmektedir. Hacettepe Üniversitesi'nin Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı'nda hazırlanan toplam 354 lisansüstü tez üretmiştir. Bu tezlerin 122'i doktora, 232'si ise yüksek lisans tezidir. Üsküdar Üniversitesi ise sadece yüksek lisans seviyesinde çalışmalar yapmış olup, toplamda 146 yüksek lisans tezi ile ikinci sırada yer almaktadır. Yüksek lisans düzeyinde önemli bir üretkenlik gösteren Üsküdar Üniversitesi'nin doktora düzeyinde tez üretmediği görülmektedir.

Yalova Üniversitesi SHABD toplam 132 tez hazırlanmıştır. Bu tezlerin 39'u doktora, 93'ü ise yüksek lisans tezidir. Dördüncü sırada ise 116 tez ile Ankara Üniversitesi SHABD yer almaktadır. Ankara Üniversitesi SHABD 40 doktora, 76 yüksek lisans tezi üretilmiştir. En az tez üreten üniversiteler ise Gazi Üniversitesi SHABD (2 Tez) ve Gümüşhane Üniversitesi SHABD (2 Tez)'dir. Tezler analiz edilirken sonradan ismi değişen üniversitelerin verileri dikkate alınmalıdır. Buna göre Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), Manisa Celal Bayar Üniversitesi (Celal Bayar Üniversitesi) ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi (Cumhuriyet Üniversitesi) bu kapsamda birlikte değerlendirilmelidir. Ancak YÖK Tez veri tabanında tezler bu üniversitelerin eski isimleri ve yeni isimlerine göre ayrı ayrı verildiğinden burada da birleştirilmeden verilmiştir. Benzer durum daha önce İstanbul Üniversitesi bünyesinde yer alan sosyal hizmet bölümünün daha sonra İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'ya geçmiş olması nedeniyle sosyal hizmet anabilim dalındaki tezlerin dağılımı bu iki üniversitede farklı olarak değerlendirilmiştir.

Şekil 4.1. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı

4.1.1.2. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin yıllara göre dağılımı

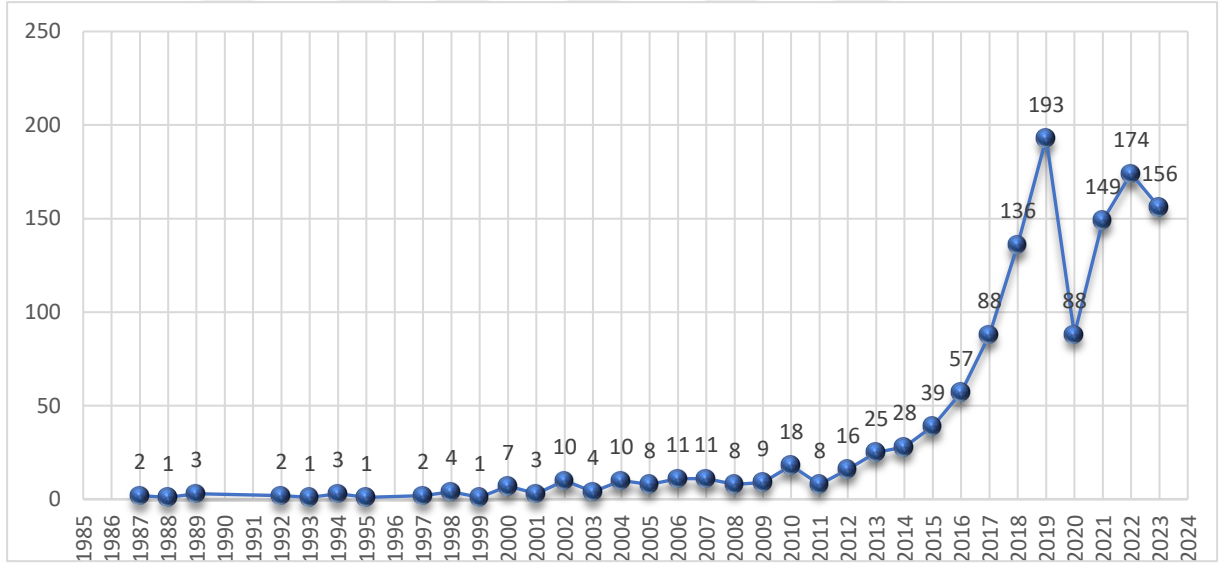
Tablo 4.2 de sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan toplam 1276 tezin yıllara ve türlerine göre dağılımı yer almaktadır. Bu tezlerin 1017'si yüksek lisans, 259'u ise doktora tezidir. Şekil 4.2'den de anlaşılacağı üzere en fazla tez (193 tez) 2019 yılında tamamlanmıştır. Bunu sırasıyla 2018 (136 tez) yılı, 2017 (88 tez) yılı ve 2016 (57 tez) yılları takip etmektedir. En az tezin tamamlandığı yıllar ise 1987 ve 1988 (her yıl 2 tez) yıllarıdır.

Tablo 4.2. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

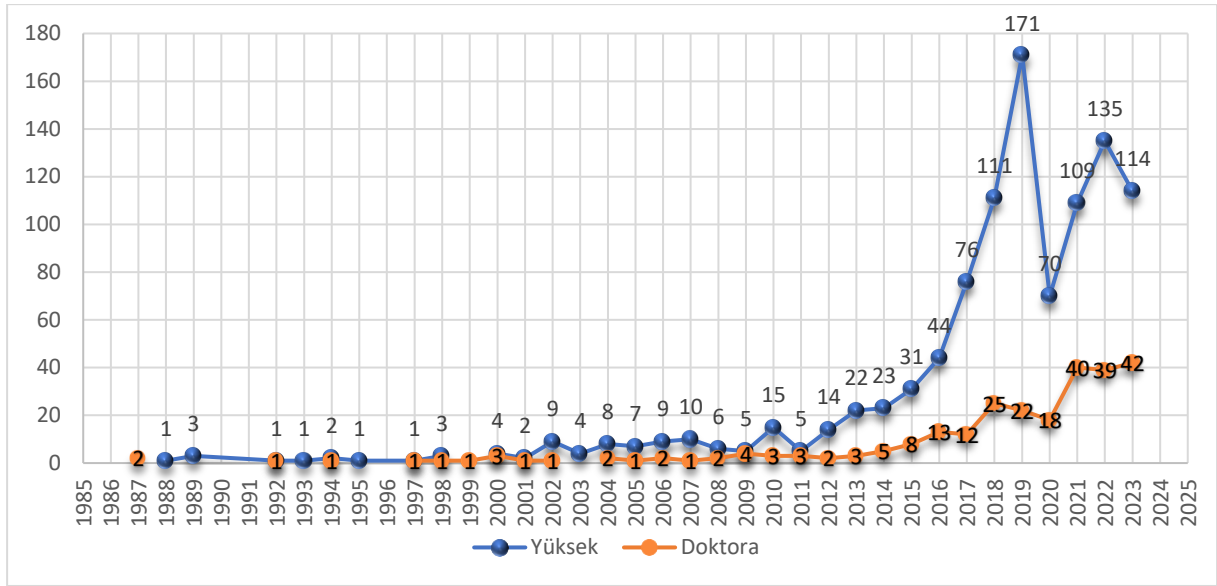
Yıl	Yüksek	Doktora	Toplam
1987		2	2
1988	1		1
1989	3		3
1992	1	1	2
1993	1		1
1994	2	1	3
1995	1		1
1997	1	1	2
1998	3	1	4
1999		1	1
2000	4	3	7
2001	2	1	3
2002	9	1	10
2003	4		4
2004	8	2	10
2005	7	1	8
2006	9	2	11
2007	10	1	11
2008	6	2	8
2009	5	4	9

Yıl	Yüksek	Doktora	Toplam
2010	15	3	18
2011	5	3	8
2012	14	2	16
2013	22	3	25
2014	23	5	28
2015	31	8	39
2016	44	13	57
2017	76	12	88
2018	111	25	136
2019	171	22	193
2020	70	18	88
2021	109	40	149
2022	135	39	174
2023	114	42	156
Toplam	1017	259	1276

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Şekil 4.2. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Şekil 4.3. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara ve tez türlerine göre dağılımı

Şekil 4.3'e bakıldığında Yüksek lisans tezlerinde yıllara göre dalgalanmalar gözlemlenmektedir. En fazla yüksek lisans tezinin tamamlandığı yıl da 2019 (171 tez) yılıdır. Bunu 2017 (76 tez), 2016 (44 tez) ve 2015 (31 tez) yılları takip etmektedir. En az yüksek lisans tezinin tamamlandığı yıllar (her yıl 2 tez) ise 1987 ve 1988 yıllarıdır.

Doktora tezlerinde ise yıllara göre artan bir eğilim görülmektedir. 1990'lı yıllarda yılda ortalama 1-2 doktora tezi tamamlanırken, 2000'li yıllarda bu sayı 3-4'e yükselmiştir. 2010'lu yıllarda ise doktora tezi sayısı daha da artarak yılda ortalama 8-13 teze ulaşmıştır. 2020'li yıllarda ise bu artış devam etmektedir ve yılda ortalama 20'den fazla doktora tezi tamamlanmaktadır.

Doktora tezlerinde gözlemlenen artış, alanın gelişmesi ve araştırmacı sayısının artmasıyla ilişkilendirilebilir. Sosyal hizmet ana bilim dalında lisansüstü tezlerde yıllara göre dalgalanmalar olsa da genel olarak bir artış eğilimi olduğu görülmektedir. Doktora tezlerinde ise istikrarlı bir artış gözlemlenmektedir. Bu durum, sosyal hizmet alanının gelişmekte olduğunu ve akademisyen-araştırmacı ihtiyacının arttığını göstermektedir. Başka bir ifadeyle doktora düzeyindeki çalışmaların sayısındaki artış, sosyal hizmet alanında daha fazla uzmanlık düzeyinde araştırma ve akademik çalışma yapma isteğini yansıtmaktadır. Son yıllarda, özellikle de 2020 ve 2021'de, lisansüstü çalışmaların sayısında bir miktar sabitleme veya hafif bir düşüş gözlenmesine rağmen veriler sosyal hizmet alanında lisansüstü eğitime ve araştırmalara olan ilginin arttığını ve alanın akademik anlamda gelişimini sürdürdüğünü göstermektedir.

Hem yüksek lisans hem de doktora seviyesindeki çalışmaların sayısında sürekli bir artış olması sosyal hizmet alanına olan akademik ilginin ve araştırma ihtiyacının da arttığını göstermektedir.

2000'lerin başından itibaren, özellikle yüksek lisans çalışmalarında belirgin bir artışın olduğu, bu dönemde sosyal hizmet alanına olan ilginin ve bu alanda lisansüstü eğitim yapma isteğinin arttığını göstermektedir.

4.1.1.3. Sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan tezlerin hazırlandıkları dillere göre dağılımı

Tablo 4.3'te sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan tezlerin hazırlandıkları dillere göre dağılımına yer verilmektedir. 1276 tezin 14'ü İngilizce hazırlanırken başka bir yabancı dilde hazırlanan tez bulunmamaktadır.

Tablo 4.3. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin dillere göre dağılımı

S.NO	Tez Dili	
1	Türkçe	1262
2	İngilizce	14
	Toplam	1276

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Sosyal Hizmet Anabilim Dalında hazırlanan tezlere YÖK Ulusal Tez Merkezi'ni dil kategorisinden bakıldığında 1276 tezin 14'ünün İngilizce hazırlandığı görülmektedir. Ancak tezlere tek tek ulaşıp kontrol edildiğinde Hacettepe Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi'nde hazırlanan birer yüksek lisans tezinin Türkçe olarak hazırlanmalarına rağmen sistemde İngilizce hazırlanmış olarak görüldükleri tespit edilmiştir. Dolayısıyla Sosyal Hizmet Anabilim Dalında hazırlanan tezlerin 14'ü İngilizce hazırlanmıştır. Bu tezlerin 5'i doktora tezi, 9'u ise yüksek lisans tezidir. İngilizce olarak hazırlanan doktora tezlerinin 3'ü Hacettepe Üniversitesi'nde, 1'i İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde, 1'i de yurtdışı üniversitesinde hazırlanmıştır. Yüksek lisans tezlerinin ise 5'i Hacettepe Üniversitesi'nde, 2'si Selçuk Üniversitesi'nde, 1'i Başkent Üniversitesi'nde, 1'i de Karabük Üniversitesi'nde hazırlanmıştır. İngilizce doktora tezleri 2011 yılından sonra hazırlanmıştır. Yüksek lisans tezlerinin ise ilki 1998 yılında ikincisi ise 2010 yılında hazırlanmış geri kalan tezlerin tamamı 2017 yılından sonra hazırlanmıştır. Bu tablo sosyal hizmet anabilim dalında yabancı dilde sınırlı sayıda tez hazırlandığını, yabancı dilde hazırlanan mevcut çalışmaların da son yıllarda hazırlandığını göstermektedir.

4.1.1.4. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin alanlara göre dağılımı

Tablo 4.4'te Sosyal Hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin alanlara ve konularına göre dağılımı ve hangi üniversitelerin hangi alanlarda daha fazla çalışma yaptığı görülmektedir.

Tablo 4.4. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin üniversite ve alanlara göre dağılımı

S.NO	Üniversite	Aile	Kadın	Çocuk	Genç	Ergen	Yaşlı	Engelli, Özürlü, Yeti Yitimi	Mülteci, Sığınmacı ve Göç	Bağımlılık- Madde- AMATEM)	Sağlık, Tıbbi ve Psikiyatri SH	Yoksulluk	Bakım	Afet-Deprem	Psikososyal-	Okul SH	Hükümlü, Mahpus, Yükümlü	Romanlar	Diğer	Toplam
1	Adıyaman Üniversitesi			2									1						2	5
2	Akdeniz Üniversitesi	2	1	1						1				1						6
3	Ankara Üniversitesi	19	18	11	8	4	13	11		5	5	1	8	1	6	4			25	147
4	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1		2		1			1							1			2	8
5	Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi	2	1		1						1				1					6
6	Başkent Üniversitesi	3	4	5		4	4		3	1			6	1	1				12	44
7	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	2	2			2		1			1	2			1			1	13
8	Celal Bayar Üniversitesi	2	1		1				2						1				1	8
9	Cumhuriyet Üniversitesi							1	1						1				2	5
10	Çankırı Karatekin Üniversitesi								1							1			1	3
11	Gazi Üniversitesi						1		1											2
12	Gümüşhane Üniversitesi		1																1	2
13	Hacettepe Üniversitesi	68	54	81	19	13	15	19	25	11	8	18	27	6	18	13	7	2	68	472
14	İstanbul Aydın Üniversitesi	3	7	1	1	2	4	1				1	2	1	1				8	32
15	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	6	3	8	1	2	10	1	3	2	4	3			4	6	1		22	76
16	İstanbul Üniversitesi	4	1	3	2		1			2	2					1	1		6	23
17	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	15	5	14	4		14	2	7	7	3	1	3		6	4			19	104
18	Karabük Üniversitesi	8	6	2		2	2	2		5	1		1		5	2			6	42
19	Kocaeli Üniversitesi	3	4	2	2	2	2		1	2		2			3	1	1		9	32
20	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	5	4	4	1	3	2	1	2	8	3		2		2	2			5	44
21	Muş Alparslan Üniversitesi		1						1		2	2			1					7
22	Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	1												1				2	5
23	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	4	1	3	1		1		1	2					1	1			3	18
24	Sakarya Üniversitesi	14	4	7	2	3	5	4	1	2	2	1	12			2	1		18	78
25	Selçuk Üniversitesi	18	7	15		2	5	9	1	2	6	1	7		6	1			18	98
26	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	3	2	4			3				2		2	1	1	1			6	25
27	Turgut Özal Üniversitesi			1													1		1	3
28	Uşak Üniversitesi	1	1		1				1								1		1	6
29	Üsküdar Üniversitesi	31	17	25	1	1	5	16	13	7	5	4	12	2	4	6	2	3	37	191
30	Yalova Üniversitesi	21	6	21	3	2	6	9	7	7	5	5	8	2	6	11	1	2	47	169
31	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi																		1	1
32	YURTDIŞI ÜNİVERSİTELER (University of Illinois at Chicago)	1		1		1			1											4
	Genel Toplam	236	152	215	48	40	95	76	78	64	49	40	93	15	69	58	20	7	324	1679

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Ancak bu analizde dikkat edilmesi gereken husus bir tezin aynı anda birkaç alanı kapsayabileceğidir. Mesela “gençlerin yaşlılara karşı tutumlarının aile ilişkilerine olan etkisini” ele alan bir tez bu bölümde hem gençlik hem yaşlılık hem de aile kategorilerinde ele alındığından tabloda hazırlanan tez sayısı toplam tez sayısından fazla gibi görünmektedir. Başka bir ifade ile gençlik, yaşlılık, hastalık, göç gibi farklı kesişimsel alanları ele alan bir tez bu alanların hepsinde kategoriye dahil edildiğinden tezler alanlarına göre sınıflanırken daha fazla sayıda tez sayısına ulaşılmaktadır. Bu anlamda üniversitelerin sosyal hizmet anabilim dalında **sosyal hizmet konularında** hazırladığı toplam tez sayısı 1276 olmasına rağmen **alanlara göre** yapılan analizde toplam tez sayısı 1679 gibi görünmektedir. Dolayısıyla bu bölümdeki tablo ve şekillerin bu ön bilgiden hareketle yorumlanarak toplam sayı yerine alanlara göre yapılan sınıflamaya dikkat edilmesi gerekmektedir.

4.1.1.4.1. Sosyal hizmet alanlarında hazırlanan tezlerin üniversitelere dağılımı

Tablo 4.4’e bakıldığında, bazı üniversitelerin sosyal hizmet ana bilim dalında oldukça fazla tez yaptığı, bazılarının ise çok az tez hazırladığı görülmektedir. Buna göre en fazla tez hazırlayan üniversitelerin dağılımı aşağıdaki gibidir:

Hacettepe Üniversitesi: Toplam 354 tezin hazırlandığı Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet ABD’deki tezler alanlara göre tasnif edildiğinde toplam sayı 472 olarak görünmektedir. Bu durum Hacettepe Üniversitesi’ndeki tezlerin daha çok kesişimsel dezavantajlılık kapsamında yer alan konulara odaklandığını göstermektedir. Bu anlamda Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet ana bilim dalında en fazla çalışılan alanlar olarak **çocuk, kadın ve aile** alanları öne çıkmaktadır.

Üsküdar Üniversitesi: 146 tezin hazırlandığı bir vakıf üniversitesi olan Üsküdar Üniversitesi sosyal hizmet alanlarına göre bakıldığında 191 çalışma ile ikinci sırada yer almaktadır. Üsküdar Üniversitesi de Hacettepe Üniversitesi’ne benzer konulara odaklansa da sıralama olarak ele alınan konular **aile, çocuk ve kadın** olarak değişmektedir.

Yalova Üniversitesi: 132 tezin hazırlandığı Yalova Üniversitesi Sosyal Hizmet ana bilim dalın’daki tezler alanlarına göre incelendiğinde 169 çalışma ile üçüncü sırada yer almaktadır. Yalova Üniversitesi en fazla diğer konular kategorisinde yer alan konularda tez üretirken ikinci sırada ise **aile ve çocuk** konularında eşit sayıda tez üretmiştir.

4.1.1.4.2. Tezlerin alanlara göre (Anahtar kavramlara göre) dağılımı

Sosyal hizmet alanlarındaki çalışmaların dağılımını ve yoğunluğunu tespit etmek amacıyla anahtar kavramlar üzerinden yapılan taramada en fazla ele alınan konular aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

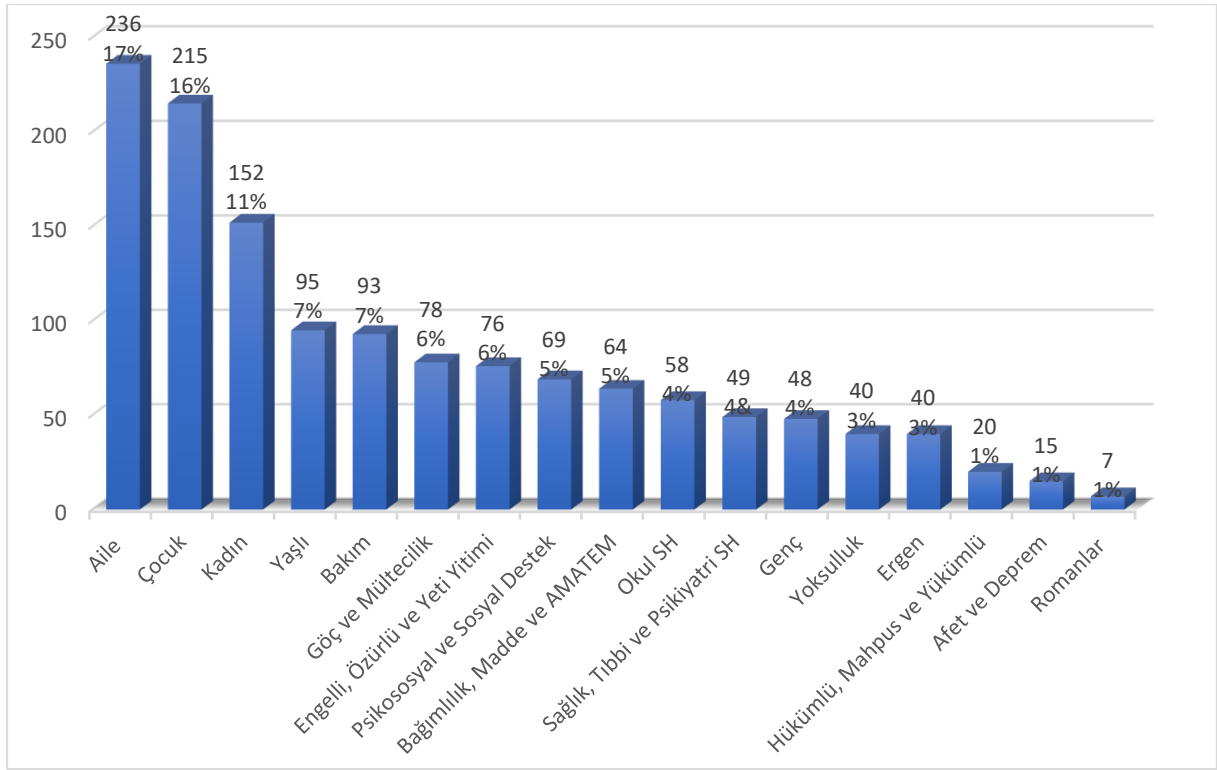
Aile ve Çocuk: Sırasıyla aile (236) ve çocuk (215) alanı sosyal hizmet anabilim dalında en fazla çalışılan konular arasında yer almaktadır. Bu durum, Türkiye’de aile ve çocuk refahının sosyal hizmetlerin merkezinde olduğunu göstermektedir. Zira Türkiye’deki sosyal hizmet uygulamalarının çatı kurumu olan bakanlığın adının Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olması sosyal hizmet çalışmalarının odağında ailenin olduğunu gösteren bu tablo ile uyumlu bir görünüm ortaya koymaktadır.

Kadın: 152 çalışma ile kadınlar konusundaki tezler sosyal hizmet araştırmalarında üçüncü sırada yer almaktadır. Bu da kadın hakları ve kadın refahı konularının sosyal hizmet araştırmalarında ön planda olduğunun bir göstergesidir.

Yaşlılık: 95 çalışma ile yaşlılık konusunu en fazla çalışılan alanlar arasında yer aldığı görülmektedir.

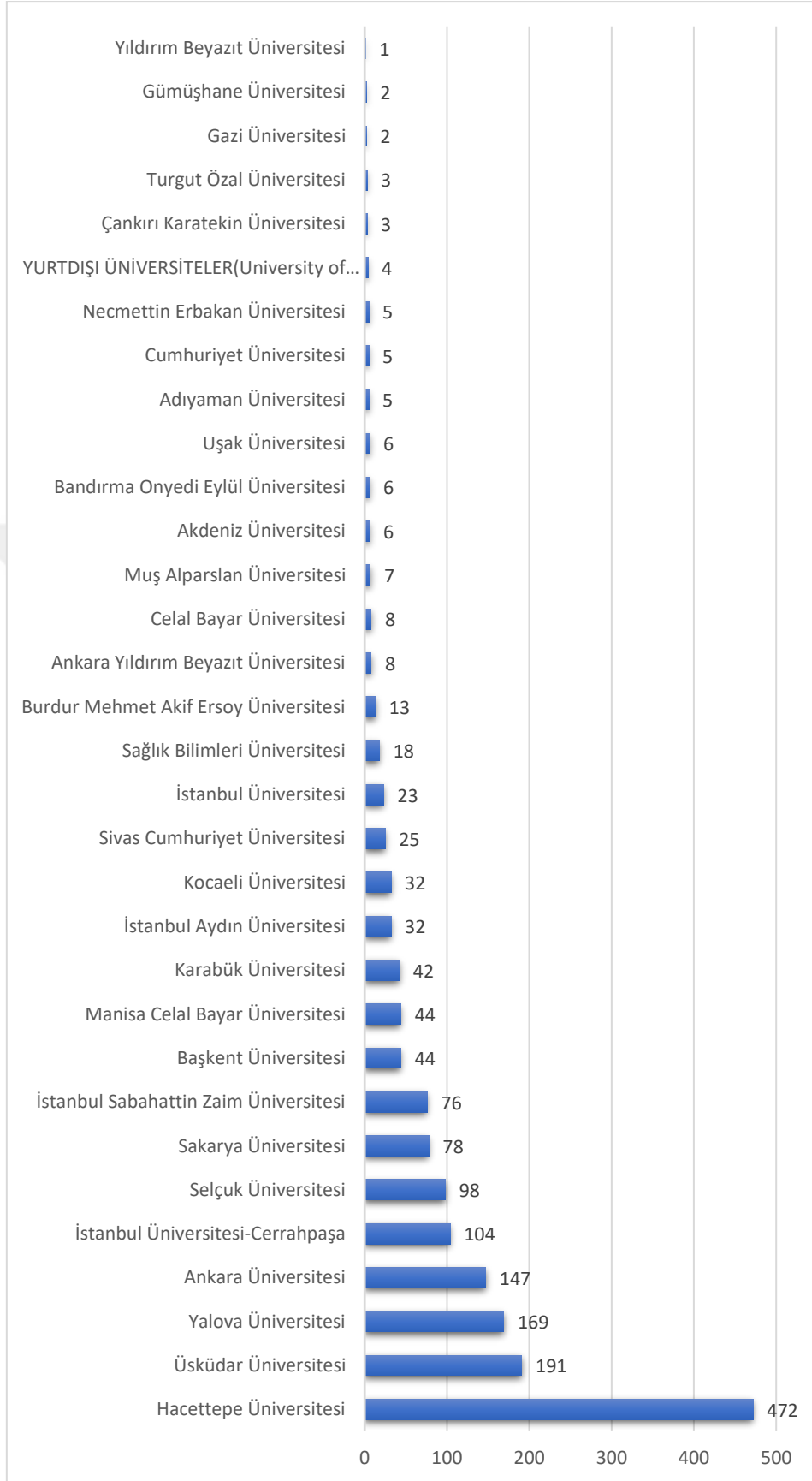
Engellilik ve Yeti Yitimi: Bu alanda 76 çalışma yapılmıştır. Bu da aile, çocuk ve kadından sonra en fazla tez çalışmasının yaşlılık ve engellilik konusunda hazırlandığını göstermektedir.

Aile, çocuk, kadın, yaşlı ve engelli bireyler gibi çeşitli gruplara yönelik çalışmalar, bu alanın önde gelen alanları arasında yer almakla birlikte sosyal hizmet konusunda hazırlanan tezlerin oldukça geniş bir konu yelpazesine yayıldığı belirtilmelidir. Bağımlılık, mültecilik ve göç, tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet, yoksulluk ve psikososyal destek hizmetleri gibi alanlarda da oldukça fazla tez yapılmıştır. Bu tablo sosyal hizmet ana bilim dalında lisansüstü düzeyde yapılan araştırmaların hem üniversiteler hem de araştırma konuları açısından geniş bir çeşitliliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu da sosyal hizmetin toplumsal sorunlara yönelik çözüm odaklı bir disiplin ve meslek olduğunu ve sosyal hizmetin toplumun çeşitli kesimlerine ve sorunlarına yönelik kapsamlı bir bilimsel ilgiye sahip olduğunu göstermektedir.

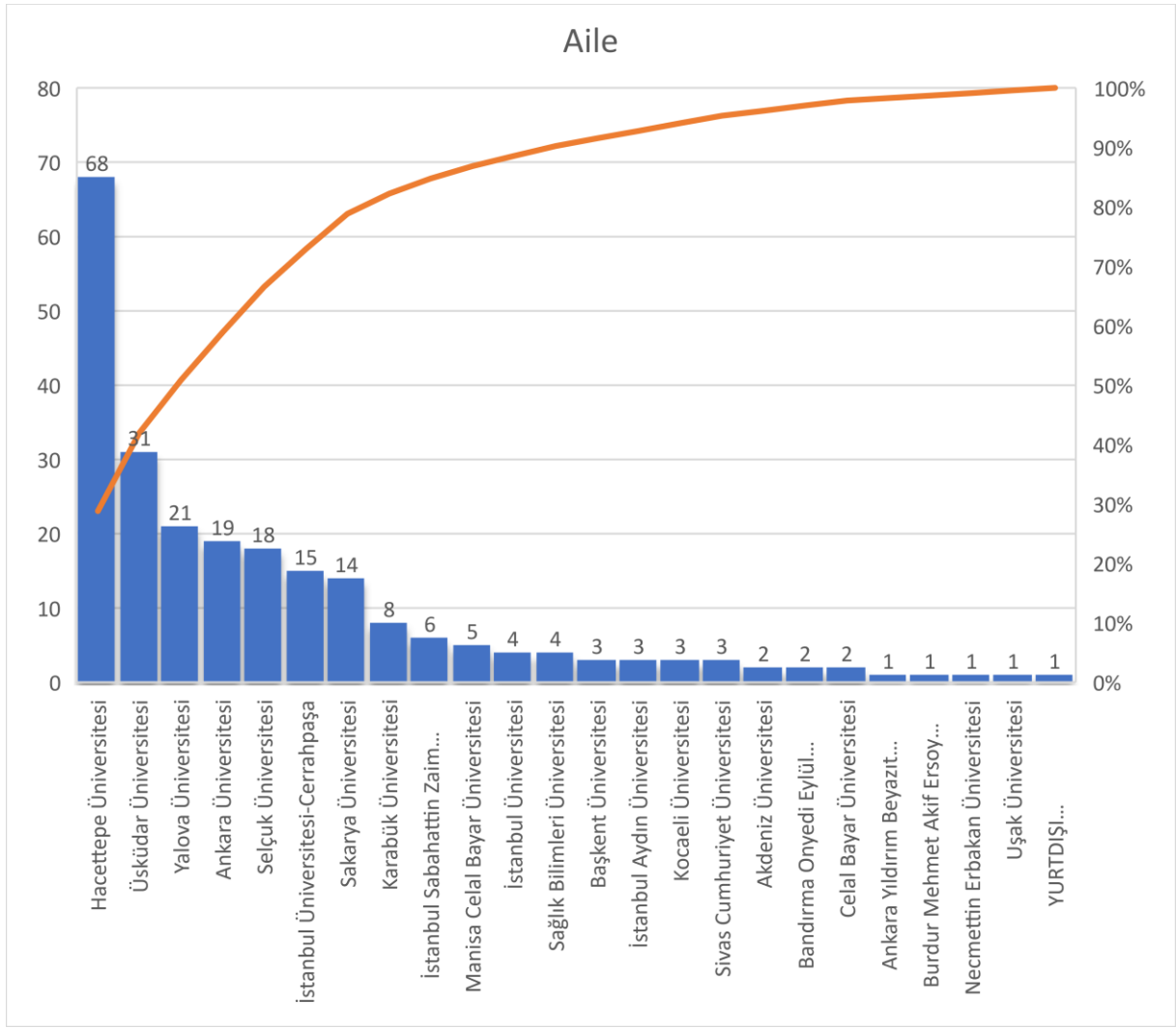

Şekil 4.4. Sosyal hizmet ana bilim dalındaki tezlerin alanlara göre oransal dağılımı

Şekil 4.4 de Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında kullanılan kavramların oransal dağılımını göstermektedir. En yüksek orana sahip alan %17 ile "Aile"dir. Bunu %16 ile "Çocuk" ve %11 ile "Kadın" takip etmektedir. En düşük orana sahip alanlar ise %1 ile "Romanlar", "Afet ve Deprem" ve "Hükümlü, Mahpus ve Yükümlü" alanlarıdır. Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında hazırlanan tezlerin büyük çoğunluğunun aile, çocuk ve kadın odaklı olduğu anlaşılmaktadır.

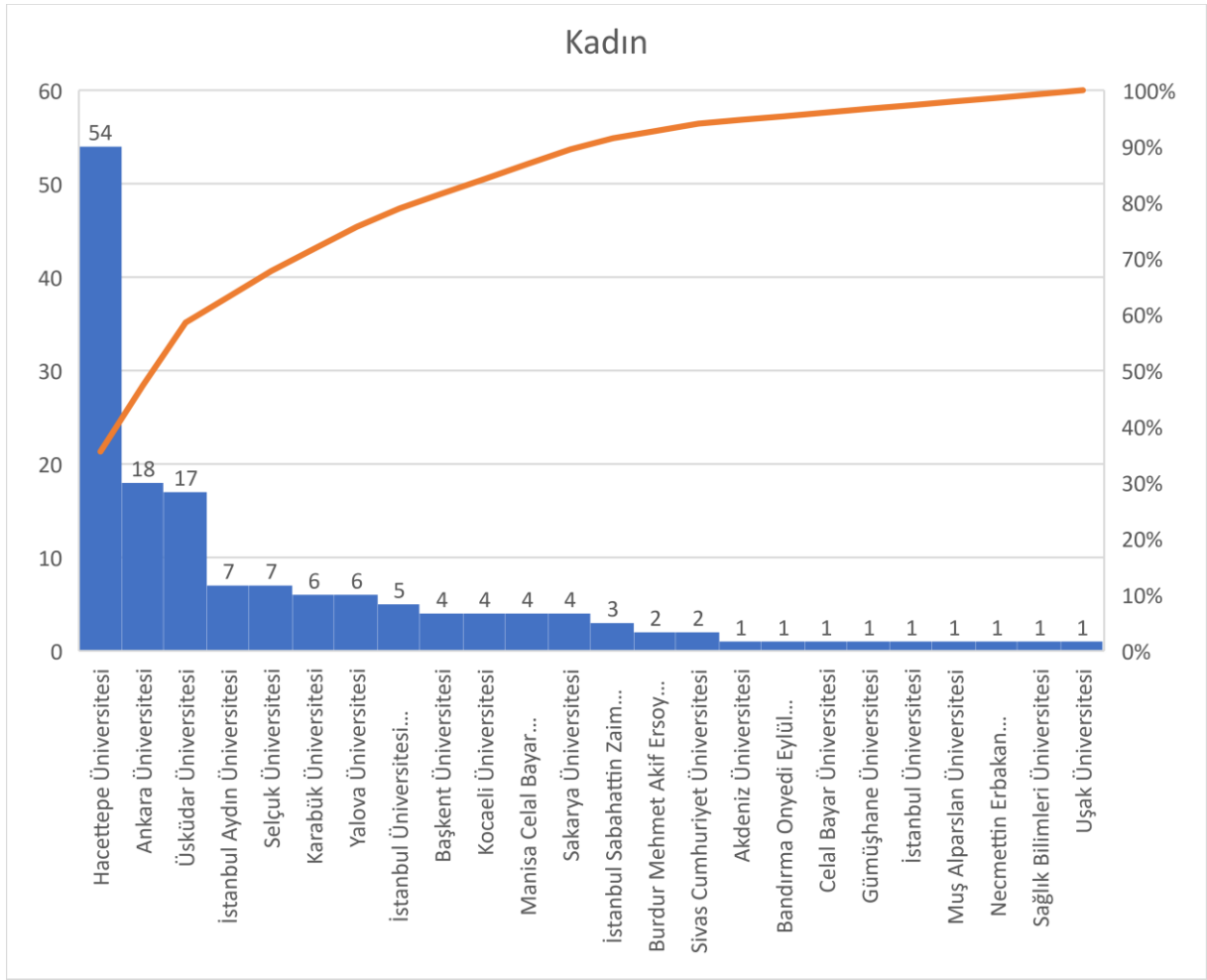

Şekil 4.5. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin üniversitelere ve alanlara göre dağılımı

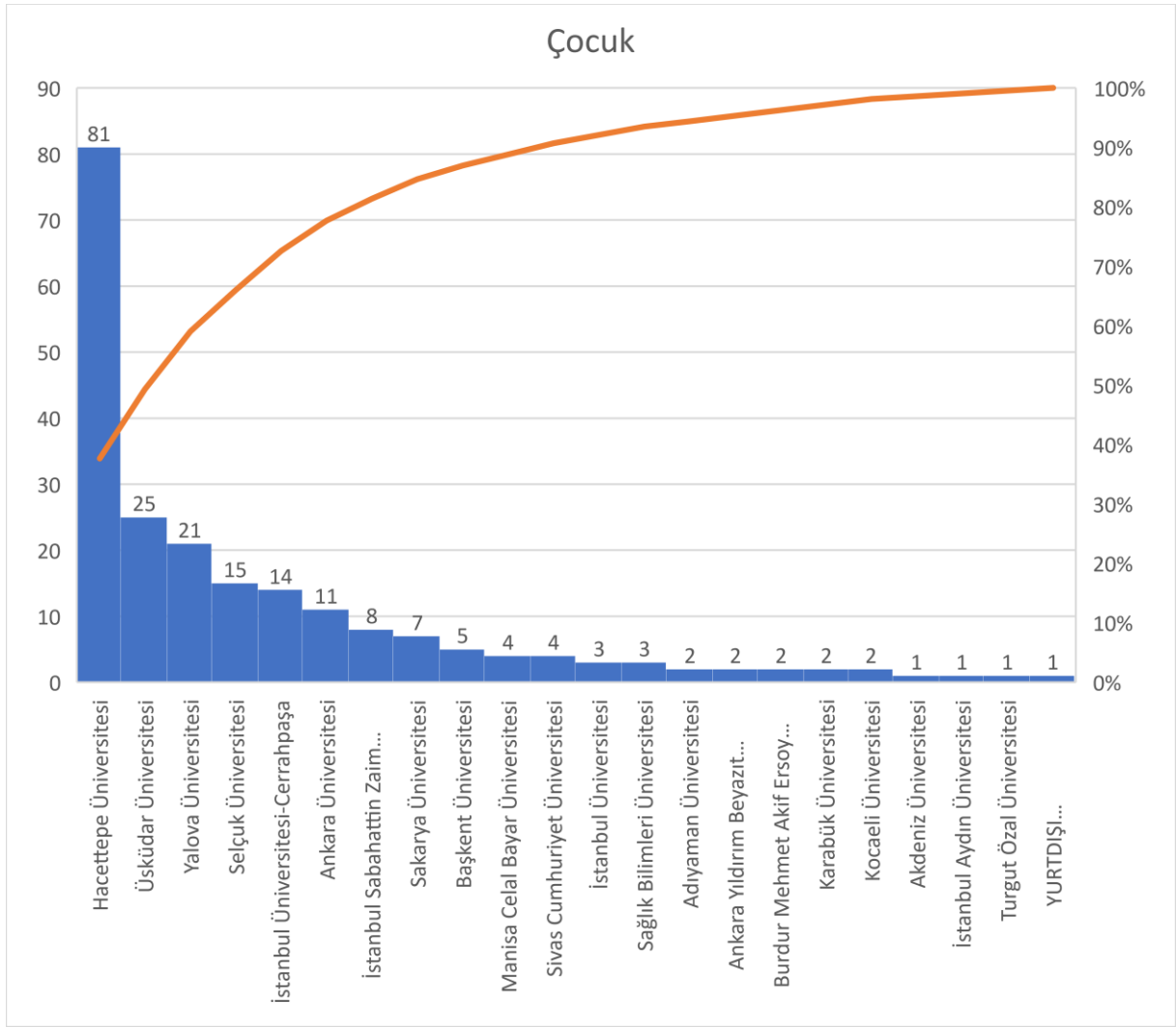
Şekil 4.6. Sosyal hizmet ana bilim dalında aile alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.6, toplamda aile konusunda hazırlanan 236 çalışmanın üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Hacettepe Üniversitesi 68 çalışma ile en fazla çalışmaya sahip üniversitedir. Üsküdar Üniversitesi 31 çalışma, Yalova Üniversitesi 21 çalışma, Ankara Üniversitesi 19 çalışma, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 15 çalışma, Selçuk Üniversitesi 18 çalışma ve Sakarya Üniversitesi 14 çalışma ile aile konusundaki araştırmalarda öne çıkan diğer üniversitelerdir. Buna karşılık, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi gibi bazı üniversitelerde bu konuda yalnızca birer çalışma bulunmaktadır. Aile konusundaki lisansüstü çalışmalar özellikle Hacettepe Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi belirli üniversitelerde yoğunlaşmıştır.

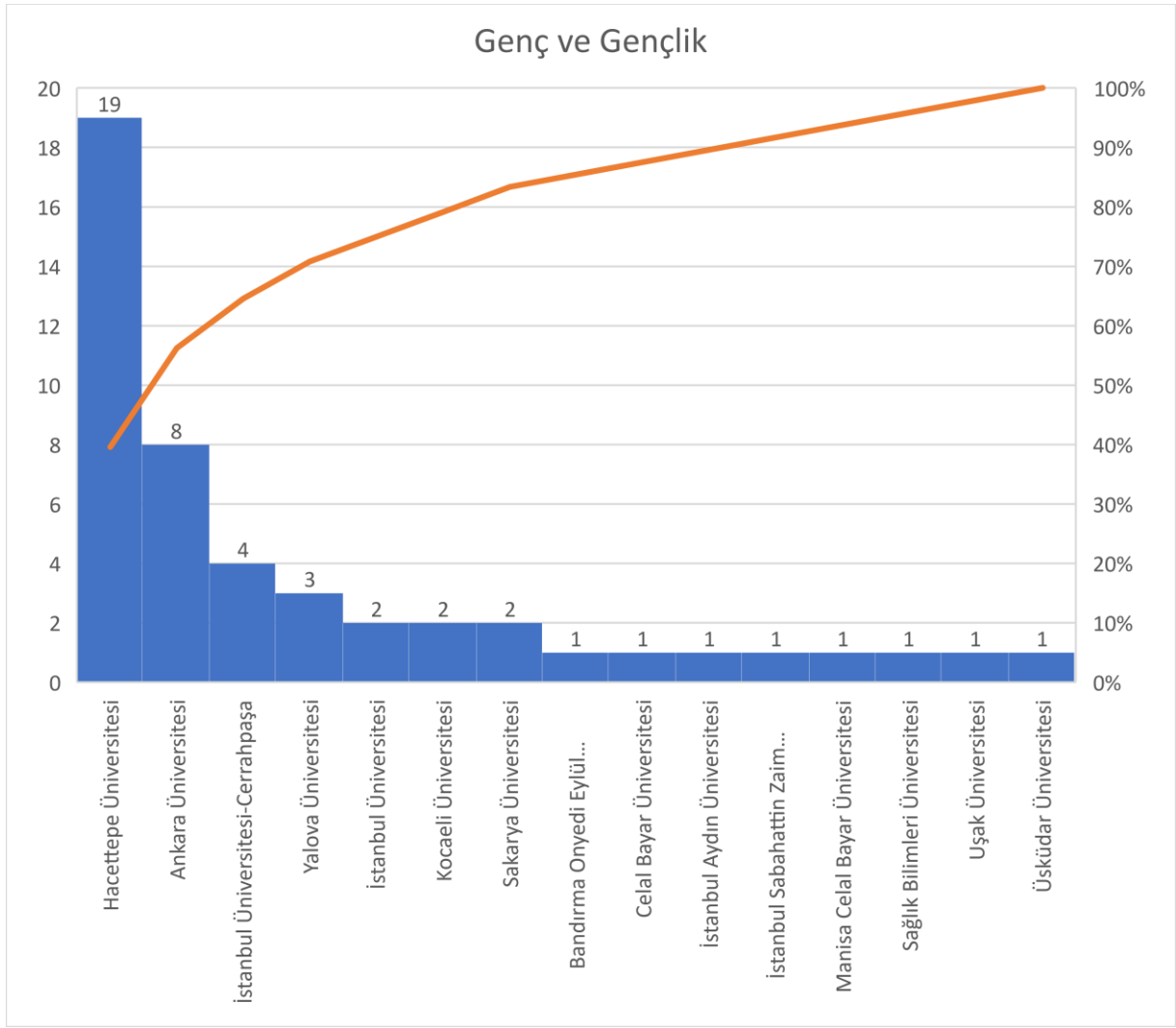
Şekil 4.7. Sosyal hizmet ana bilim dalında kadın alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.7, kadın alanında hazırlanan toplam 152 tezin üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Hacettepe Üniversitesi, 54 tez ile kadın çalışmaları ve sosyal hizmet alanında en fazla çalışmaya sahip üniversitedir. Ankara Üniversitesi 18 ve Üsküdar Üniversitesi 17 tez, Selçuk Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi 7'şer, Yalova Üniversitesi ve Karabük Üniversitesi 6'şar, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ise 5 tez hazırlamıştır. Sakarya Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi 4'er; Akdeniz Üniversitesi, Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi gibi üniversitelerde ise kadın konusundaki çalışma sayısı birer adettir. Özellikle Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi, kadın konusundaki lisansüstü tezlerde başı çekmektedir.

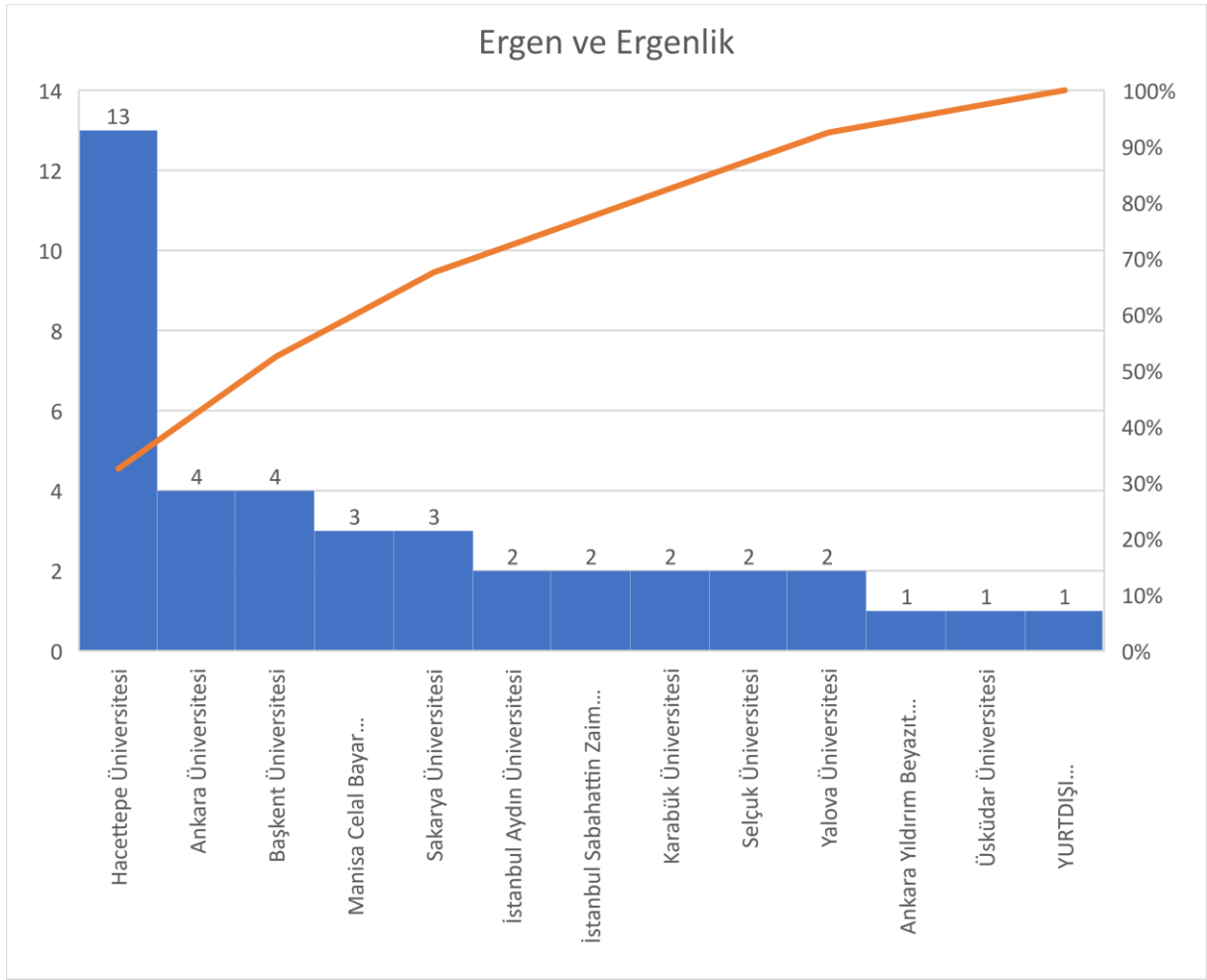
Şekil 4.8. Sosyal hizmet ana bilim dalında çocuk alanında üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.8, çocuk konusunda hazırlanan toplam 215 tezin üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Hacettepe Üniversitesi 81 çalışma ile çocuk konusunda en fazla tez üretin üniversitedir. Üsküdar Üniversitesi 25, Yalova Üniversitesi 21 tez ile çocuk konusunda çalışan ilk üç üniversite arasında yer almaktadır. Selçuk Üniversitesi 15 çalışma ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 14 çalışma yapmıştır. Ankara Üniversitesi 11 çalışma, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi 8 çalışma ve Sakarya Üniversitesi 7 çalışma ile bu alanda katkı sağlayan diğer üniversitelerdir.

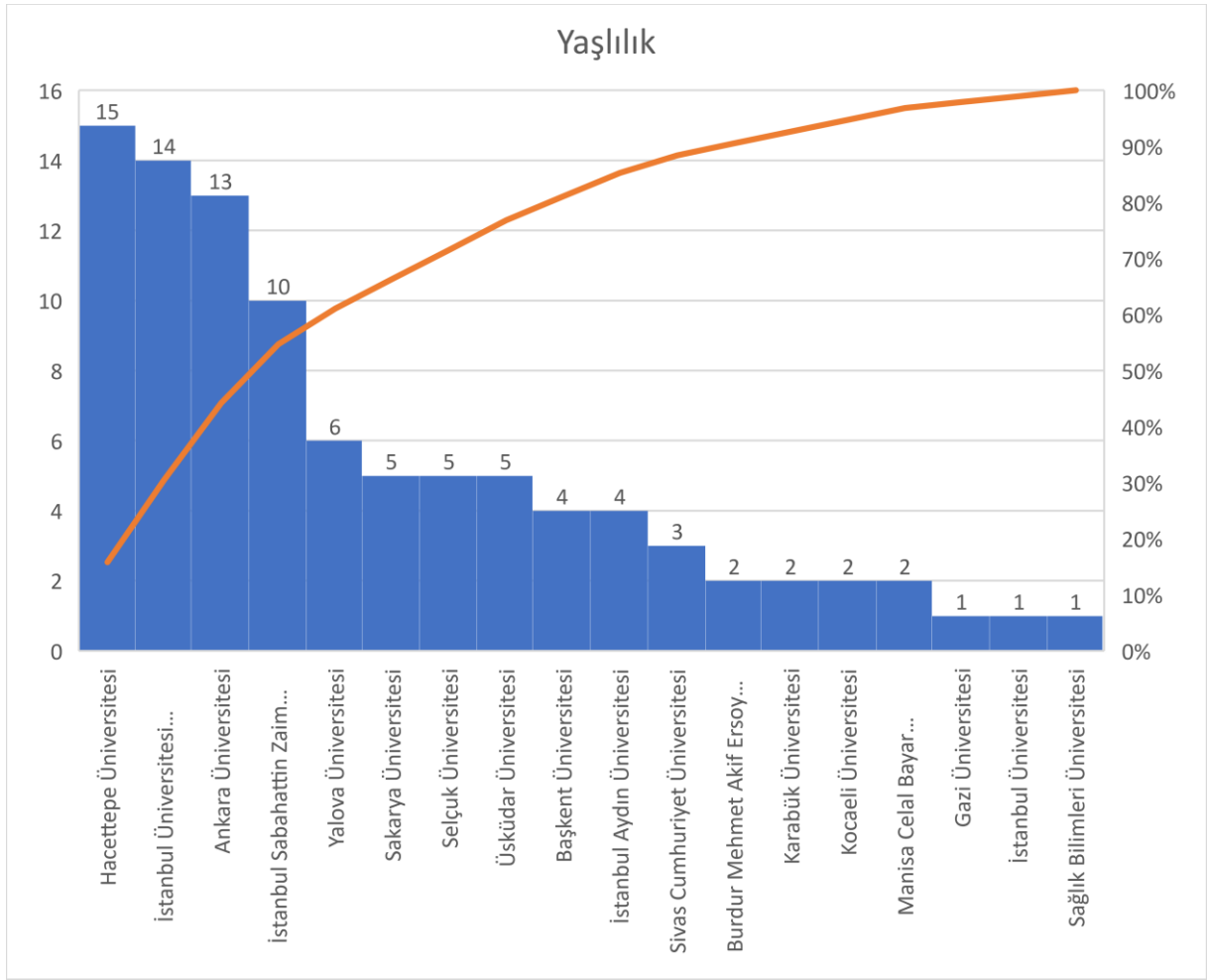
Şekil 4.9. Sosyal hizmet ana bilim dalında gençlik alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.9, sosyal hizmet ana bilim dalında "genç-gençlik" konulu toplam 48 lisansüstü çalışmanın üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Hacettepe Üniversitesi 19 çalışma ile bu alanda en fazla çalışma yapan üniversitedir. Ankara Üniversitesi 8 çalışma ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 4 çalışma; Yalova Üniversitesi 3 çalışma, İstanbul Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi ise 2'şer çalışma ile gençlik alanına katkıda bulunan üniversiteler arasında yer almaktadırlar. Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi, genç-gençlik konusundaki lisansüstü tezlerde önde gelen üniversiteler arasında yer almaktadır.

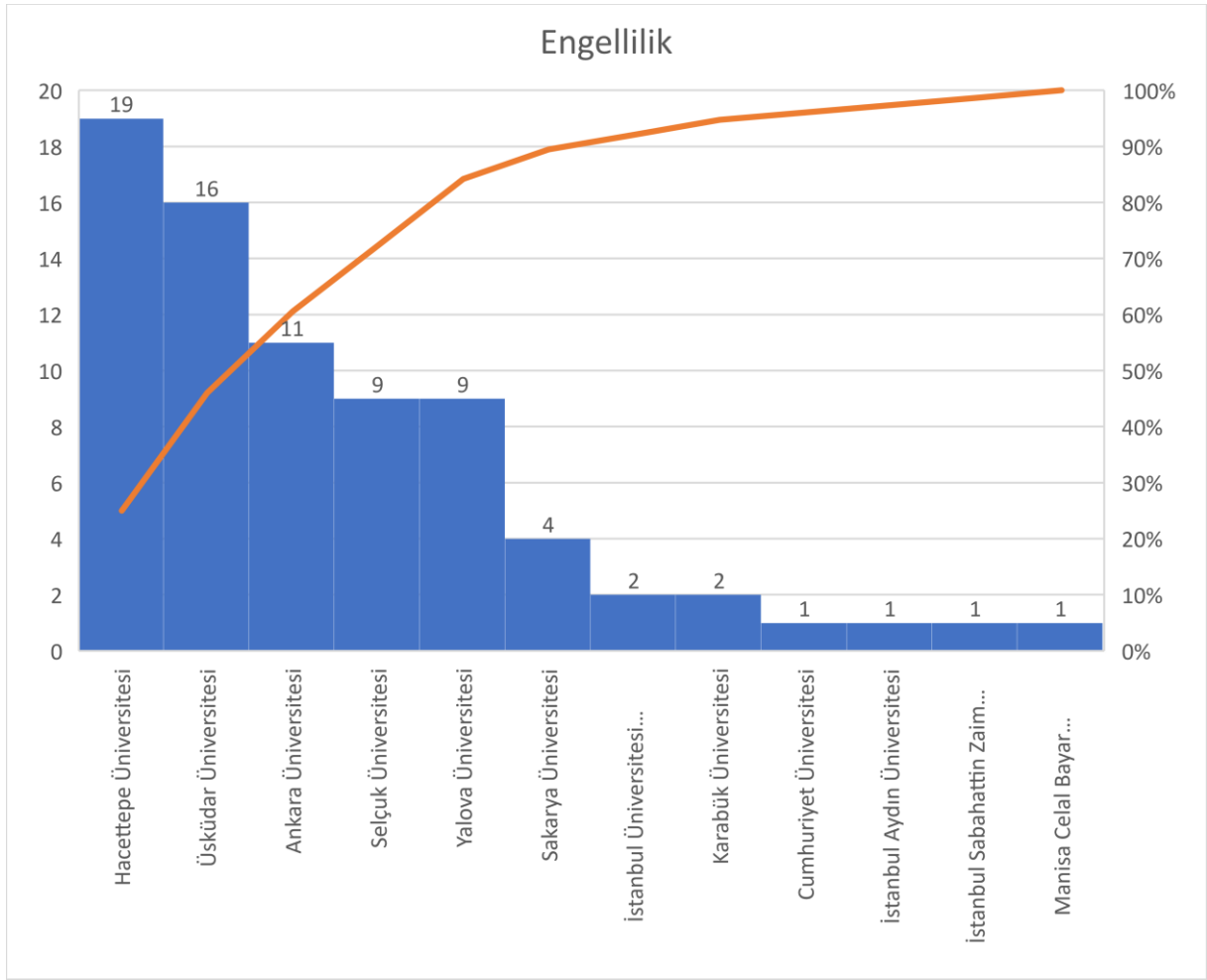
Şekil 4.10. Sosyal hizmet ana bilim dalında ergen-ergenlik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.10, sosyal hizmet ana bilim dalında "ergen ve ergenlik" konularındaki toplam 40 lisansüstü çalışmanın üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Hacettepe Üniversitesi 13 çalışma ile bu alanda da en fazla çalışma yapan üniversitedir. Ankara ve Başkent Üniversiteleri de bu alanda 4'er çalışma yapmış, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi ise 3'er çalışma yapmışlardır. Ergenler ve ergenlik konularında hazırlanan tezler birlikte değerlendirildiğinde de Hacettepe ve Ankara üniversitelerinin bu alanda en fazla çalışma yapan üniversiteler olduğu görülmektedir.

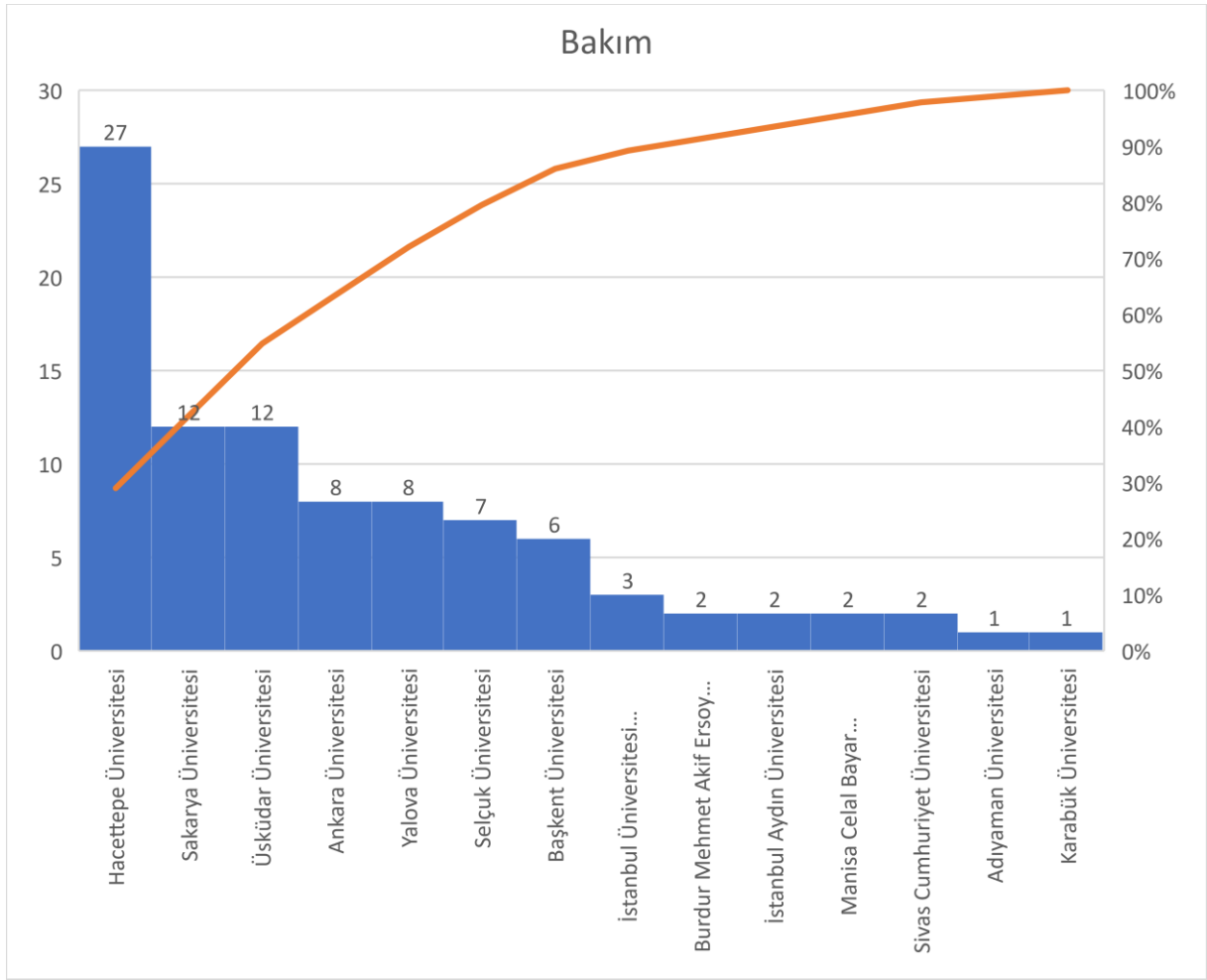
Şekil 4.11. Sosyal hizmet ana bilim dalında yaşlı-yaşlılık alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.11, yaşlılık alanında hazırlanan toplam 95 tezin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi yaşlılık alanında birer çalışma yapmışlardır. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi ise ikişer; Sivas Cumhuriyet Üniversitesi üç, Başkent Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi dörder, Sakarya Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi beşer, Yalova Üniversitesi altı, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi on, Ankara Üniversitesi on üç, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa on dört ve Hacettepe Üniversitesi ise on beş tez hazırlamışlardır.

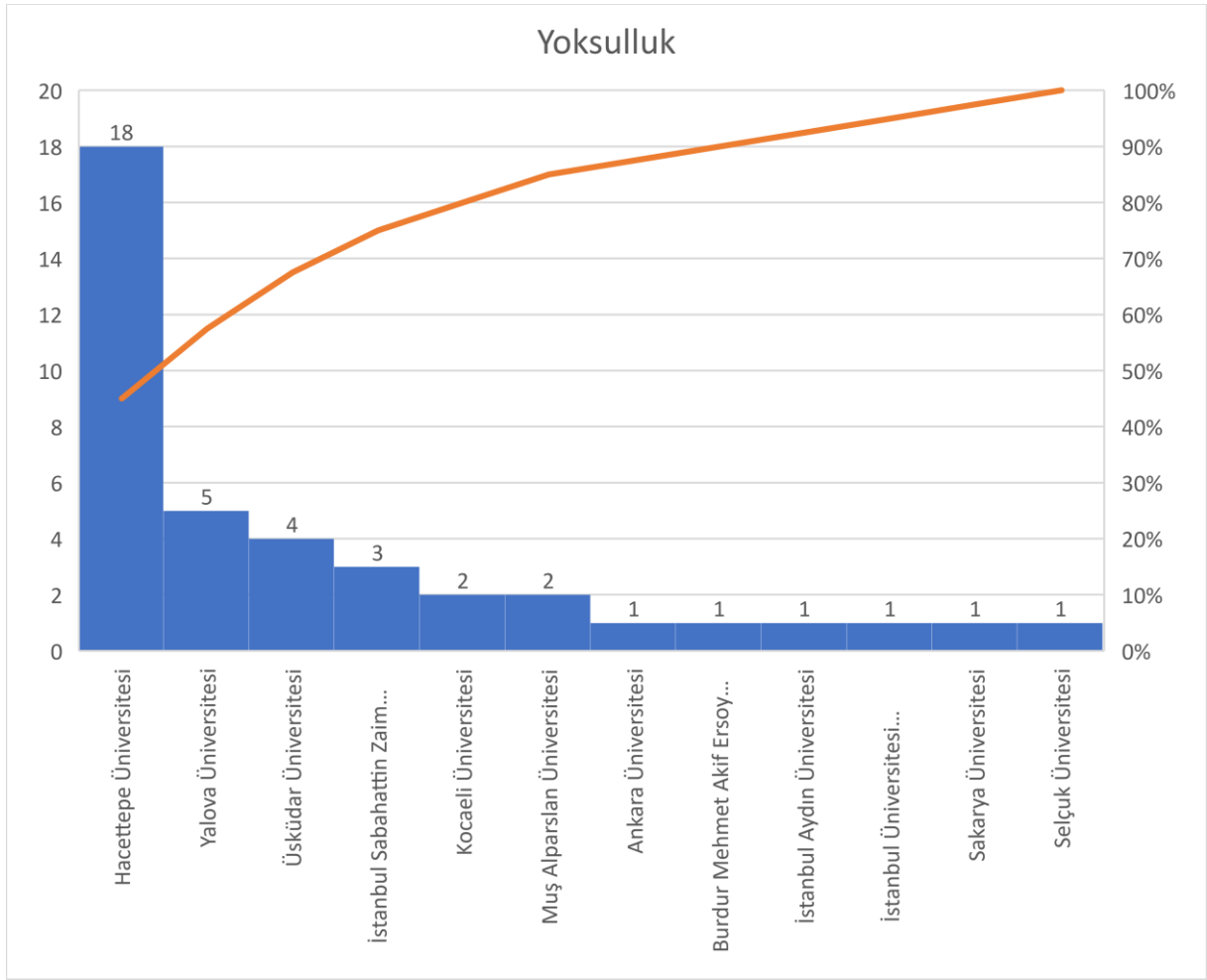
Şekil 4.12. Sosyal hizmet ana bilim dalında engellilik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.12 de Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı'nda Engelli ve Engellilik konularında hazırlanan toplam 76 tezin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre Cumhuriyet Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi engellilik alanında birer, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ve Karabük Üniversitesi ikişer, Sakarya Üniversitesi dört, Selçuk Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi dokuz, Ankara Üniversitesi on bir, Üsküdar Üniversitesi on altı ve Hacettepe Üniversitesi ise on dokuz tez ile en fazla çalışma yapan üniversite olmuştur.

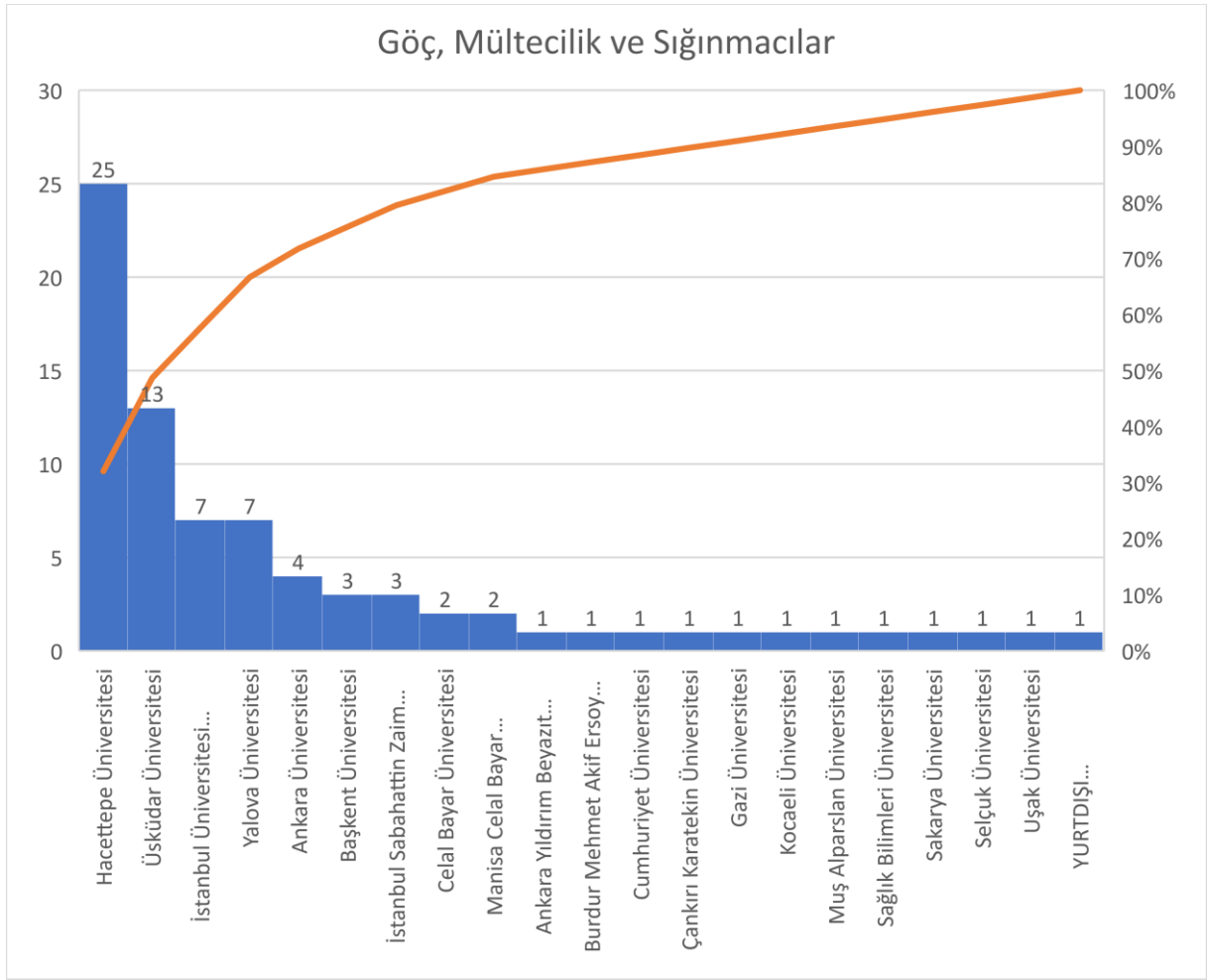
Şekil 4.13. Sosyal hizmet ana bilim dalında bakım alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.13'te Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında “bakım” konusunda hazırlanan 93 tezin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre Adıyaman Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi birer çalışma yapmıştır. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa üç, Başkent Üniversitesi altı, Selçuk Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi sekiz, Yalova Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi ise sekizer çalışma gerçekleştirmiştir. Sakarya Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ise sırasıyla on iki ve yirmi yedi çalışma ile en fazla çalışma yapan üniversitelerdir.

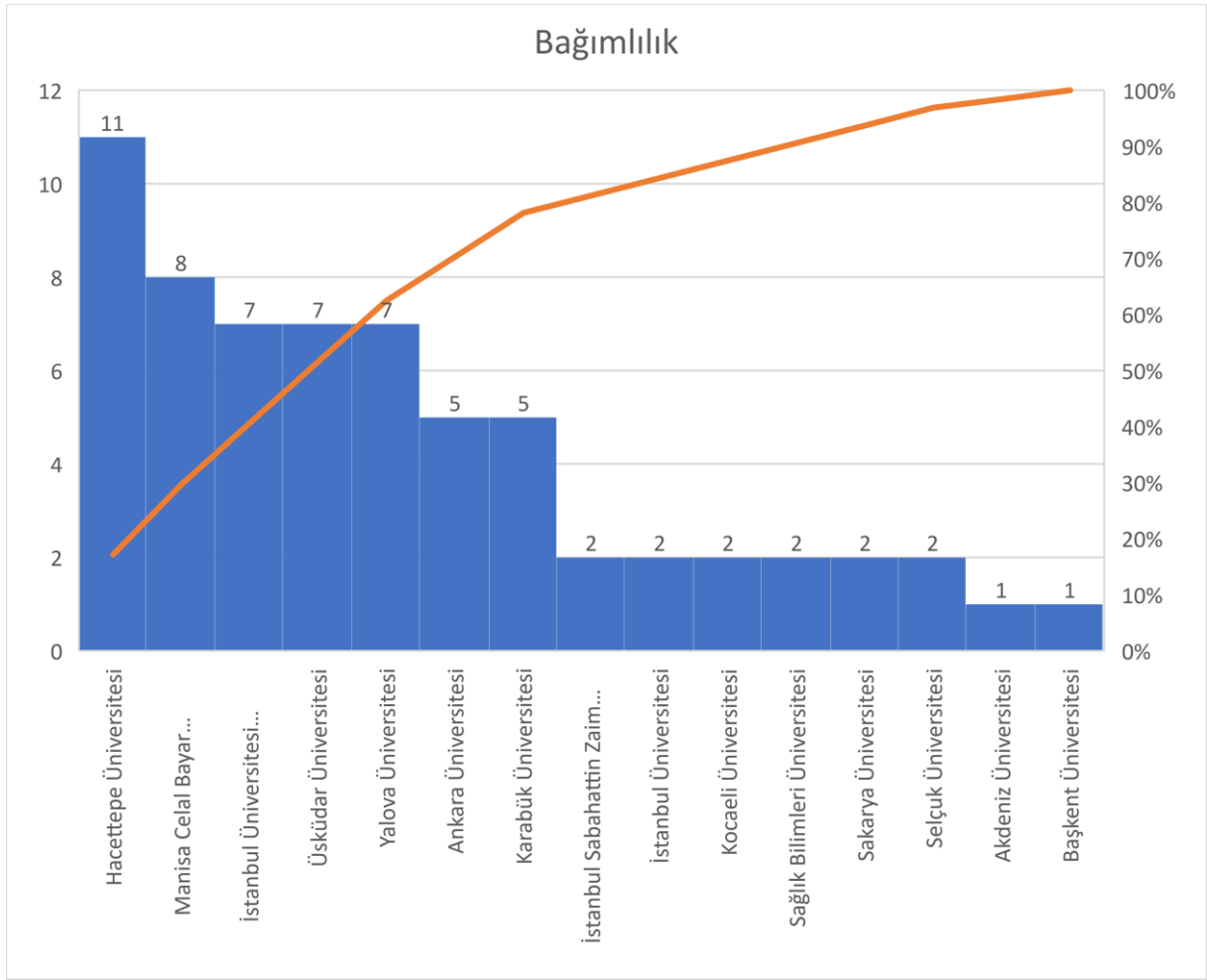
Şekil 4.14. Sosyal hizmet ana bilim dalında yoksulluk alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.14’ e göre Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında “Yoksulluk konusunda hazırlanan 40 tezin üniversitelere göre dağılım aşağıdaki gibidir: Ankara Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sakarya Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi birer, Kocaeli Üniversitesi ve Muş Alparslan Üniversitesi ikişer, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi üç, Üsküdar Üniversitesi dört, Yalova Üniversitesi beş ve Hacettepe Üniversitesi ise en fazla çalışma ile on sekiz tez hazırlamıştır.

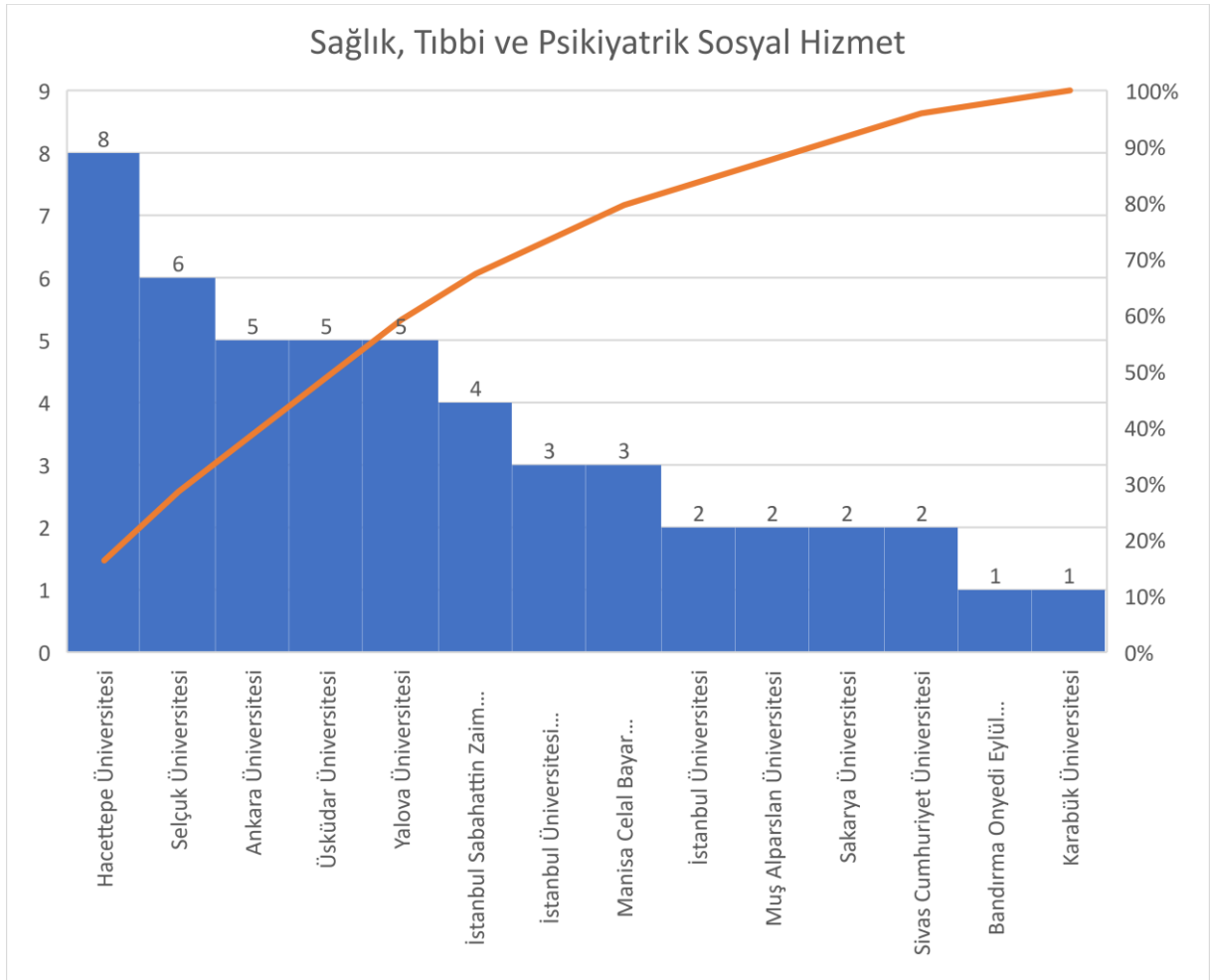
Şekil 4.15. Sosyal hizmet ana bilim dalında göç, mültecilik ve sığınmacılar konularında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.15'te Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı'nda Göç, Mültecilik ve Sığınmacılar hakkında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımına bakıldığında Hacettepe Üniversitesi'nin 25 çalışma ile en fazla tez hazırlayan üniversite olduğu görülmektedir. Diğer üniversitelerin hazırladıkları tezlere bakıldığında Üsküdar Üniversitesi 13, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ve Yalova Üniversitesi ise her ikisi de 7 tez hazırlamışlardır. Bunun dışında Ankara Üniversitesi 4, Başkent Üniversitesi ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi 3'er, Celal Bayar Üniversitesi ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2'şer çalışma yapmıştır. (Celal Bayar Üniversitesi'nin adı Manisa Celal Bayar Üniversitesi olarak değişmiş olsa da YÖK Ulusal Tez merkezinde ayrı olarak değerlendirildiğinden burada da ayrı olarak verilmiştir). Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Yurtdışı Üniversiteler (University of Illinois at Chicago) ise göç ve mültecilik konusunda birer tez hazırlamışlardır.

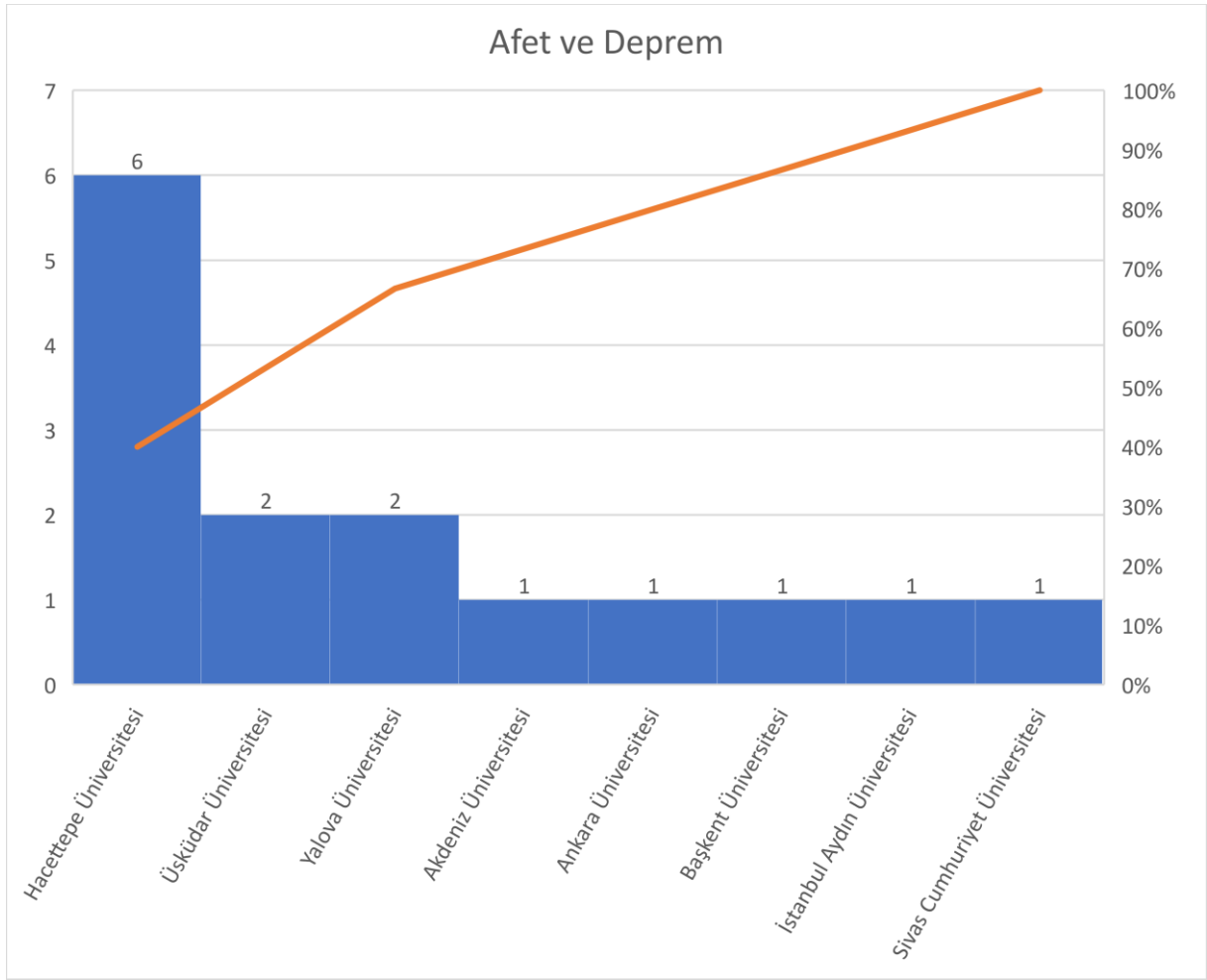
Şekil 4.16. Sosyal hizmet ana bilim dalında bağımlılık alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.16’da Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında bağımlılık konusunda hazırlanan 64 tezin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre Akdeniz Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi bağımlılık konusunda birer çalışma yapmışlardır. Ankara Üniversitesi ve Karabük Üniversitesi beşer, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Üsküdar Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi yedişer, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ise sekiz çalışma gerçekleştirmiştir. Hacettepe Üniversitesi ise on bir tez ile bağımlılık konusunda en fazla çalışma yapan üniversitedir.

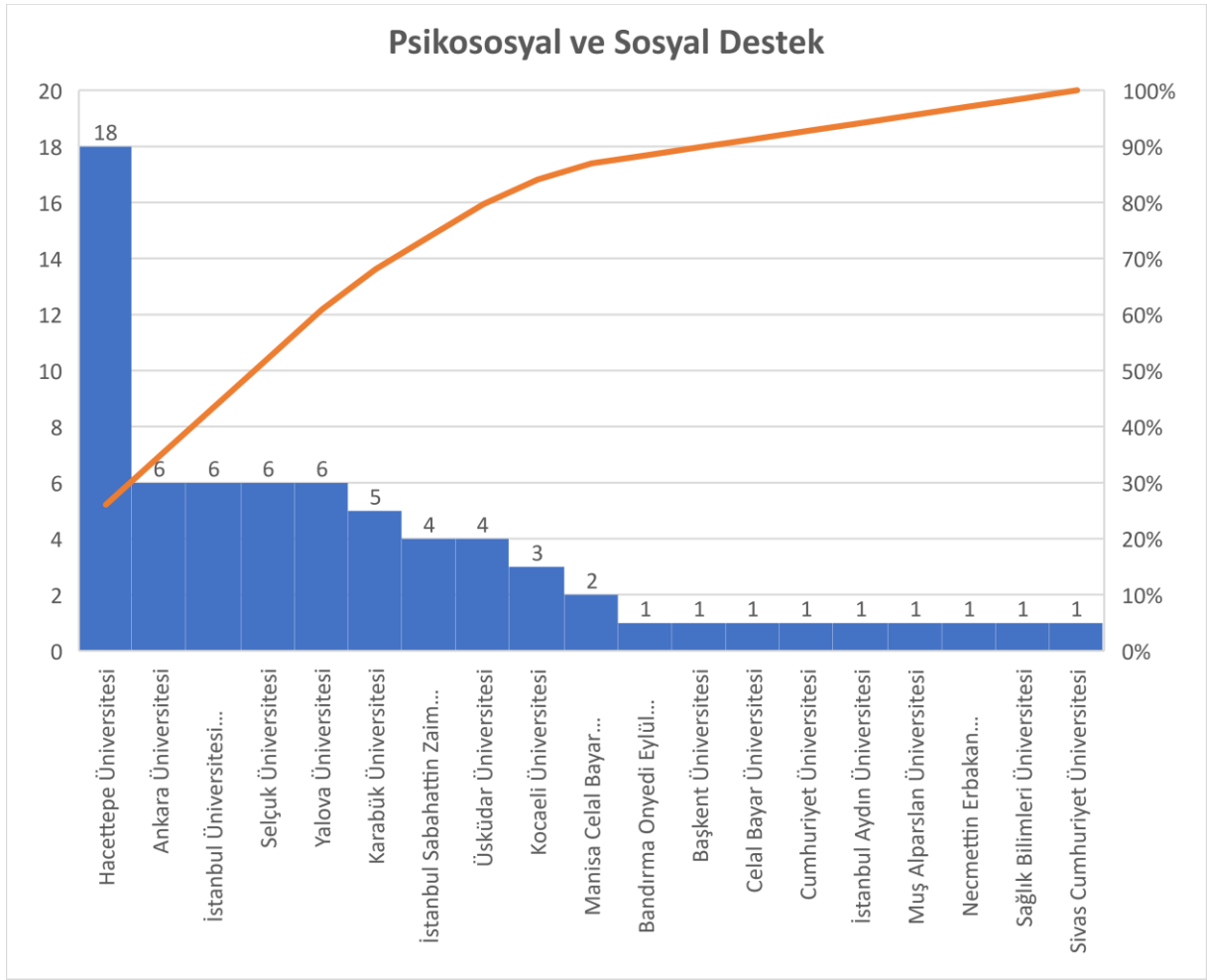
Şekil 4.17. Sosyal hizmet ana bilim dalında sağlık, tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet konularında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.17 de Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı'nda Sağlık, Tıbbi ve Psikiyatrik Sosyal Hizmet alanında hazırlanan toplam 49 tezin üniversitelere göre dağılım şu şekildedir: Hacettepe Üniversitesi 8 tez ile en fazla çalışmayı gerçekleştirmiştir. Selçuk Üniversitesi 6, Ankara Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi ise her biri 5'er tez hazırlamışlardır. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi 4, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nin her biri 2'şer çalışma yapmıştır. Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi ve Karabük Üniversitesi ise birer tez ile bu alanda en az tez üreten üniversiteler olmuştur.

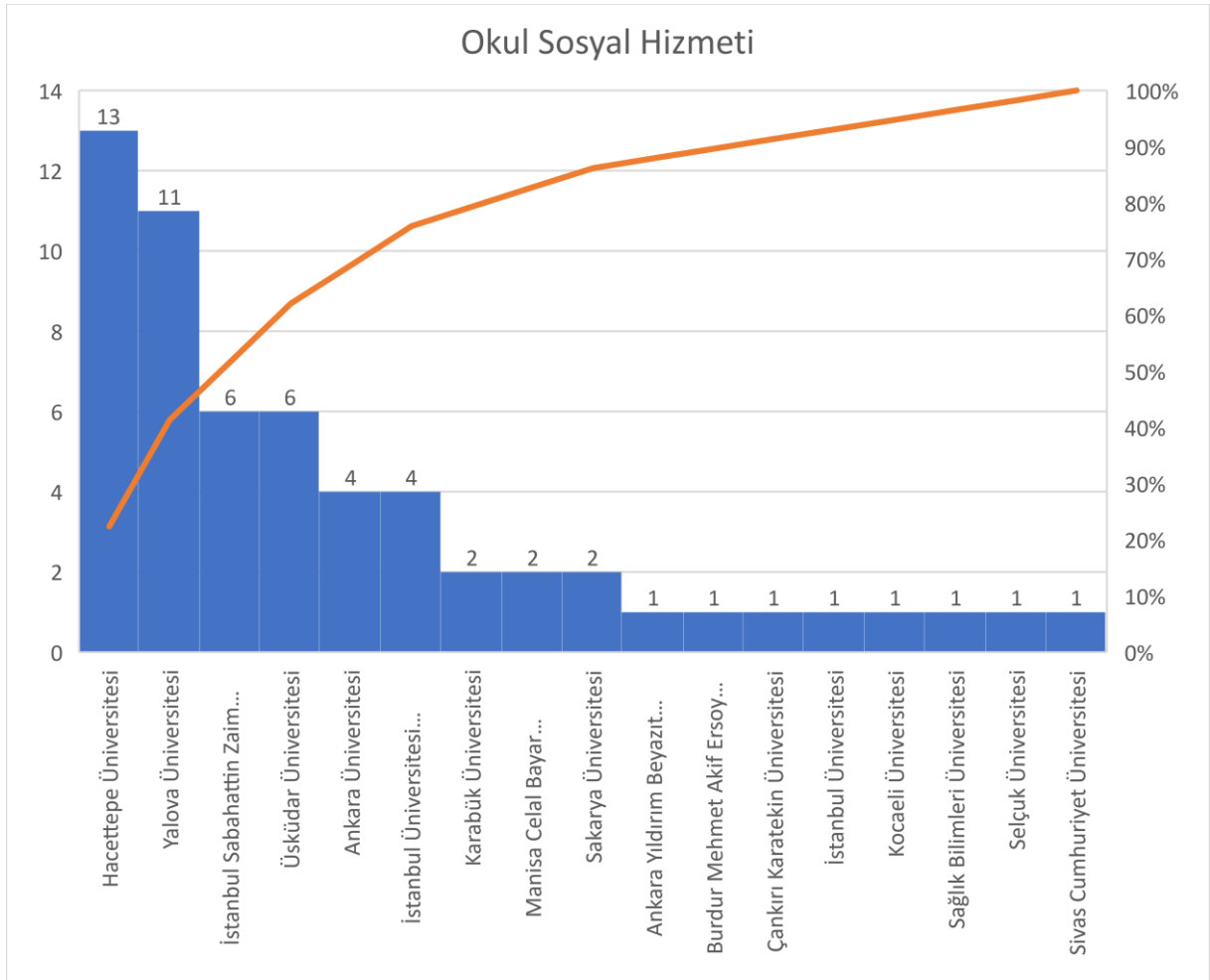
Şekil 4.18. Sosyal hizmet ana bilim dalında afet ve deprem alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.18’de Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı’nda “Afet ve Deprem” konularında hazırlanan toplam 15 tezin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre sosyal hizmet anabilim dalında en az çalışılan konular arasında yer alan afet ve deprem konularında Akdeniz Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 1’er tez; Üsküdar Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi ise 2’şer tez hazırlamışlardır. Bu alanda en fazla tez hazırlayan Hacettepe Üniversitesi’nde bile sadece 6 tez hazırlanmıştır. Deprem başta olmak üzere pek çok doğal afetin yaşandığı ülkemizde sosyal hizmet anabilim dalında bu konuda yapılan çalışmaların son derece sınırlı olması oldukça dikkat çekicidir.

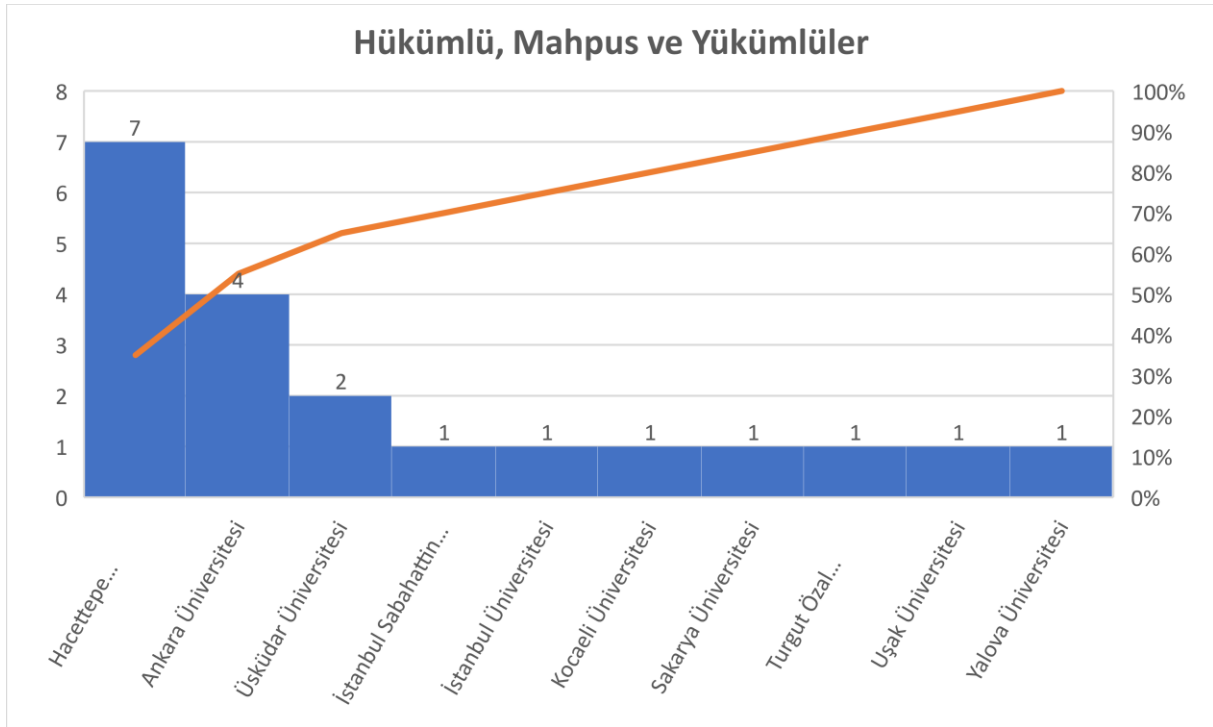
Şekil 4.19. Sosyal hizmet ana bilim dalında psikososyal ve sosyal destek alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.19’ da Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında Psikososyal Destek ve Sosyal Destek hizmetleri konularında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Bu alanda hazırlanan toplam 69 tezin üniversitelere göre dağılımı şu şekildedir: Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Celal Bayar Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 1’er çalışma yapmışlardır. Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2, Kocaeli Üniversitesi 3, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi 4, Karabük Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Selçuk Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi ise her biri 6 tez çalışması gerçekleştirmişlerdir. Hacettepe Üniversitesi ise 18 tez ile en fazla çalışmayı gerçekleştiren üniversite olmuştur.

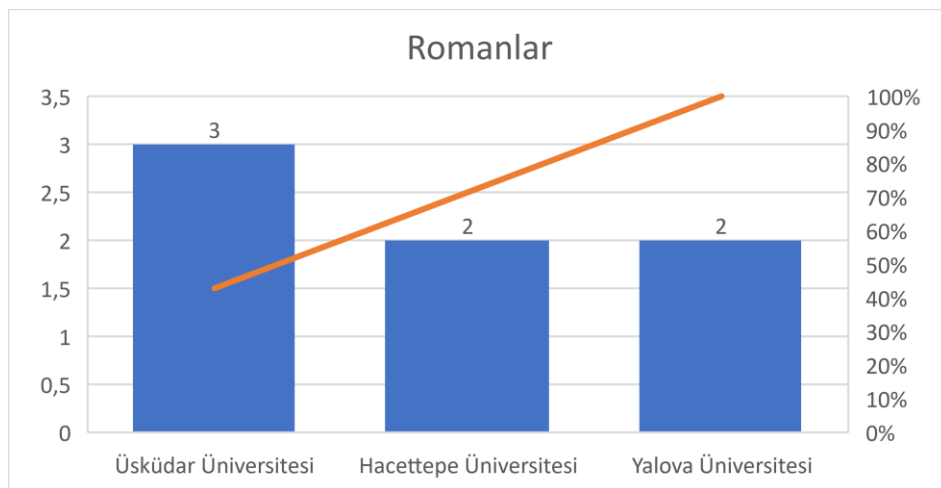
Şekil 4.20. Sosyal hizmet ana bilim dalında okul sosyal hizmeti alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.20’ de Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı’nda Okul Sosyal Hizmet konusunda hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Okul sosyal hizmeti konusunda hazırlanmış olan toplam 58 tezin üniversitelere göre dağılımı ise şu şekildedir: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 1’er tez yapmışlardır. Karabük Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi 2’şer; Ankara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 4’er tez hazırlamışlardır. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi 6’şar tez hazırlarken Yalova Üniversitesi 11 tez hazırlamıştır. Bu alanda da en fazla tezin hazırlandığı Hacettepe Üniversitesi’nde 13 tez okul sosyal hizmeti konusundadır.

Şekil 4.21. Sosyal hizmet ana bilim dalında hükümlüler alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.21’de Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı’nda Hükümlü, Mahpus ve Yükümlü konularında hazırlanan toplam 20 tezin üniversitelere göre dağılım şu şekildedir: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Turgut Özal Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi 1’er; Üsküdar Üniversitesi 2, Ankara Üniversitesi 4, Hacettepe Üniversitesi ise 7 tez hazırlamışlardır. Bu alan da sosyal hizmet anabilim dalında sınırlı sayıda tezin hazırlandığı bir alan olarak dikkat çekmektedir.

Şekil 4.22. Sosyal hizmet ana bilim dalında romanlar konusunda hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı'nda Romanlar konusunda son derece az tez hazırlandığı görülmektedir. Toplam 7 tezin hazırlandığı Romanlar konusunda Hacettepe Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi 2'şer tez hazırlarken en fazla tezi hazırlayan Üsküdar Üniversitesi ise 3 tez çalışması yapmıştır. Oysaki Romanlar konusunda hazırlanan toplam tez sayısı 228'dir. Bu tezler daha çok sosyoloji, tarih ve müzik gibi disiplinlerde yoğunlaşmaktadır. Sosyal hizmet anabilim dalında ise Romanlar konusunda yeterince tez hazırlanmadığı görülmektedir.

4.1.1.5. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yöntemlerine göre dağılımı

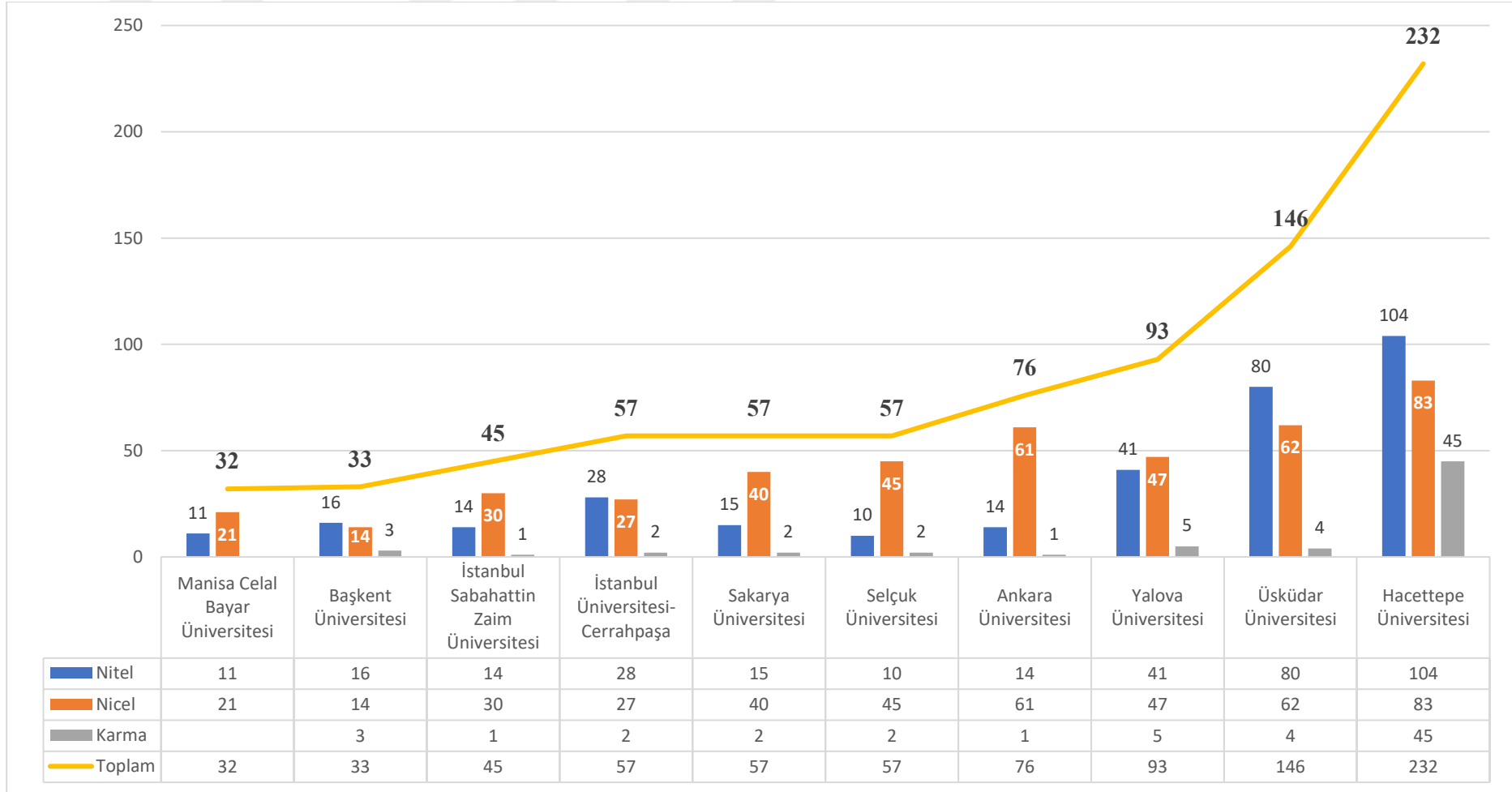
Üniversitelerin bilimsel üretkenliklerinin bir göstergesi olarak ortaya çıkan lisansüstü tezlerde, ele alınan konunun amacına ve problemine göre nitel, nicel ve karma yöntemler kullanılabilmektedir. Bazı tezler daha az sayıda bir örneklemden derinlemesine ve detaylı veri toplamayı tercih eden nitel yöntemi kullanırken bazıları da daha geniş örneklemden toplanan verilerin istatistiksel olarak analiz edildiği nicel yöntemi kullanabilmektedir. Daha kapsamlı sonuçlara ulaşabilmek için her iki yöntemin de birlikte kullanıldığı karma yöntem araştırmaları da lisansüstü tezlerde tercih edilebilmektedir.

Üniversitelerde yapılan lisansüstü tezlerde nitel, nicel ve karma yöntemlerden hangilerinin daha çok tercih edildiği, bu tercihin üniversiteye, konuya ve tezin türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığının tespit edilmesi bu anlamda önemlidir. Buna göre bu bölümde sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan lisansüstü tezler yöntemlerine göre analiz edilecektir. Böylelikle lisansüstü tezlerdeki yöntemsel çeşitlilik ve benzerlik alanları daha net olarak görülebilecektir.

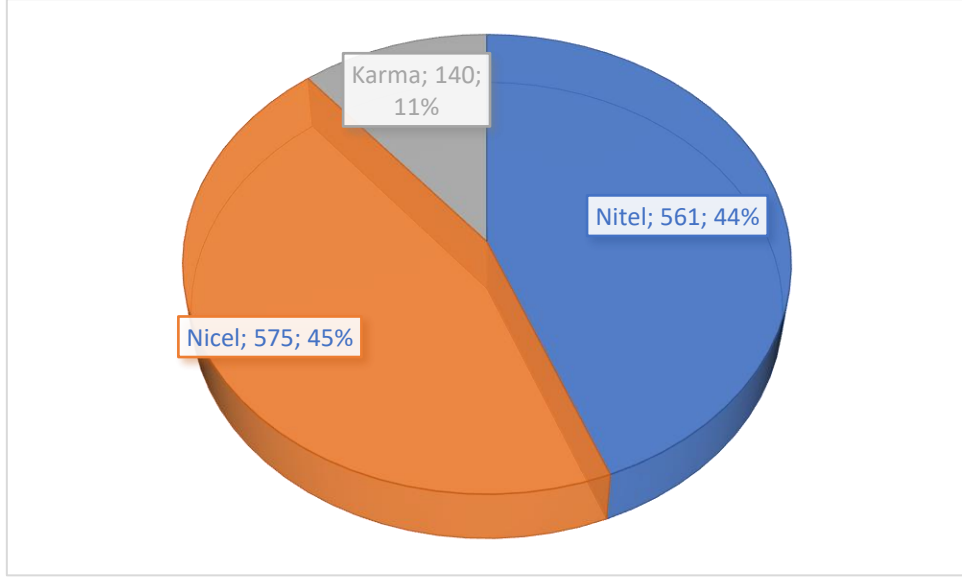
Tablo 4.5. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan tezlerin yöntemlerine ve üniversitelere göre dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans				Doktora				Tez Toplam
	Nitel	Nicel	Karma	Toplam	Nitel	Nicel	Karma	Toplam	
Adıyaman Üniversitesi					2		2	4	4
Akdeniz Üniversitesi	2	2		4					4
Ankara Üniversitesi	14	61	1	76	22	6	12	40	116
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	2		3	2		1	3	6
Bandırma Onyedİ Eylöl Üniversitesi	2	2		4					4
Başkent Üniversitesi	16	14	3	33					33
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	9	2		11					11
Celal Bayar Üniversitesi	4	3		7					7
Cumhuriyet Üniversitesi	2	3		5					5
Çankırı Karatekin Üniversitesi		2	1	3					3
Gazi Üniversitesi		2		2					2
Gümüşhane Üniversitesi		1	1	2					2
Hacettepe Üniversitesi	104	83	45	232	70	23	29	122	354
İstanbul Aydın Üniversitesi	22	4		26					26
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	14	30	1	45	6	7	6	19	64
İstanbul Üniversitesi	8	8		16					16
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	28	27	2	57	2	4	10	16	73
Karabük Üniversitesi	10	20		30					30
Kocaeli Üniversitesi	9	15	1	25					25
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	11	21		32					32
Muş Alparslan Üniversitesi	2	3		5					5
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	2		3					3
Sağlık Bilimleri Üniversitesi	9	4	1	14					14
Sakarya Üniversitesi	15	40	2	57					57
Selçuk Üniversitesi	10	45	2	57	6	6	3	15	72
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	5	16		21					21
Turgut Özal Üniversitesi		1	1	2					2
Uşak Üniversitesi	3	2		5					5
Üsküdar Üniversitesi	80	62	4	146					146
Yalova Üniversitesi	41	47	5	93	28	4	7	39	132
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi		1		1					1
Yurtdışı Üniversiteler(University of Illinois at Chicago)					1			1	1
Genel Toplam	422	525	70	1017	139	50	70	259	1276

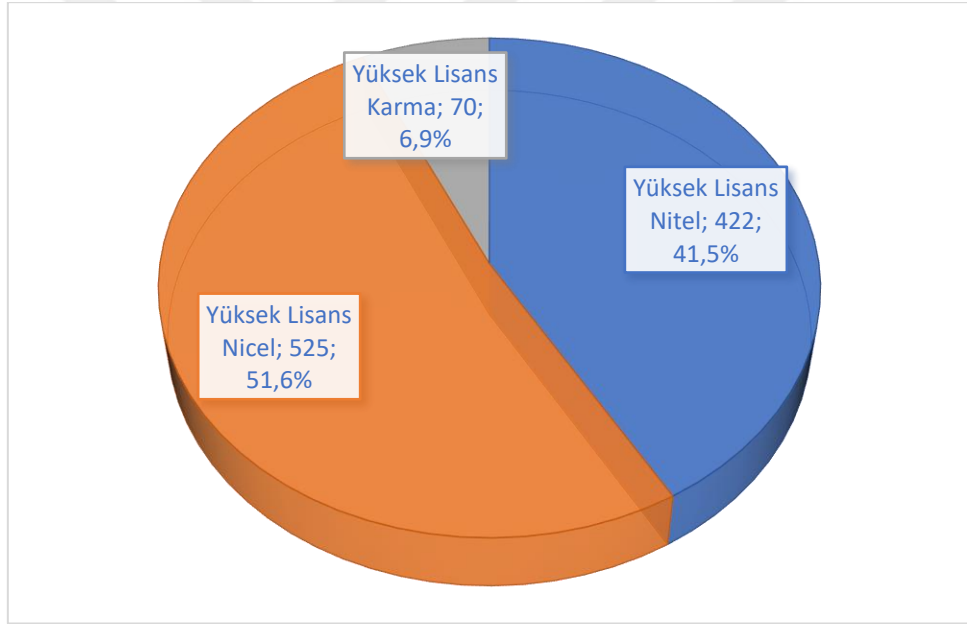
Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Şekil 4.23. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin dağılımı

Şekil 4.24. Sosyal hizmet ana bilim dalındaki lisansüstü tezlerinin yöntemlere göre oransal dağılımı

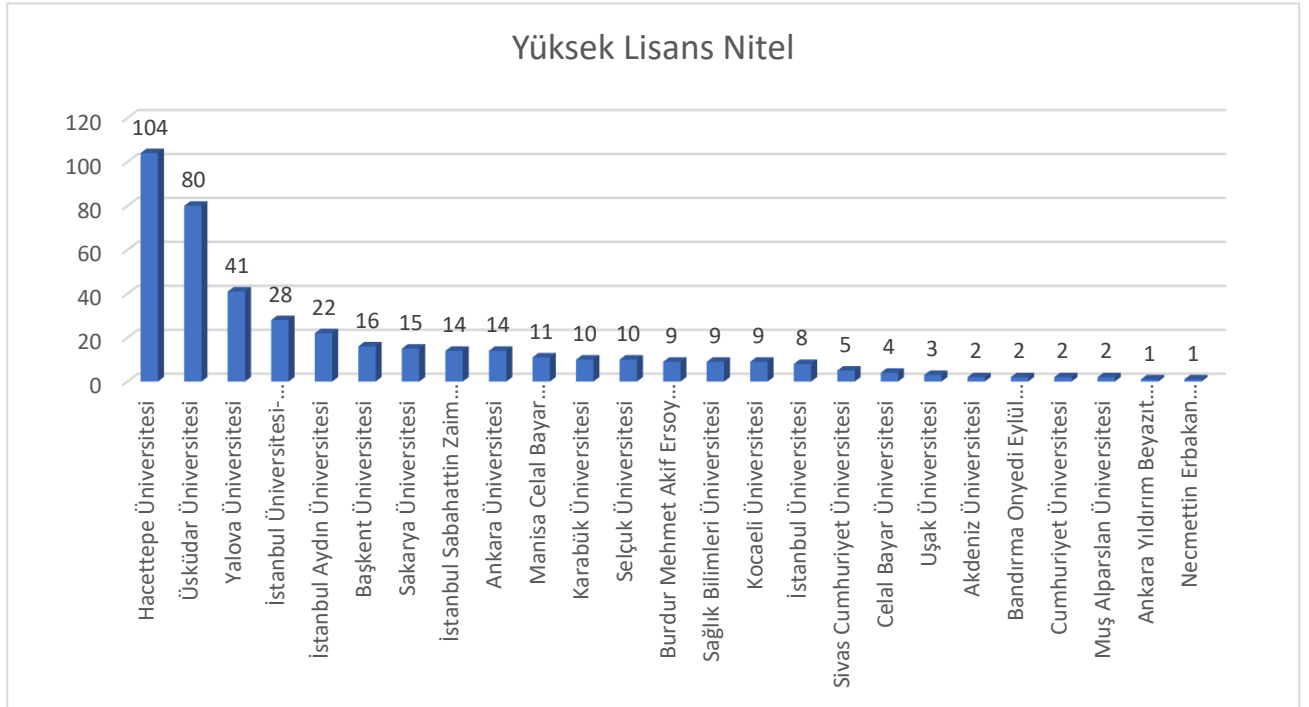

Şekil 4.25. Sosyal hizmet ana bilim dalındaki yüksek lisans tezlerinin yöntemlere göre oransal dağılımı

Şekil 4.25 yüksek lisans tezlerinin yöntemsel dağılımı yer almaktadır. Buna göre yüksek lisans tezlerinde nicel ve nitel yöntemlerin birbirine yakın oranda olduğu görülmekle birlikte nicel yöntemlerin yüksek lisans tezlerinde daha fazla (%51.6) tercih edildiği tespit edilmiştir. Bu sonuç sosyal hizmet alanındaki tezlerde istatistiksel ve ölçülebilir verilere olan ilginin daha fazla olduğunu göstermektedir. Bu tablo sosyal hizmet politikalarının geliştirilmesi ve hizmetlerin planlanmasında büyük ölçekli ve genel eğilimlerin belirlenmesine katkı sağlaması bakımından önemlidir.

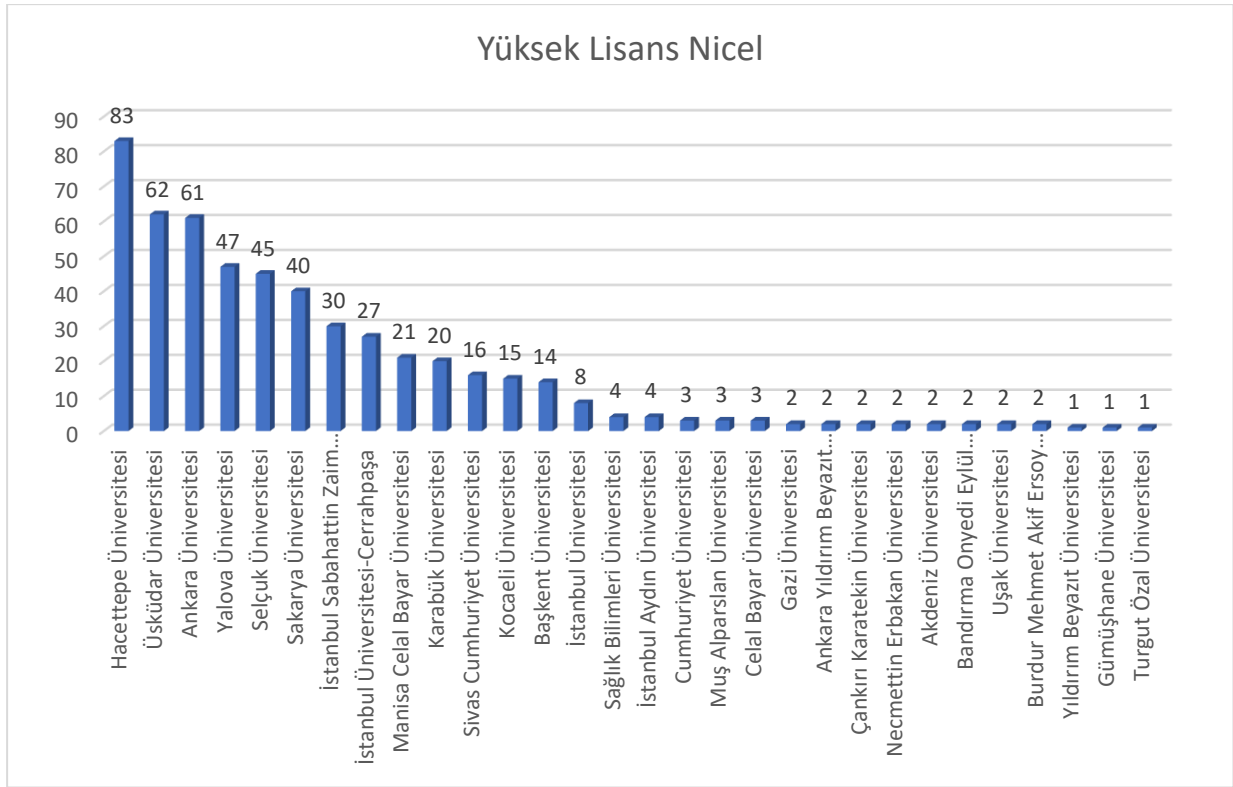
Aynı şekilde nitel araştırma yöntemlerinin önemli bir oranda (%41.5) yer alması da sosyal hizmet tezlerinde bireylerin, grupların ve toplulukların deneyimlerinin derinlemesine anlaşılmasına odaklanıldığını göstermektedir. Sosyal hizmet uygulamalarının insani ve sosyal yönleri ile bağlamsal faktörlerini ortaya koyan nitel araştırmalar, sosyal hizmetin bireylerin ve toplulukların ihtiyaçlarına ve farklılaşan yönlerine odaklandığını göstermesi bakımından anlamlıdır.

Karma yöntemlerin daha az oranda (%6.9) kullanılması ise sosyal hizmet anabilim dalında yüksek lisans düzeyinde metodolojik çeşitliliğin sınırlı olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar sosyal hizmet anabilim dalında karma yöntemle hazırlanacak tezlerin artırılmasının daha derinlikli ve daha geniş ölçekli sonuçlara ulaşabilmek adına gerekli olduğunu göstermektedir.

Şekil 4.26. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin nitel yönetime göre oransal dağılımı

Şekil 4.26, üniversitelerin yüksek lisans tezlerinin nitel yöntemlere göre dağılımını göstermektedir. Buna göre Hacettepe Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi nitel yöntemi tercih eden üniversiteler arasında ilk üçte yer alan üniversitelerdir. Bu üniversiteler aynı zamanda lisansüstü tez sıralamasında da en önde yer alan üniversitelerdir. İstanbul Aydın Üniversitesi ise toplam 26 tezin 22'sini nitel yöntemle hazırlayarak kendi içinde nitel yöntemi en fazla tercih eden üniversite olarak dikkat çekmektedir.

Şekil 4.27. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin nicel yönetime göre oransal dağılımı

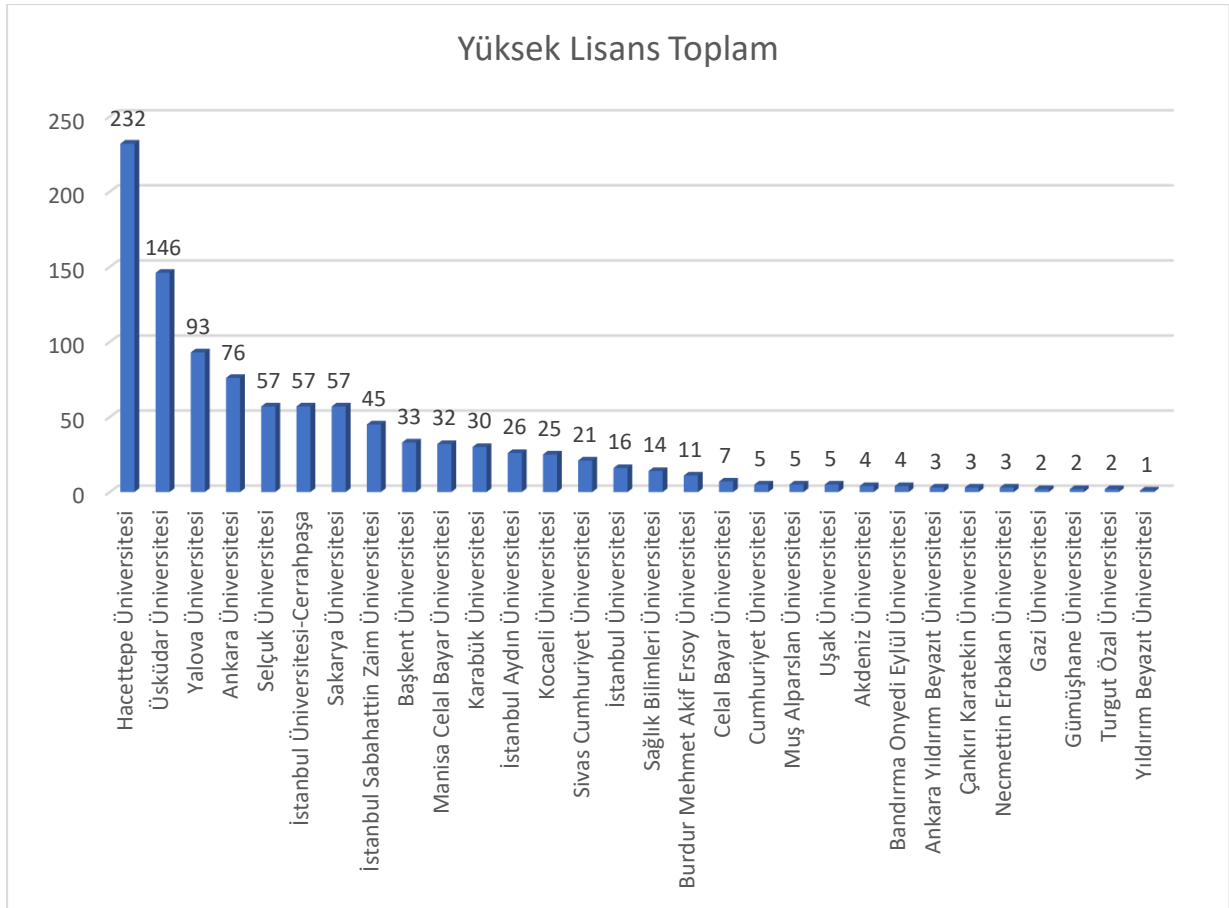
Şekil 4.27’de nicel yönetime göre en fazla yüksek lisans tezi hazırlayan üniversitelere yer verilmiştir. Buna göre nicel yöntemi en fazla tercih eden üniversiteler sırasıyla Hacettepe Üniversitesi (83 tez), Üsküdar Üniversitesi (62 tez) ve Ankara Üniversitesi (61 tez)’dir. Yalova Üniversitesi (47) ve Selçuk Üniversitesi (45) ile Sakarya Üniversitesi (40) ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (30) tez ile nicel çalışma yapan diğer üniversitelerdir. Ankara Üniversitesi sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan toplam 76 tezin 61’i nicel yöntemle hazırlanırken 14 tez ise nitel yöntemle hazırlanmıştır. Bu tablo Ankara Üniversitesi sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan tezlerin %80’inde nicel yöntemin tercih edildiği anlamına gelmektedir.

Şekil 4.28. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin karma yöntemle göre oransal dağılımı

Şekil 4.28 de hazırlanan tezlerde hem nicel hem de nitel yöntemi kullanan üniversitelere bakıldığında Hacettepe Üniversitesi'nde hazırlanan toplam 232 YL tezinin 45'inde karma yöntemin tercih edildiği görülmektedir. Bu sayı tüm üniversitelerin sosyal hizmet anabilim dallarında karma yöntemle hazırlanmış toplam 70 tezin yaklaşık % 64'ünün sadece Hacettepe Üniversitesi'nde hazırlandığı anlamına gelmektedir. Başka bir ifade ile diğer bütün üniversitelerin sosyal hizmet anabilim dallarında hazırlanan YL tezlerinde karma yöntemi tercih edildiği tezlerin toplamı Hacettepe Üniversitesi sosyal hizmet anabilim dalındaki tezlerden daha azdır. Nitekim karma yöntemin yüksek lisans tezlerinde en fazla kullanıldığı diğer iki üniversite olan Yalova Üniversitesi'nde karma yöntemle 5 tez hazırlanırken bu sayı Üsküdar Üniversitesi'nde ise 4 tez olarak karşımıza çıkmaktadır.

Karma yöntemin en az kullanıldığı üniversiteler ise İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi'dir. Bu üniversitelerde sadece 1'er tez karma yöntemle hazırlanmıştır. Bu veriler Hacettepe Üniversitesi hariç diğer üniversitelerde karma yöntemin çok tercih edilmediği anlamına gelmektedir. Hacettepe Üniversitesi sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan tezlerin %19'dan fazlasını karma yöntemle hazırlanan tezler oluşturmaktadır.

Şekil 4.29. Sosyal hizmet ana bilim dalındaki yüksek lisans tezlerinin oransal dağılımı

Şekil 4.29, nitel, nicel ve karma yöntemle yapılmış toplam yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Veriler, üniversitelerin lisansüstü tezlerde hangi yöntemlere ağırlık verdiğini ortaya koymaktadır.

Buna göre en fazla tez üreten Hacettepe Üniversitesi, toplam 232 yüksek lisans tezi ile listenin başında yer almaktadır. Hacettepe Üniversitesi ağırlıklı olarak nitel çalışmalar yapmasına rağmen hem nitel ve nicel hem de karma yöntemi tezlerde dengeli bir şekilde kullanan üniversite olarak dikkat çekmektedir. Hacettepe Üniversitesi'nde hazırlanan toplam 232 YL tezinin 104'ü nitel yöntemle 45'i ise karma yöntemle hazırlanmıştır.

Üsküdar Üniversitesi de ağırlıklı olarak nitel tezler üreten bir üniversite olarak dikkat çekmektedir. Toplam 146 yüksek lisans tezinin 80'i nitel yöntemle hazırlanmıştır.

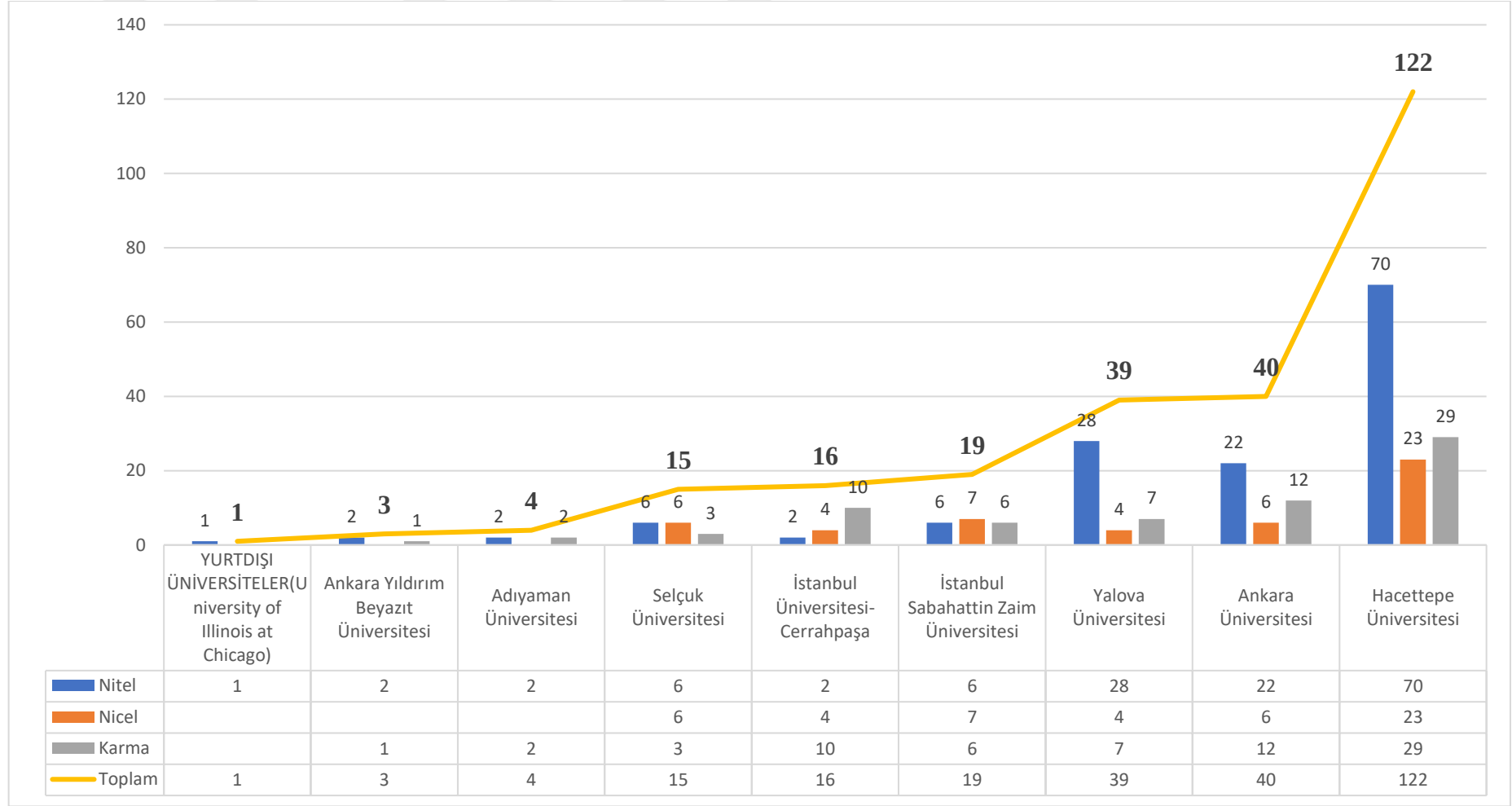
Sosyal Hizmet Anabilim Dalında en fazla tez hazırlayan ilk on üniversite içinde ağırlıklı olarak nitel tez üreten iki üniversite Hacettepe Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi'dir. Bu üniversiteleri sırasıyla İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ve Başkent Üniversitesi takip etmektedir. Geri kalan 6 üniversite olan Yalova Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve Manisa Celal

Bayar Üniversitesi ise ürettikleri tezlerde genellikle nicel yöntemi tercih etmişlerdir.

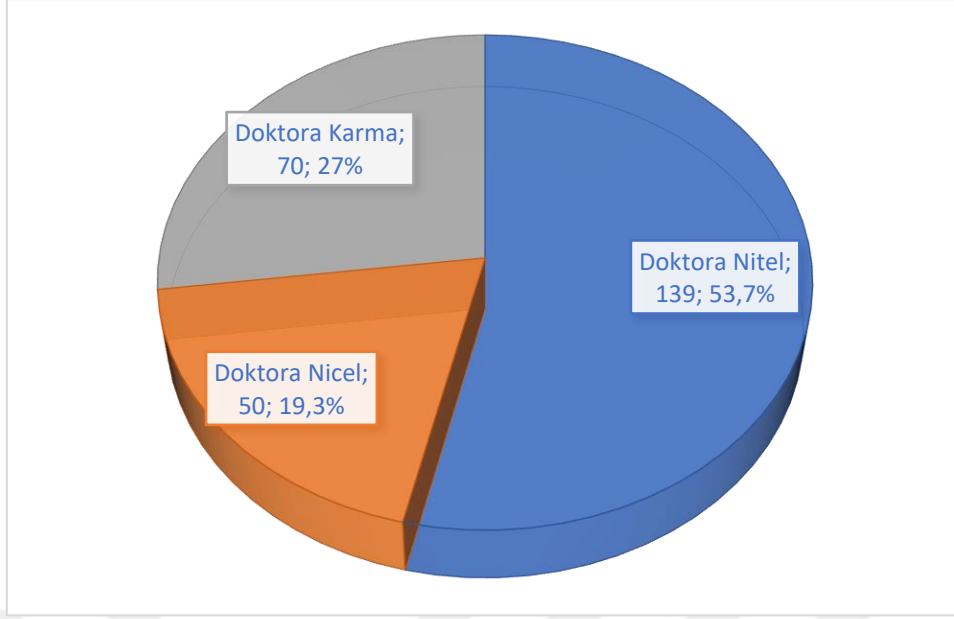
Genel tabloya bakıldığında ise yüksek lisans tezlerinde nicel yöntemlerin daha yaygın kullanıldığı görülmektedir. Toplam 1017 YL tezinin % 51,62'sinde (n: 525) nicel yöntem tercih edilirken, %41,49'unda (n: 422) nitel yöntem tercih edilmiştir. YL tezlerinin sadece %6,88'i (n:70) karma yöntemle hazırlanmıştır.

Bunun nedeni, yüksek lisans düzeyinde öğrencilerin genellikle daha yapılandırılmış ve ölçülebilir sonuçlar elde etmek istemeleri olabilir. Doktora düzeyinde ise daha derinlemesine ve kapsamlı araştırmalar yapılmak istendiği için nitel yöntemlerin daha fazla tercih edilebildiği söylenebilir. Karma yöntemin daha fazla zaman alması ve zorlayıcı olabilmesi bu yöntemin özellikle YL tezlerinde daha az tercih ediliyor olmasının temel nedeni olabilir.

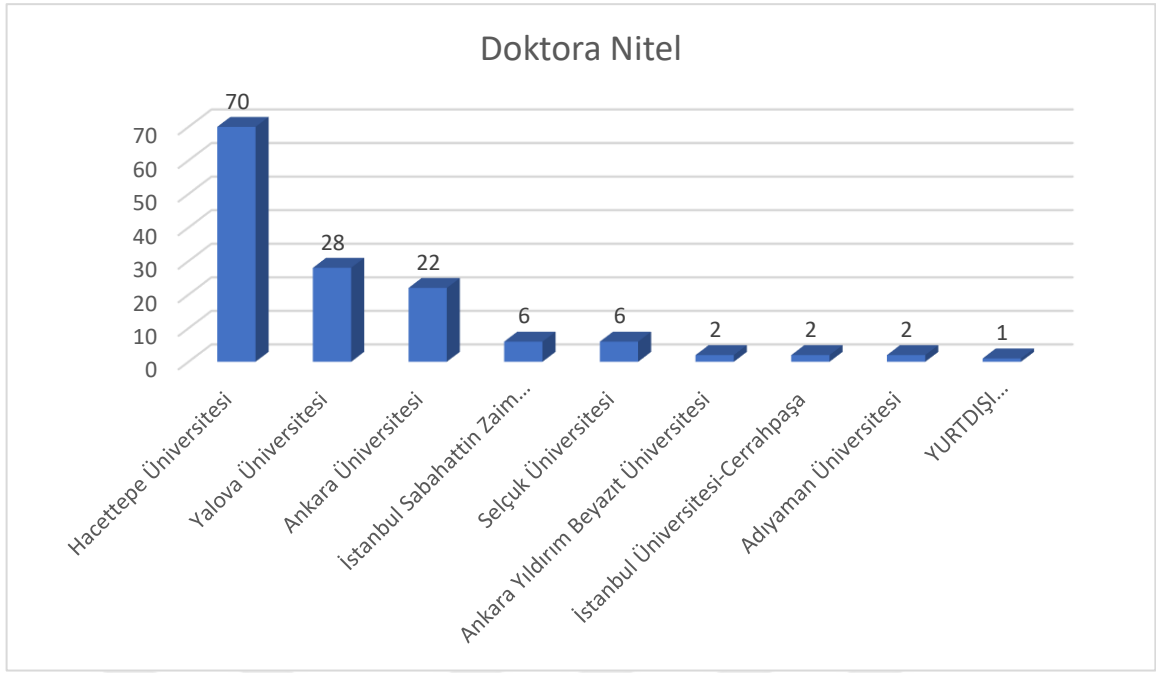
Şekil 4.30. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin yöntem ve üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.31. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin yönetime göre oransal dağılımı

Nitel araştırma yöntemlerinin yüksek oranda (yaklaşık %53.66) tercih edilmesi, doktora düzeyindeki çalışmaların sosyal hizmet alanında derinlemesine ve bağlamsal analizler yapmayı hedeflediğini göstermektedir. Nitel yöntemler, bireylerin, grupların ve toplulukların deneyimlerini, algılarını ve sosyal süreçlerini anlamaya odaklanmaktadır. Karma yöntemlerin %27.0 oranında kullanılması, sosyal hizmet alanında hem nicel hem de nitel veri toplama ve analiz etme yaklaşımlarının birleştirildiğini göstermektedir. Karma yöntemlerin daha kapsamlı, derinlikli ve çok yönlü analizler yapma olanağı sunması bu yöntemin doktora tezlerinde daha fazla tercih edilmesinin nedeni olabilir. Doktora tezlerinde karma yöntemin kullanılmasıyla sosyal hizmet konuları hem daha geniş ölçekli hem de derinlemesine incelenebilmektedir.

Nicel araştırmaların daha az oranda (yaklaşık %19.3) kullanılması, doktora tezlerinde geniş ölçekli ve istatistiksel analizlere daha az ilgi duyuluyor olmasından kaynaklanıyor olabilir. Bununla birlikte, nicel yöntemler sosyal hizmet politikalarının geliştirilmesi ve uygulamaların genel etkilerinin ölçülmesi açısından faydalı sonuçların ortaya çıkmasına katkıda bulunabilir.

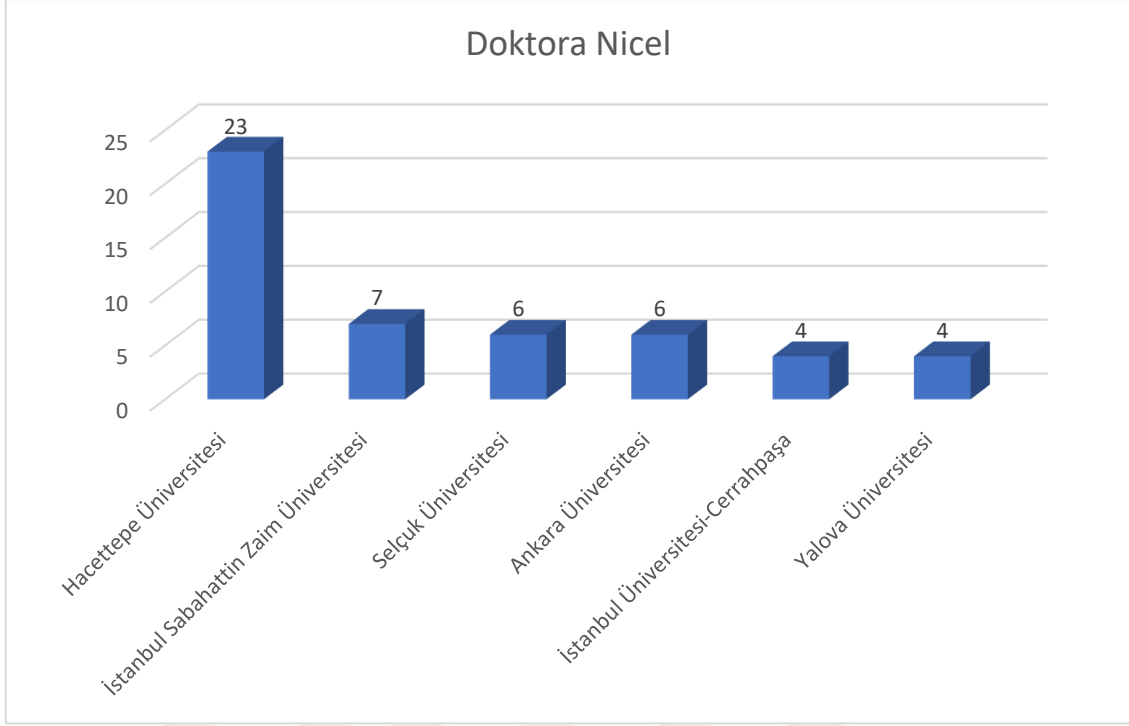

Şekil 4.32. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin nitel yönetime ve üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.32, çeşitli üniversitelerin nitel metodoloji ile yapılmış doktora tezlerinin sıralamasını göstermektedir. Buna göre nitel yöntemi doktora tezlerinde en fazla kullanan üniversitelerin başında Hacettepe Üniversitesi gelmektedir. Hacettepe Üniversitesi sosyal hizmet anabilim dalında doktora düzeyinde hazırlanan toplam 122 tezin %57,37'si (n: 70) nitel yöntemle hazırlanmıştır.

Yalova Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi de nitel yöntemi en fazla tercih eden üniversiteler arasında yer almaktadır. Bununla birlikte nitel yöntemle hazırlanmış toplam 139 tezin yarısından fazlasını (%50,35) tek başına Hacettepe Üniversitesi hazırlamıştır.

Sosyal hizmet anabilim dalında nitel yöntemle doktora tezi üreten diğer üniversiteler ise İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ve Adıyaman Üniversitesi yer almaktadır.

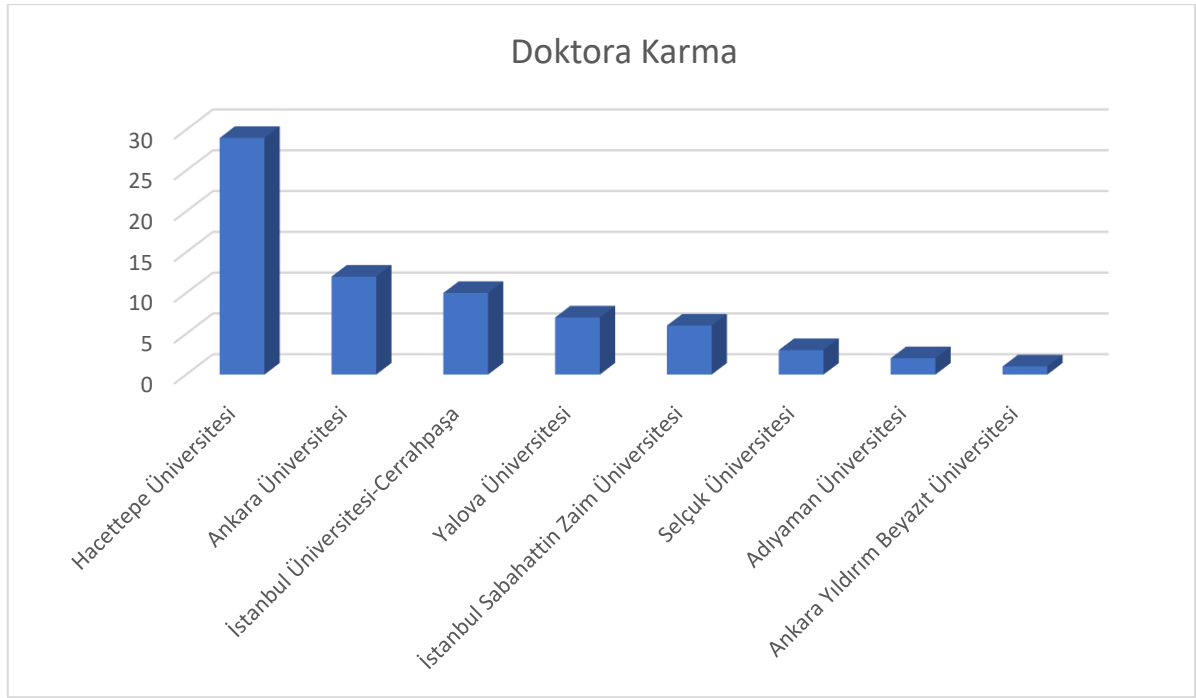

Şekil 4.33. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin nicel yönleme ve üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.323 nicel yöntem kullanılarak yapılmış doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi hariç hiçbir sosyal hizmet anabilim dalında doktora tezi hazırlayan hiçbir üniversitede nicel yöntem en fazla tercih edilen yöntem olmamıştır. Daha çok nitel ya da karma yöntemin tercih edildiği doktora tezlerinde toplam tezlerin 259 tezin %19,3'ü (n:50) nicel yöntemle hazırlanmıştır.

Sıralamaya bakıldığında ise Hacettepe Üniversitesi' en az tercih ettiği yöntem olmasına rağmen 23 nicel doktora tezi ile listenin başında yer almaktadır. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ise kendi hazırladığı doktora düzeyindeki tezler arasında nicel yöntemin en yüksek tercih edildiği üniversite olarak dikkat çekmektedir. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde hazırlanan 19 tezin 7'si nicel yöntemle hazırlanırken nitel ve nicel yöntemle 6'şar tez hazırlanmıştır.

Selçuk Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi de 6'şar; İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ve Yalova Üniversitesi ise 4'er nicel doktora tezi hazırlamışlardır.

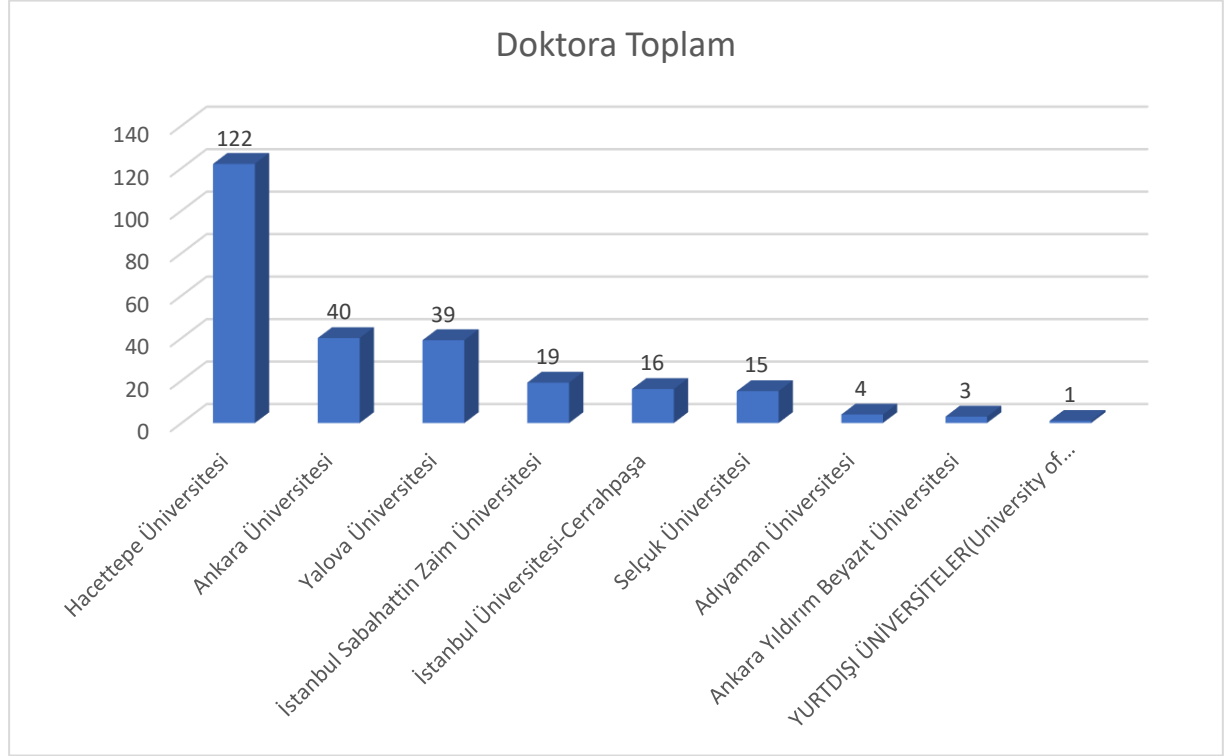
Şekil 4.34. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin karma yöntem ve üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.34, Sosyal hizmet anabilim dallarında karma yöntem kullanılarak yapılmış doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Karma yöntem, hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerini bir araya getirerek daha kapsamlı ve derinlemesine bir analiz sunmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle doktora tezlerinde YL tezlerine göre daha fazla tercih edilmektedir. Doktora tezleri arasında karma yöntem nitel yöntemden sonra en çok tercih edilen ikinci yöntemdir.

Buna göre Hacettepe Üniversitesi'nin 29 karma yöntemin kullanıldığı doktora tezi ile listenin başında yer almaktadır. Hacettepe Üniversitesi sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan toplam 122 doktora tezinin %23,77'si (n: 29) karma yöntemle hazırlanmıştır.

Doktora tezlerinde karma yöntemi en çok tercih eden ikinci üniversite ise Ankara Üniversitesi'dir. Ankara Üniversitesi'nde hazırlanan toplam 40 doktora tezinin % 30'u (n: 12) karma yöntemle hazırlanmıştır. Bu oranla Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'dan sonra sosyal hizmet anabilim dallarında hazırlanan doktora tezlerinde karma yöntemi en fazla tercih eden ikinci üniversitedir. İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa ise toplam 16 doktora tezinin % 62,5'ini (n: 10) karma yöntemle hazırlayarak karma yöntemi en fazla tercih eden üniversite olarak dikkat çekmektedir. Bunun dışında karma yöntemi doktora tezlerinde tercih eden diğer üniversiteler arasında Yalova Üniversitesi (7) ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (6) yer almaktadır. Selçuk Üniversitesi (3), Adıyaman Üniversitesi (2) ve

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversite (1) de daha düşük sayıda karma yöntemle doktora tezi üreten üniversitelerdir.

Şekil 4.35. Sosyal hizmet ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.35, nitel, nicel ve karma metodoloji ile yapılmış toplam doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımını göstermektedir.

Üniversitelerde hazırlanan tezlerin nitel ve nicel yönetime göre dağılımına bakıldığında YL düzeyindeki toplam 1017 tez çalışmasının 422'sinin nitel, 525'inin nicel ve 70'inin de karma yöntemlerle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Doktora düzeyinde ise toplam 259 tez çalışmasının 139'u nitel, 50'si nicel ve 70'i de karma yöntemlerle yapılmıştır. Bu veriler, yüksek lisans tezlerinde nicel yöntemlerin daha yaygın olduğunu, doktora tezlerinde ise nitel yöntemlerin daha fazla tercih edildiğini göstermektedir.

Üniversiteler arasındaki farklar açısından değerlendirildiğinde ise yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 354 tez üreten Hacettepe Üniversitesi sosyal hizmet anabilim dalında nitel ve nicel yöntemlerin kullanımının daha dengeli olduğu görülmektedir. Buna göre Hacettepe Üniversitesi sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan yüksek lisans düzeyinde 104 nitel ve 83 nicel tez, doktora düzeyinde ise 70 nitel ve 23 nicel tez yapılmıştır. Karma yöntemin ise daha çok doktora tezlerinde tercih edildiği tespit edilmiştir.

Yalova Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi de yüksek lisans düzeyinde sırasıyla 93 ve 146 tez ile dikkat çeken diğer üniversiteler arasında yer almaktadır. Yalova Üniversitesi'nde nitel tezlerin (41) nicel tezlere (47) yakın sayıda olduğu, Üsküdar Üniversitesi'nde ise nitel tezlerin (80) sayıca daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum, bu üniversitelerin nitel araştırma yöntemlerine daha fazla önem verdiğini göstermektedir. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ise 16 doktora tezinin 10'unu karma yöntemle hazırlamasıyla dikkat çekmektedir. Yine Selçuk Üniversitesi de 15 doktora tezi ile en fazla tez hazırlayan üniversiteler arasında yer almaktadır.

YL ve doktora tezleri birlikte ele alındığında ise sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan lisanüstü tezlerde nicel araştırmaların (%45.1) ve nitel araştırmaların (%44) neredeyse eşit oranda tercih edildiği anlaşılmaktadır. Bu tablo sosyal hizmet alanında hazırlanan tezlerde ulaşılan sonuçların hem genellenebilirlik hem de derinlemesine bulgular içermesi bakımından önemlidir. Ayrıca tezlerde karma yöntemlerin %11 oranında kullanılması da sosyal hizmet araştırmalarındaki veri çeşitliliğini artırmaktadır.

Bununla beraber karma yöntemlerin sınırlı sayıda kullanılması, bu yöntemin daha karmaşık ve zaman alıcı olması ile açıklanabilir. Ancak, karma yöntemlerin kullanıldığı tezlerin özellikle doktora düzeyinde önemli bir yer tuttuğu ve bu yöntemin, farklı veri toplama ve analiz tekniklerini bir arada kullanarak daha kapsamlı ve bütüncül sonuçlar elde edilmesine olanak sağladığı görülmektedir.

4.1.2. Sosyal hizmetler ana bilim dalı

YÖK Tez veri tabanında ayrıntılı arama yapıldığında **sosyal hizmet (social work)** anabilim dalı yanında **sosyal hizmetler (social services)** anabilim dalında da hazırlanmış tezler olduğu görülmektedir. Bu tezler üniversitelerin sosyal hizmet bölümlerinde hazırlanmış olmalarına rağmen YÖK Tez Merkezi'ne yüklenirken sosyal hizmet anabilim dalı yerine sosyal hizmetler anabilim dalı tercih edilerek yüklenen tezlerden oluşmaktadır. Aynı üniversitenin aynı anabilim dalında hazırlanmış olan iki tezden birisi sosyal hizmet anabilim dalı tercih edilerek yüklenmişken diğeri sosyal hizmetler anabilim dalın seçilerek yüklenmiş olabilmektedir. Bu sebeple araştırmanın bu bölümünde de sosyal hizmetler anabilim dalı kategorisinde yer alan tezlere ait bulgulara yer verilmiştir.

4.1.2.1. Sosyal Hizmetler anabilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı

Tablo 4.6 Sosyal hizmetler ana bilim dalı lisansüstü çalışmalarının tez türüne göre dağılımını göstermektedir. Buna göre sosyal hizmetler anabilim dalında toplamda 157 tez çalışması yapılmış olup, bu çalışmaların büyük bir kısmı yüksek lisans düzeyindedir (127 yüksek lisans, 30 doktora). Hacettepe Üniversitesi hem doktora hem de yüksek lisans düzeyinde en fazla çalışmayı gerçekleştiren üniversitedir. Üsküdar Üniversitesi (32) ve Yalova Üniversitesi (22) de bu alanda önemli sayıda tez hazırlayan üniversitelerdir.

Tablo 4.6. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerin türüne göre dağılımı

Sıra No	Üniversite	Doktora	Yüksek Lisans	Toplam
1	Adıyaman Üniversitesi	2		2
2	Ankara Üniversitesi	3	4	7
3	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	3	4
4	Başkent Üniversitesi		3	3
5	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi		1	1
6	Gümüşhane Üniversitesi		1	1
7	Hacettepe Üniversitesi	18	29	47
8	İstanbul Aydın Üniversitesi		1	1
9	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	1		1
10	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa		3	3
11	Kocaeli Üniversitesi		4	4
12	Manisa Celal Bayar Üniversitesi		11	11
13	Muş Alparslan Üniversitesi		1	1
14	Sağlık Bilimleri Üniversitesi		2	2
15	Sakarya Üniversitesi		3	3
16	Selçuk Üniversitesi		3	3
17	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi		5	5
18	Uşak Üniversitesi		1	1
19	Üsküdar Üniversitesi		32	32
20	Yalova Üniversitesi	5	17	22
21	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi		3	3
	Genel toplam	30	127	157

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

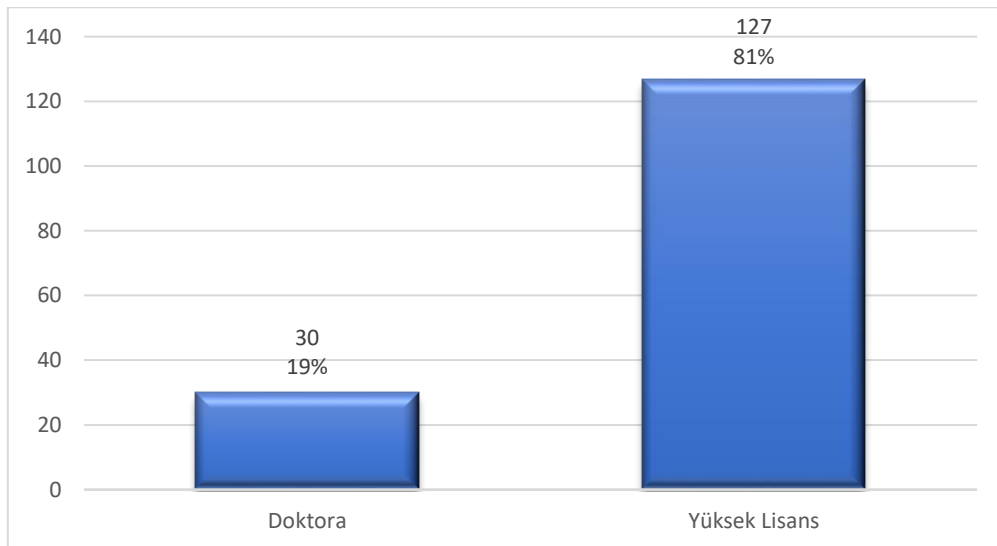
Sosyal hizmetler anabilim dalında toplamda 30 doktora tezi bulunmaktadır. Hacettepe Üniversitesi: 18 doktora tezi ile bu alanda en fazla çalışmayı gerçekleştiren üniversitedir. Yalova Üniversitesi ise 5 doktora tezi ile ikinci sırada yer almaktadır. Sosyal hizmetler anabilim dalında toplamda 127 yüksek lisans tezi bulunmaktadır. Üsküdar Üniversitesi 32 yüksek lisans tezi ile bu alanda en fazla tez hazırlayan üniversitedir. Hacettepe Üniversitesi ise 29 yüksek

lisans tezi ile ikinci sırada yer almaktadır. Yalova Üniversitesi 17 yüksek lisans tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi 11 yüksek lisans tezi ile en çok tez hazırlayan üniversiteler arasında yer almaktadırlar.

Kocaeli Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Başkent Üniversitesi ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nin her biri 3 yüksek lisans tezi hazırlamışlardır. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ise 1'er yüksek lisans tezi hazırlamışlardır.

Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı lisansüstü çalışmalarında doktora tezi yapmamış üniversiteler arasında, Başkent Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Kocaeli Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi bulunmaktadır. Bu üniversiteler, yüksek lisans düzeyinde çalışmalara katkıda bulunmuş olsalar da doktora tezi kapsamında herhangi bir çalışma yapmamışlardır. Doktora tezi yapmalarına rağmen yüksek lisans tezi yapmamış üniversiteler ise Adıyaman Üniversitesi ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'dir.

Hacettepe Üniversitesi, Yalova Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi hem yüksek lisans hem de doktora tezinin hazırlandığı 4 üniversitedir.

Şekil 4.36. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin tez türüne göre dağılımı

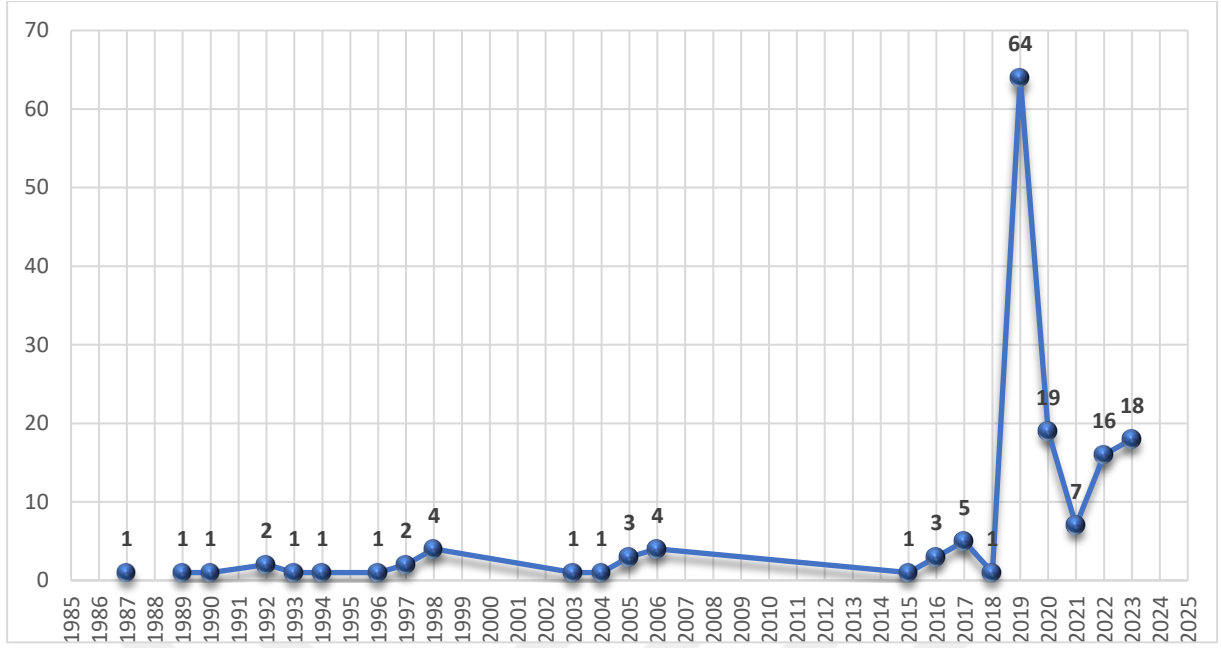
4.1.2.2. Sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Tablo 4.7 Türkiye'de Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalında 1987 yılından 2023 yılına kadar yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin yıllara göre dağılımını göstermektedir.

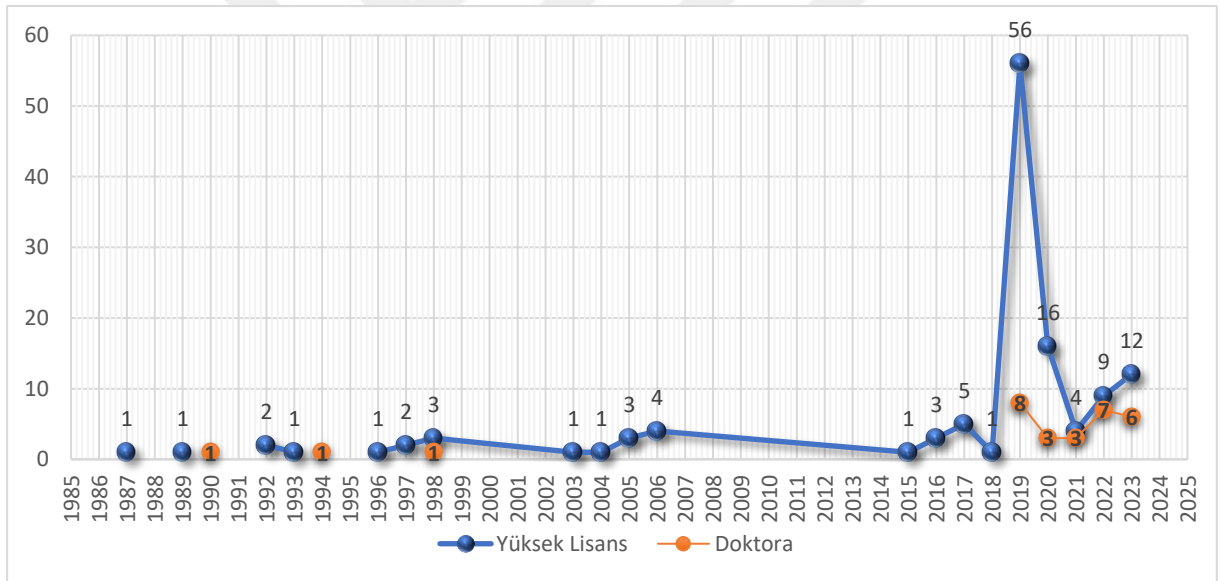
Tablo 4.7. Sosyal hizmetler anabilim dalındaki tezlerin yıllara göre dağılımı

Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
1987	1		1
1988			
1989	1		1
1990		1	1
1992	2		2
1993	1		1
1994		1	1
1996	1		1
1997	2		2
1998	3	1	4
2003	1		1
2004	1		1
2005	3		3
2006	4		4
2015	1		1
2016	3		3
2017	5		5
2018	1		1
2019	56	8	64
2020	16	3	19
2021	4	3	7
2022	9	7	16
2023	12	6	18
Genel Toplam	127	30	157

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Şekil 4.37. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Şekil 4.38. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin türüne ve yıllara göre dağılımı

Şekil 4.37 de lisansüstü tezlerin sayısı yer almaktadır. Buna göre sosyal hizmetler ana bilim dalında yıllara göre tez sayısında artış gözlemlenmektedir. 1987-2018 yılları arasında toplam 33 tez yazılmışken, 2019-2023 yılları arasındaki 5 yılda toplam 124 tez yazılmıştır. Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin oranına bakıldığında ise yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine göre daha fazla olduğu görülmektedir. 157 tezin 127'si yüksek lisans, 30'u ise doktora tezidir. Bazı yıllarda tez sayısında önemli artışlar gözlemlenmektedir. Örneğin, 2019 yılında 64, 2020 yılında 19, 2022 yılında 16 ve 2023 yılında 18 tez yazılmıştır. Akademik tezlerde 2019 yılı

belirgin bir dönüm noktası olarak dikkat çekmektedir. 2019 yılında zirveye ulaşan tez sayısı bu tarihten sonra düşmeye başlamıştır.

4.1.2.3. Sosyal Hizmetler ana bilim dalındaki lisansüstü tezlerin hazırlandıkları dile göre dağılımı

Tablo 4.8. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerinin dillere göre dağılımı

S.NO	Tez Dili	
1	Türkçe	156
2	İngilizce	1
	Toplam	157

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Sosyal Hizmetler anabilim dalında hazırlanan tezlerden sadece bir tanesi İngilizce olarak hazırlanmıştır. Geri kalan 156 tez Türkçe olarak hazırlanmıştır. İngilizce olarak hazırlanan tek tez ise 2019 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde hazırlanmış bir yüksek lisans tezidir.

4.1.2.4. Sosyal hizmetler anabilim dalındaki lisansüstü tezlerin alanlara (anahtar kelimelere) göre dağılımı

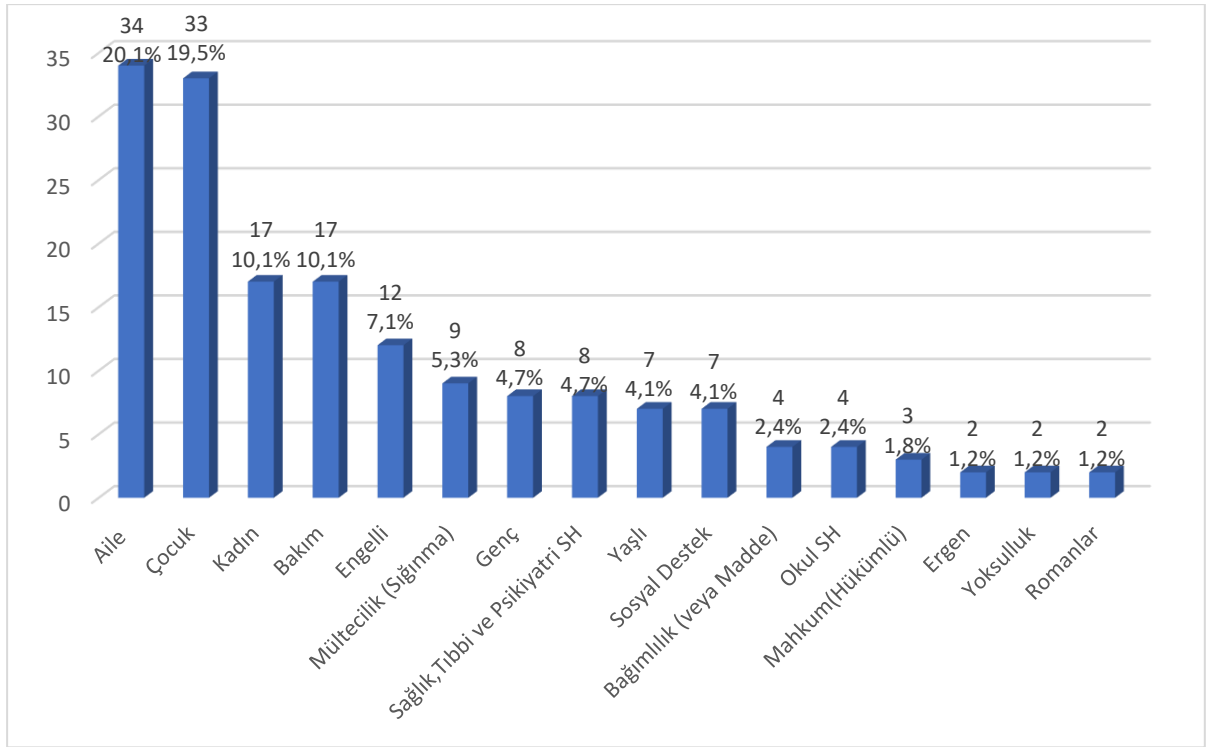
Tablo.4.9 da Toplamda 21 üniversitede hazırlanan 157 tez alanlara göre incelendiğinde 199 çalışmaya ulaşılmıştır. Daha önce de ifade edildiği gibi kesişimsel konuları ele alan tezler nedeniyle toplam 157 olan tez sayısı 199 tez gibi algılanabilmektedir. Mesela “gençlerde ve yaşlılarda madde kullanımı” konusunda hazırlanan bir tez gençlik, yaşlılık ve bağımlılık kategorilerinde değerlendirildiğinden yukarıdaki tablonun toplamına 3 tez gibi yansıyabilmektedir. Alanlara göre yapılan bu analiz şekillerde verilen yüzdelerle daha iyi anlaşılabilecektir. Bu nedenle bu bölümde esas takip edilmesi gereken toplam sayıdan ziyade alanlara göre hazırlanan tez sayıları olmalıdır. En çok araştırılan temalar arasında aile (34 tez), çocuk (33 tez) ve sosyal destek hizmetleri (17 tez) bulunmaktadır. Buna karşılık, yaşlılık (2 tez) ve mahkumlar (3 tez) gibi alanlarda daha az tez hazırlandığı tespit edilmiştir.

Hacettepe Üniversitesi en fazla aile (12) ve çocuk (11); yine Üsküdar Üniversitesi, aile (9), çocuk (3), engellilik (3), bakım (3) konularında tez üretmiştir. Aile ve çocuk gibi belirli temalar önemli ölçüde ilgi görürken, diğer önemli alanlar yeterince araştırılmamıştır.

Tablo 4.9. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin üniversite ve alanlara göre dağılımı

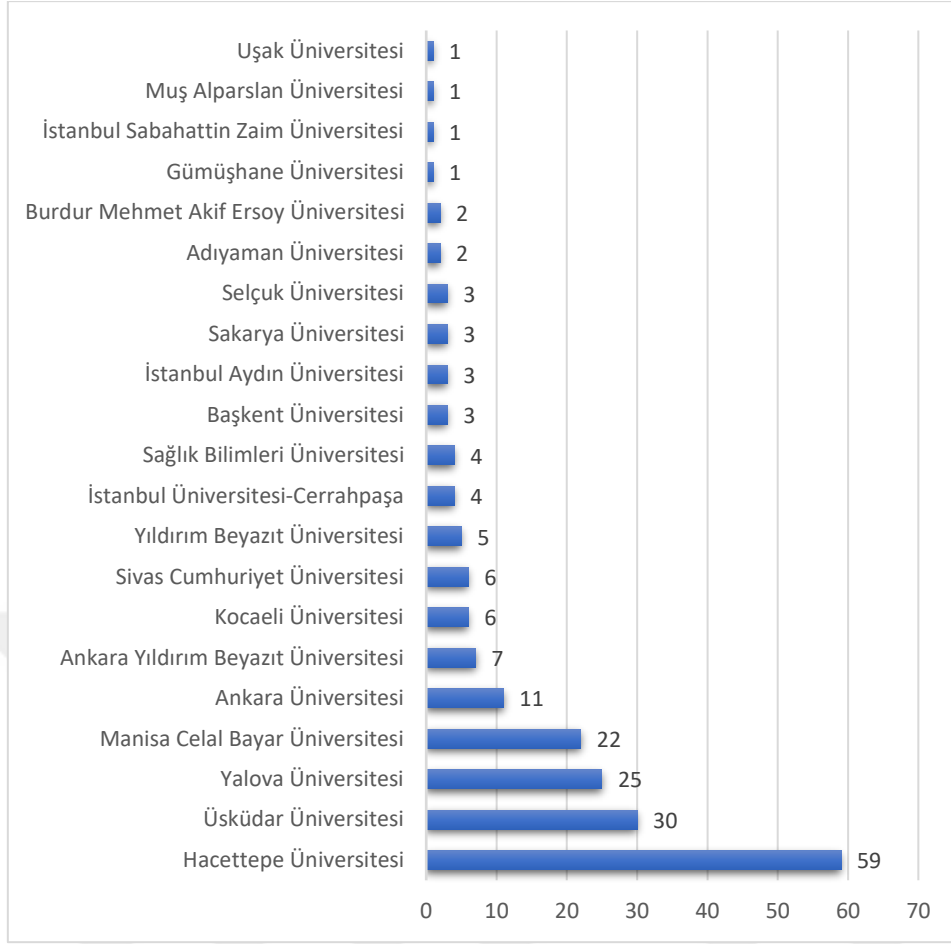
Sıra No	Üniversite	Aile	Kadın	Çocuk	Genç	Ergen	Yaşlı	Engelli	Bakım	Yoksulluk	Sığınma ve Göç	Mütecilik, Madde Kuhn.	Bağımlılık- Psikiyatrik SH	Sosyal Destek	Okul SH	Mahkum(Hükümlü)	Romanlar	Diğer	Toplam
1	Adıyaman Üniversitesi																	2	2
2	Ankara Üniversitesi	2	1	1			2		2				1			1		1	11
3	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1		2								1	1		1			1	7
4	Başkent Üniversitesi			1							1							1	3
5	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi			1	1														2
6	Gümüşhane Üniversitesi			1															1
7	Hacettepe Üniversitesi	12	8	11	4	2	1	1	4	1	5		4	1	1			4	59
8	İstanbul Aydın Üniversitesi	1						1	1										3
9	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi																	1	1
10	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	1		1			1						1						4
11	Kocaeli Üniversitesi	1					1		1	1								2	6
12	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	3	2	4	1			2	3		1			1		1	1	3	22
13	Muş Alparslan Üniversitesi			1															1
14	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	1							1			1						1	4
15	Sakarya Üniversitesi							1										2	3
16	Selçuk Üniversitesi		1	1														1	3
17	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi		1	1				2			1			1					6
18	Uşak Üniversitesi																	1	1
19	Üsküdar Üniversitesi	9	2	3	1		1	3	3			2	1	3	1			1	30
20	Yalova Üniversitesi	3	2	4	1		1	2			1			1	1	1	1	7	25
21	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi			1					2									2	5
	Genel toplam	34	17	33	8	2	7	12	17	2	9	4	8	7	4	3	2	30	199

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

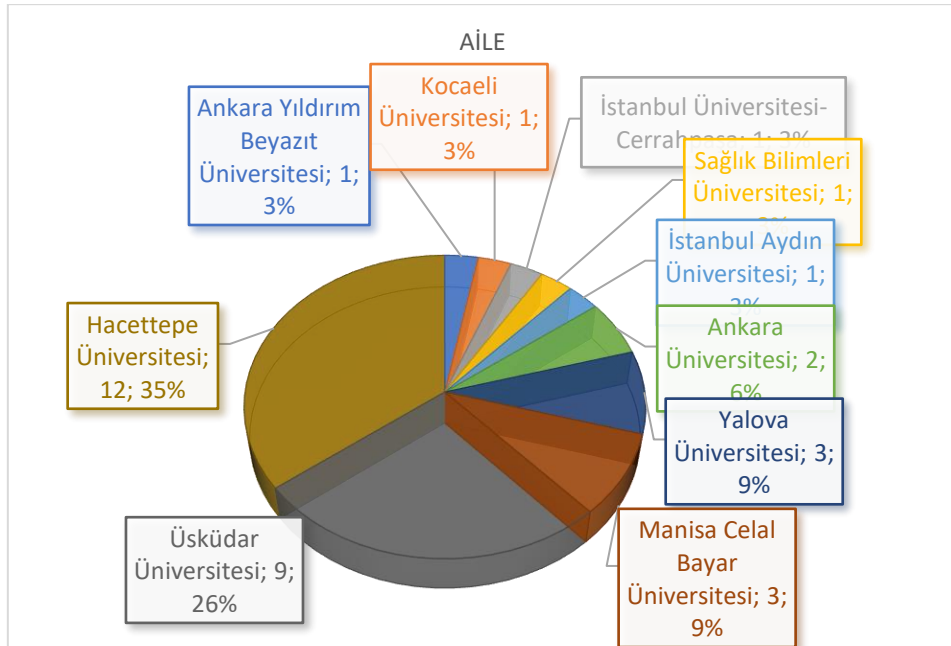

Şekil 4.39. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerin alanlara göre oransal dağılımı

Şekil 4.39 de Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalında yapılan tezlerin alanlarına göre oransal dağılımına bakıldığında aile konusunun 34 çalışma ile en yüksek oranda (%20,1) çalışıldığı görülmektedir. Bunu, %19,5 (n:33) ile çocuk konusu takip etmektedir. Kadın ve bakım alanları ise 17'şer tez ile %10,1 oranında temsil edilmektedir. Engelli bireylerle ilgili çalışmalar %7,1 (n:12), mültecilik (sığınma) konusu ise %5,3 (n:9) oranında çalışılmıştır. Gençlik, sağlık, tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet konuları ise 8'er çalışma ile % 4,7 oranındadır. Yaşlılık ve sosyal destek konuları da 7'şer çalışma ile % 4,1 oranındadır. Daha az çalışılan konular arasında ise %2,4 (n: 4)'lük oranla bağımlılık (veya madde kullanımı) ve okul sosyal hizmeti konuları yer almaktadır. Mahkûmlarla (%1,8) yoksullukla ve Romanlarla (%1,2) ilgili konular ise en az çalışılan konular arasında yer almaktadır.

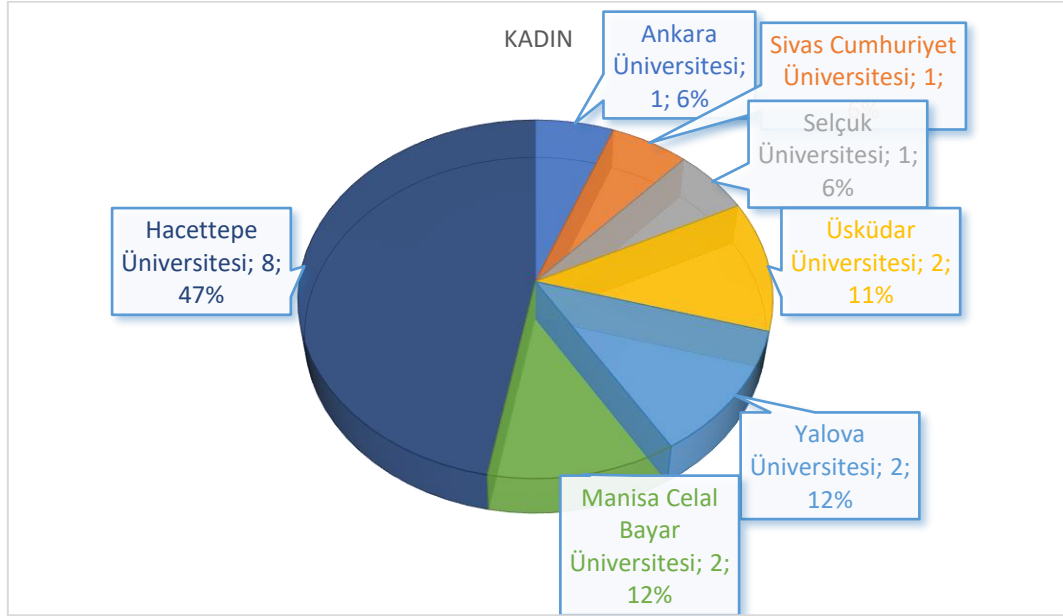

Şekil 4.40. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerin alanlara ve üniversitelere göre dağılımı

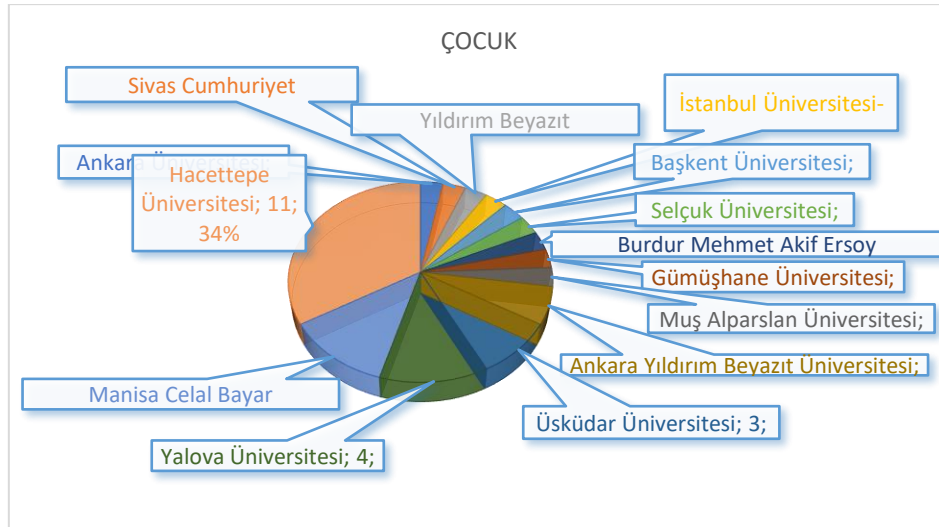
Şekil 4.41. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan aile alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.41 da Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda aile alanında yapılan toplam 34 tezin üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi 1'er çalışma ile, Ankara Üniversitesi 2 çalışma ile, Yalova Üniversitesi ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi 3'er çalışma ile Üsküdar Üniversitesi ise aile alanında dokuz çalışma ile yer alırken Hacettepe Üniversitesi 12 tez çalışması ile aile konusunda en fazla çalışan üniversite olmuştur.

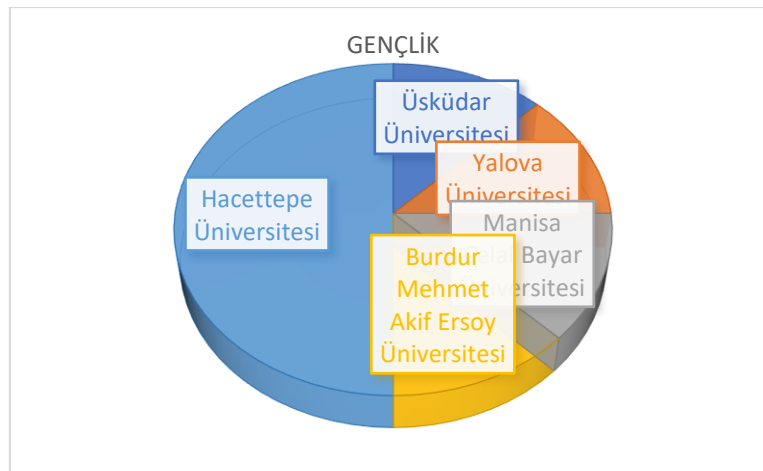
Şekil 4.42. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan kadın konusundaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda “kadın” konusunda hazırlanan toplam 17 tezin üniversitelere göre dağılımı şu şekildedir: Ankara Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi 1'er çalışma, Üsküdar Üniversitesi, Yalova Üniversitesi ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2'şer tez hazırlarken, Hacettepe Üniversitesi kadın alanında 8 çalışma ile en fazla tez çalışması yapan üniversitedir.

Şekil 4.43. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan çocuk alanındaki tezlerin üniversitelere göre dağılımı

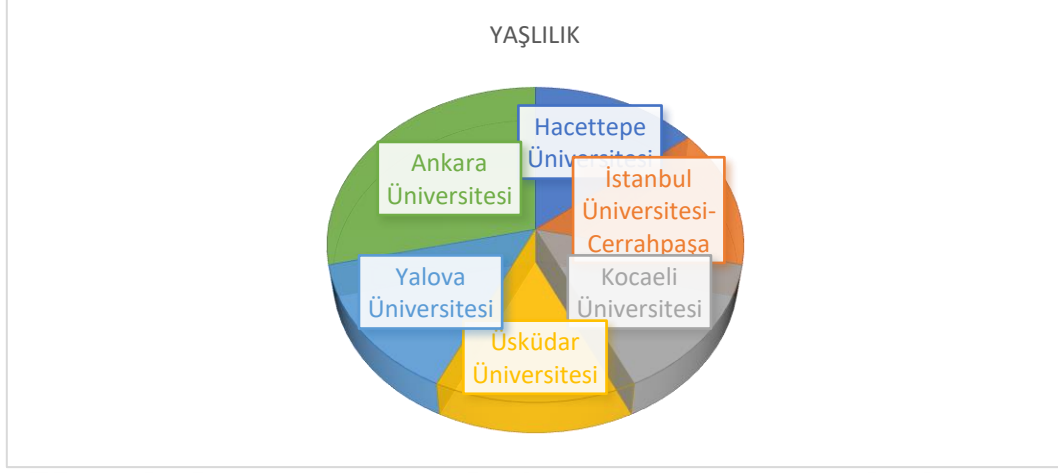
Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda “çocuk” alanında yapılan 33 tezin üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde üniversitelerin hazırladıkları tezlerin dağılımı şu şekildedir. Ankara Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Başkent Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi ve Muş Alparslan Üniversitesi 1'er, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 2, Üsküdar Üniversitesi 3, Yalova Üniversitesi ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi 4'er tez hazırlamışlardır. Hacettepe Üniversitesi ise çocuk alanında 11 tez ile en fazla çalışma yapan üniversitedir.

Şekil 4.44. Sosyal hizmetler ana bilim dalında gençlik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

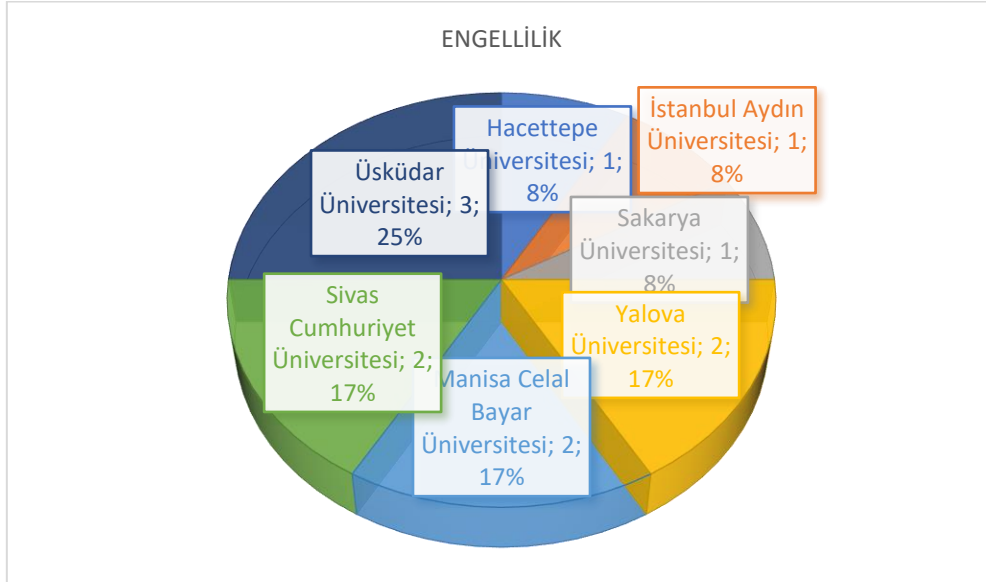
Şekil 4.44 de Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda “genç-gençlik” alanında 8 tez hazırlanmıştır. Tezlerin üniversitelere göre dağılımı ise şu şekildedir: Üsküdar Üniversitesi, Yalova

Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 1'er tez hazırlarken, Hacettepe Üniversitesi ise gençlik alanında 4 tez hazırlamıştır.

Şekil 4.45. Sosyal hizmetler ana bilim dalında yaşlılık alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

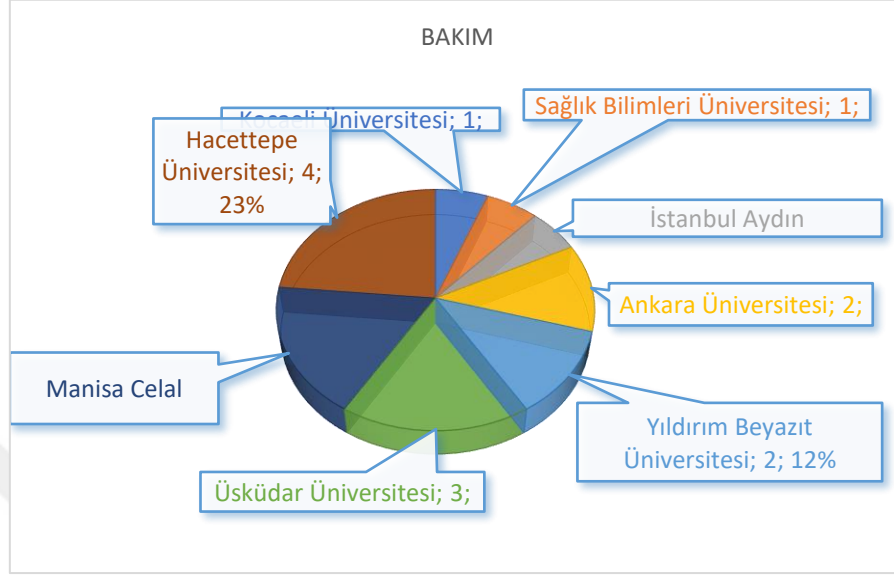
Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda “yaşlılık” alanında 7 tez hazırlanmıştır. Hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı ise şu şekildedir: Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Kocaeli Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi 1'er, Ankara Üniversitesi ise yaşlılık alanında 2 çalışma ile diğer üniversitelerden daha fazla tez üretmiştir.

Şekil 4.46. Sosyal hizmetler ana bilim dalında engellilik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

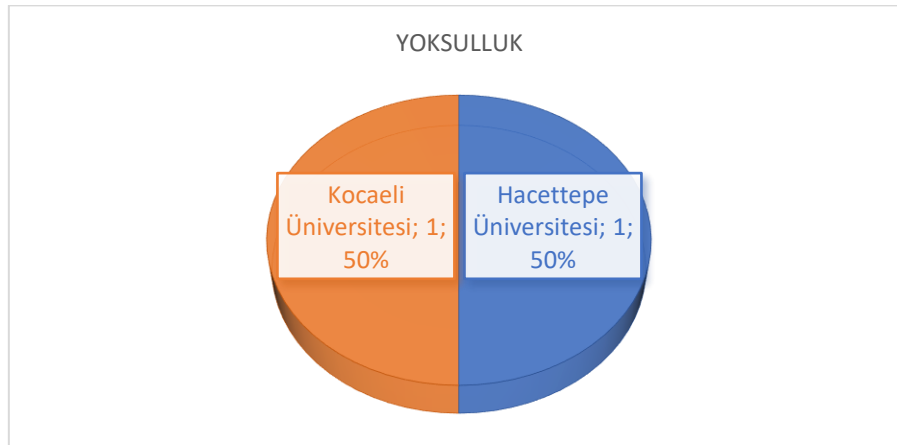
Şekil 4.46 Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda “engellilik” alanında yapılan tez çalışmalarının üniversitelere göre dağılımı görülmektedir. Buna göre hazırlanan toplam 12 tezin üniversitelere

göre dağılımı şu şekildedir: Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Aydın Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi 1’er tez hazırlarken, Yalova Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 2’şer, Üsküdar Üniversitesi ise 3 tez hazırlamıştır.

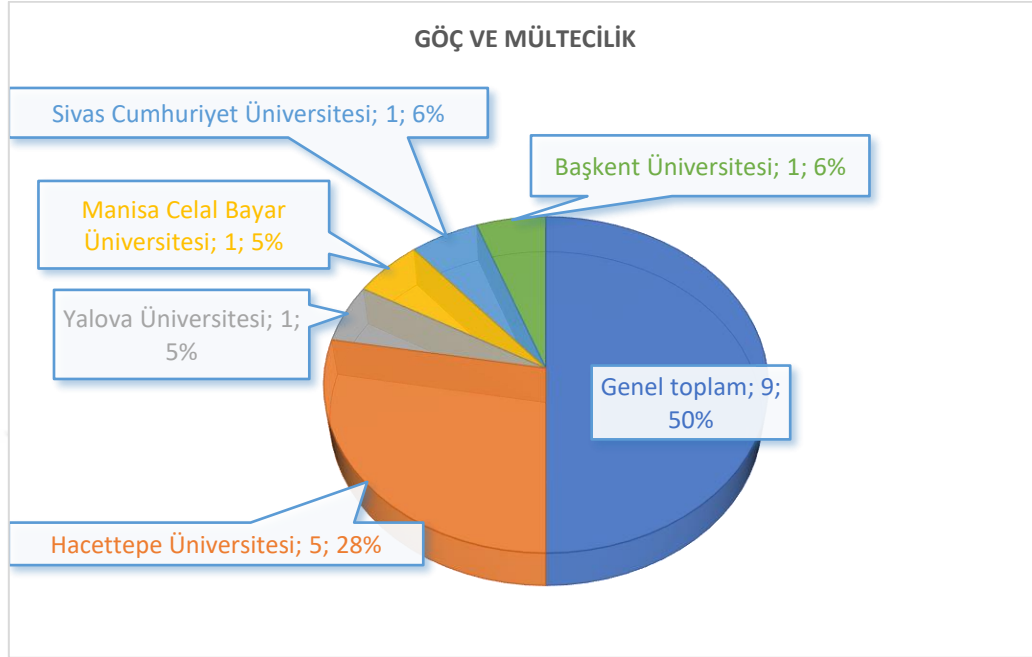
Şekil 4.47. Sosyal hizmetler ana bilim dalında bakım alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.47 de Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda “bakım” konusunda yapılan 17 tezin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre bakım konusundaki tezlerin dağılımı şu şekildedir: Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi 1’er tez, Ankara Üniversitesi ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ise 2’şer tez, Üsküdar Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ise 3’er tez hazırlamışlardır.

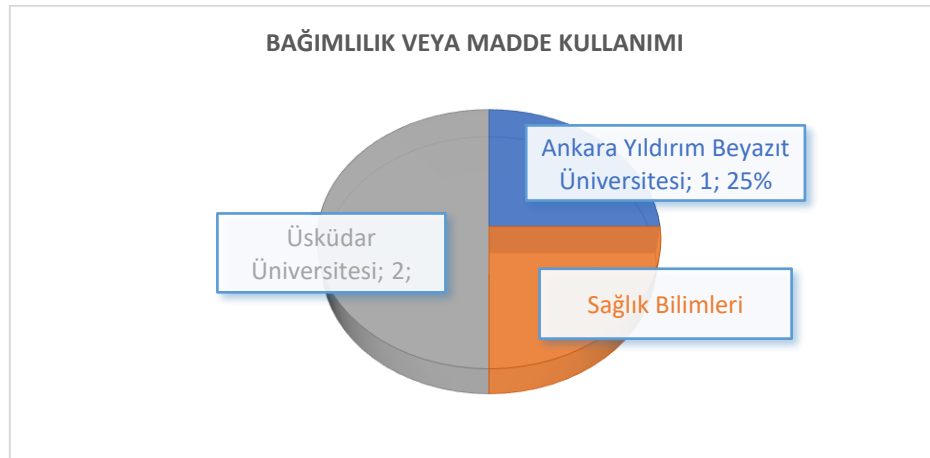
Şekil 4.48. Sosyal hizmetler ana bilim dalında yoksulluk alanındaki hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.48 da Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda yoksulluk alanında sadece 2 tez hazırlanmıştır. Bu tezler Hacettepe Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi tarafından hazırlanmışlardır.

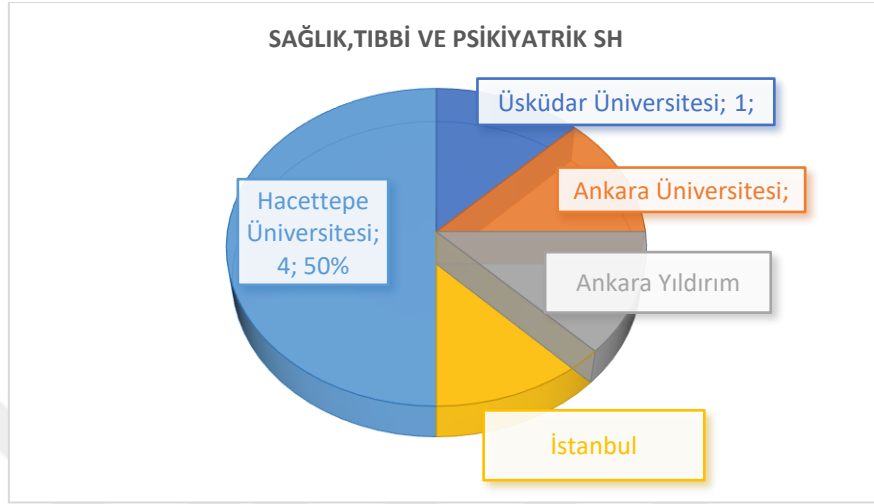
Şekil 4.49. Sosyal hizmetler ana bilim dalında göç ve mültecilik alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.49 de Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda göç ve mültecilik alanında yapılan çalışmaların üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde, 18 tezin farklı üniversitelerde hazırlandığı görülmektedir. Buna göre Hacettepe Üniversitesi yoksulluk alanında 5 tez hazırlarken diğer üniversiteler ise bir veya birkaç çalışma ile yoksulluk alanına katkıda bulunmuşlardır.

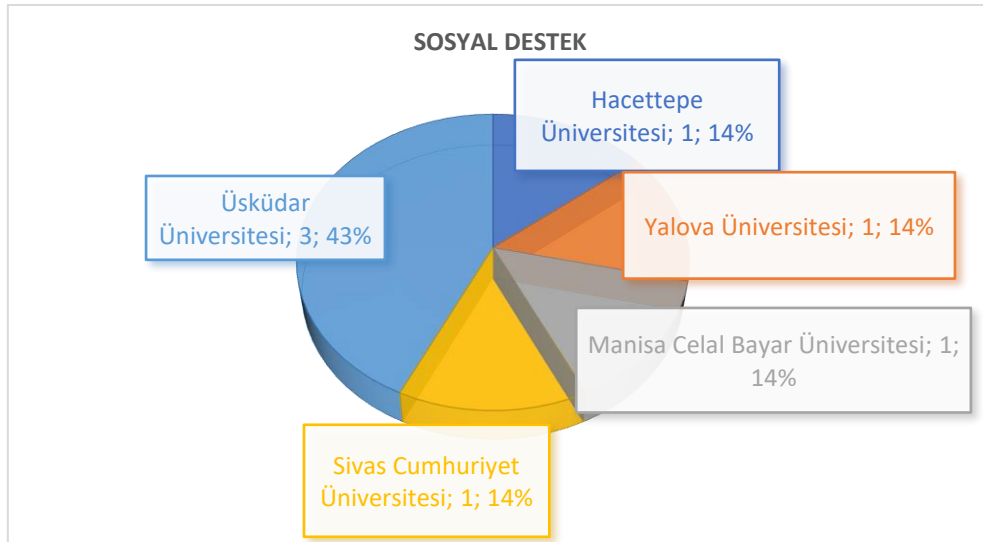
Şekil 4.50. Sosyal hizmetler ana bilim dalında bağımlılık veya madde kullanımı alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.50 de Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda “bağımlılık veya madde kullanımı” konularında yapılan tezlerin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Hazırlanan 4 tezin 2’sini Üsküdar Üniversitesi hazırlarken diğer 2 tezi de Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi hazırlamıştır.

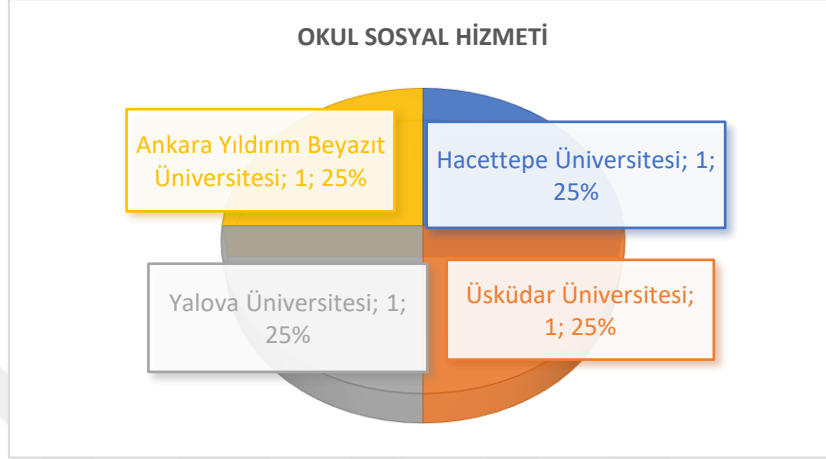
Şekil 4.51. Sosyal hizmetler ana bilim dalında sağlık, tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.51 de Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda sağlık veya tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet alanında hazırlanan tezlere yer verilmiştir. Buna göre bu alanda hazırlanan tezlerden 4’ünü Hacettepe Üniversitesi, diğer 4’ünü ise 1’er adet olmak üzere Üsküdar Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa hazırlamıştır.

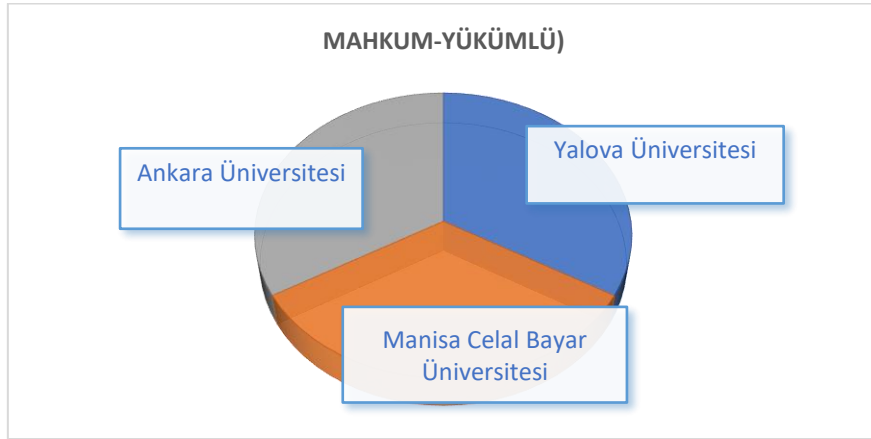
Şekil 4.52. Sosyal hizmetler ana bilim dalında sosyal destek alanında hazırlanan üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.52 da Sosyal Hizmetler Ana Bilim Dalı'nda “sosyal destek” konusunda yapılan çalışmaların üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde, toplamda 7 tez çalışmasının gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu çalışmalardan 3'ünü Üsküdar Üniversitesi hazırlarken, diğer 4'ünü Hacettepe Üniversitesi, Yalova Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi hazırlamıştır.

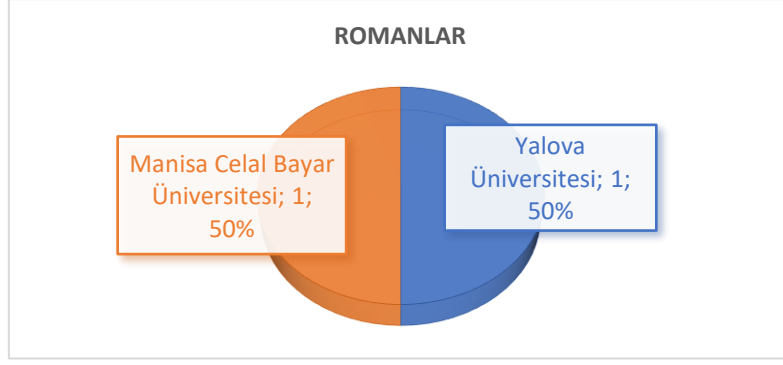
Şekil 4.53. Sosyal hizmetler ana bilim dalında okul sosyal hizmeti alanında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.53 den de anlaşılacağı üzere sosyal hizmetler ana bilim dalında okul alanında 4 farklı üniversitede toplam 4 adet yapılmıştır.

Şekil 4.54. Sosyal hizmetler ana bilim dalında mahkûm ve yükümlü konularında hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.54. de sosyal hizmetler ana bilim dalında mahkûm ve hükümlüler konusunda hazırlanan 3 tez Yalova Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi'nde hazırlanmıştır.

Şekil 4.55. Sosyal hizmetler ana bilim dalında Romanlar konusunda hazırlanan tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.55 de sosyal hizmetler ana bilim dalında Romanlar konusunda sadece 2 tez hazırlanmıştır. Bu tezler Yalova Üniversitesi'nde ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi'nde hazırlanmıştır.

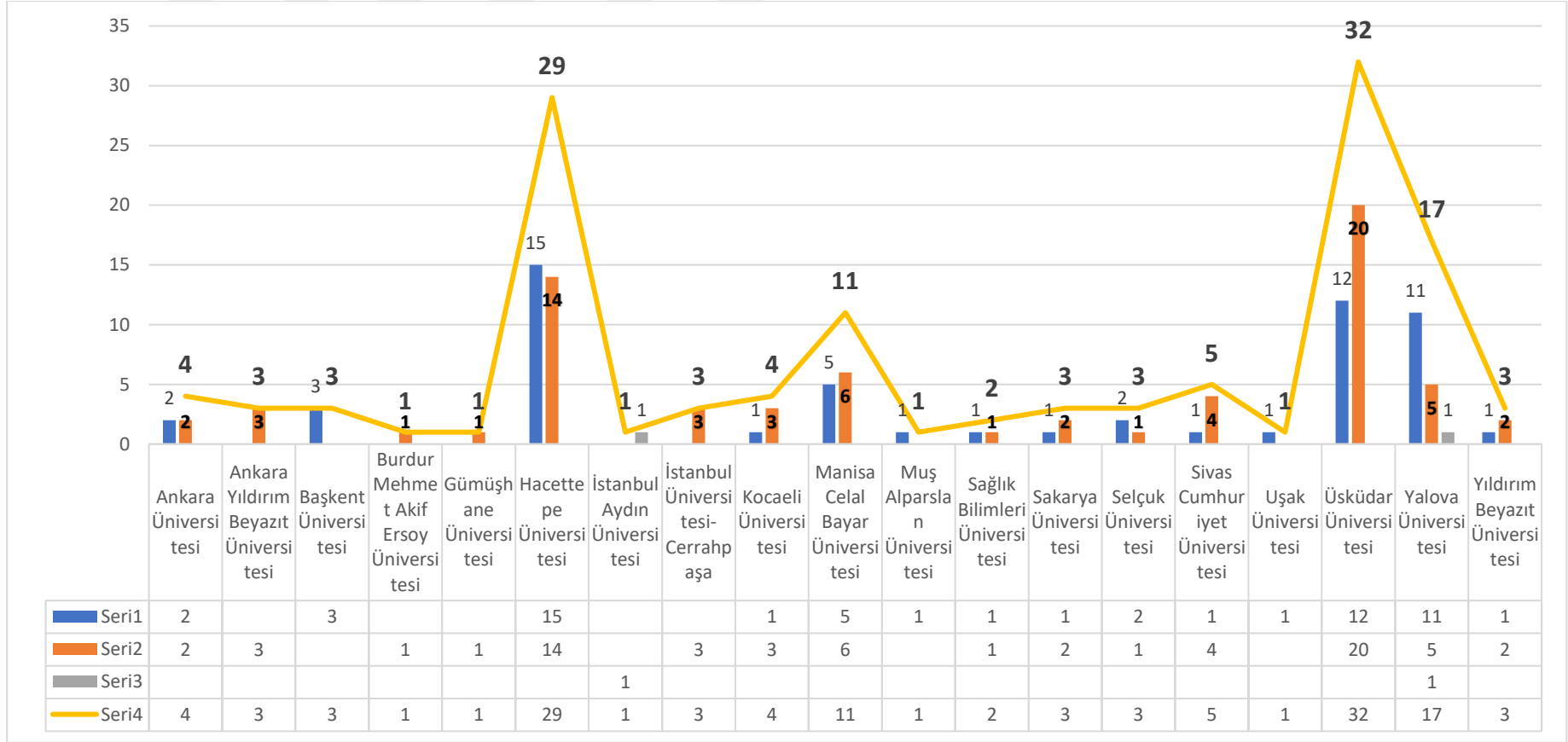
4.1.2.5. Sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yöntemlerine göre dağılımı

Tablo 4.10 sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerin yöntemlerinin üniversitelere ve tezlerin türüne göre dağılımını göstermektedir.

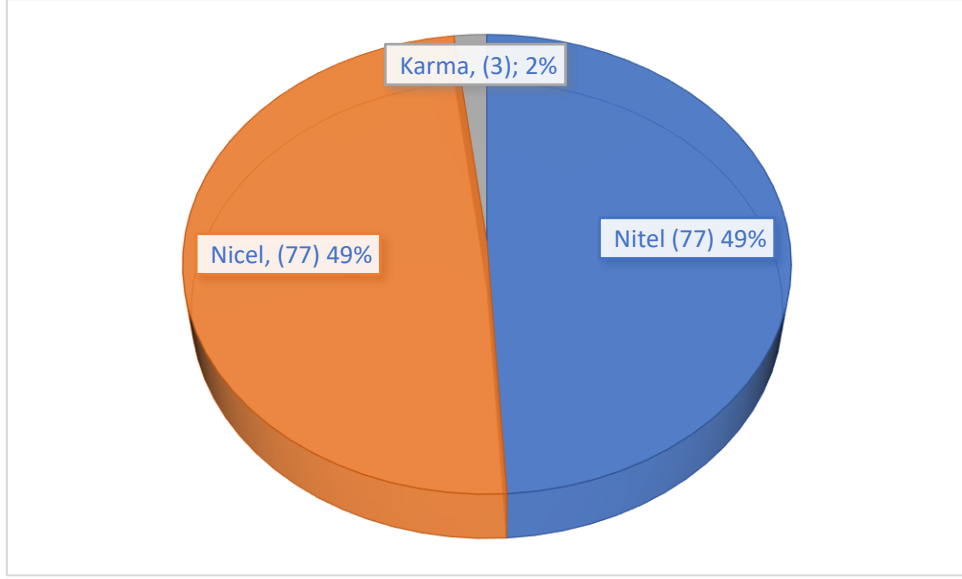
Tablo 4.10. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan tezlerin yöntemlerine ve üniversitelere göre dağılımı

Sıra No	Üniversite	Yüksek			Toplam	Doktora			Toplam	Tez Toplam
		Nitel	Nicel	Karma		Nitel	Nicel	Karma		
1	Adıyaman Üniversitesi				0					0
2	Ankara Üniversitesi	2	2		4				0	4
3	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi		3		3	1			1	4
4	Başkent Üniversitesi	3			3				0	3
5	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi		1		1					1
6	Gümüşhane Üniversitesi		1		1			1	1	2
7	Hacettepe Üniversitesi	15	14		29	14	4		18	47
8	İstanbul Aydın Üniversitesi			1	1				0	1
9	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi				0					0
10	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa		3		3				0	3
11	Kocaeli Üniversitesi	1	3		4				0	4
12	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	5	6		11				0	11
13	Muş Alparslan Üniversitesi	1			1				0	1
14	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	1	1		2				0	2
15	Sakarya Üniversitesi	1	2		3				0	3
16	Selçuk Üniversitesi	2	1		3				0	3
17	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1	4		5	1	2		3	8
18	Uşak Üniversitesi	1			1	1	1		2	3
19	Üsküdar Üniversitesi	12	20		32				0	32
20	Yalova Üniversitesi	11	5	1	17	3	2		5	22
21	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	2		3				0	3
	Genel toplam	57	68	2	127	20	9	1	30	157

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

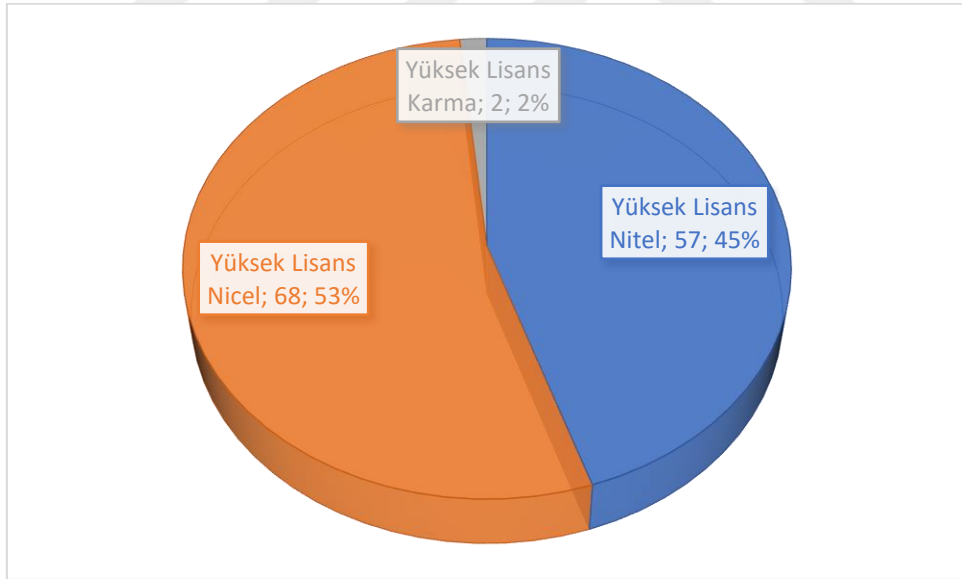

Şekil 4.56. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin yöntemlerine ve üniversitelere göre dağılımı

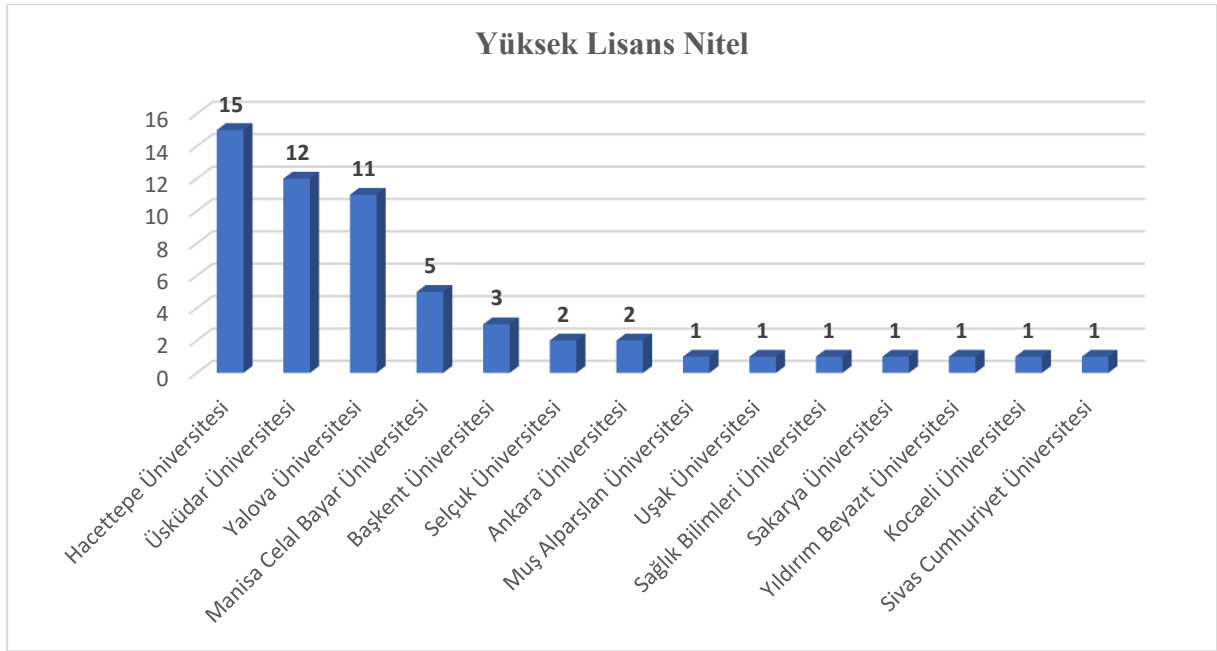
Şekil 4.57. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan lisansüstü tezlerinin yöntemlere göre oransal dağılımı

Şekil 4.57’de sosyal hizmetler anabilim dalındaki tezlerin yönetime göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre nicel ve nitel yöntemle hazırlanmış tezlerin oransal dağılımı eşit seviyededir. Tüm tezlerin %3’ü ise karma yöntemle hazırlanmıştır.

Şekil 4.58. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin yöntemlerine göre oransal dağılımı

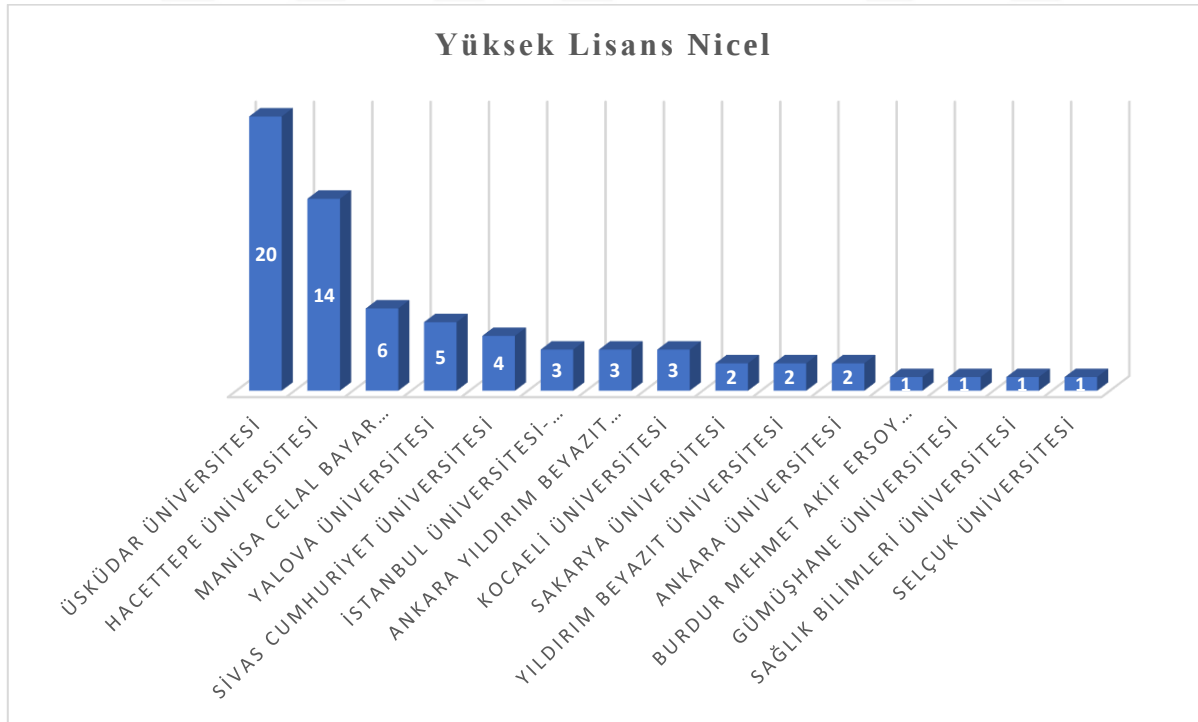
Şekil 4.58, sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan toplam 127 YL tezinin yöntemlere göre dağılımını göstermektedir. Buna göre YL tezlerinde en fazla nicel yöntemin (%53) tercih edildiği görülmektedir. YL tezleri içinde nitel yöntemi tercih edenlerin oranı ise % 45'dir. Tezlerin %2'si de karma yöntemle hazırlanmışlardır.

Şekil 4.59. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin nitel yönetime göre oransal dağılımı

Şekil 4.59'dan anlaşılabacağı üzere en fazla nitel yöntemle YL hazırlayan üniversite Hacettepe Üniversitesi (15)'dir.

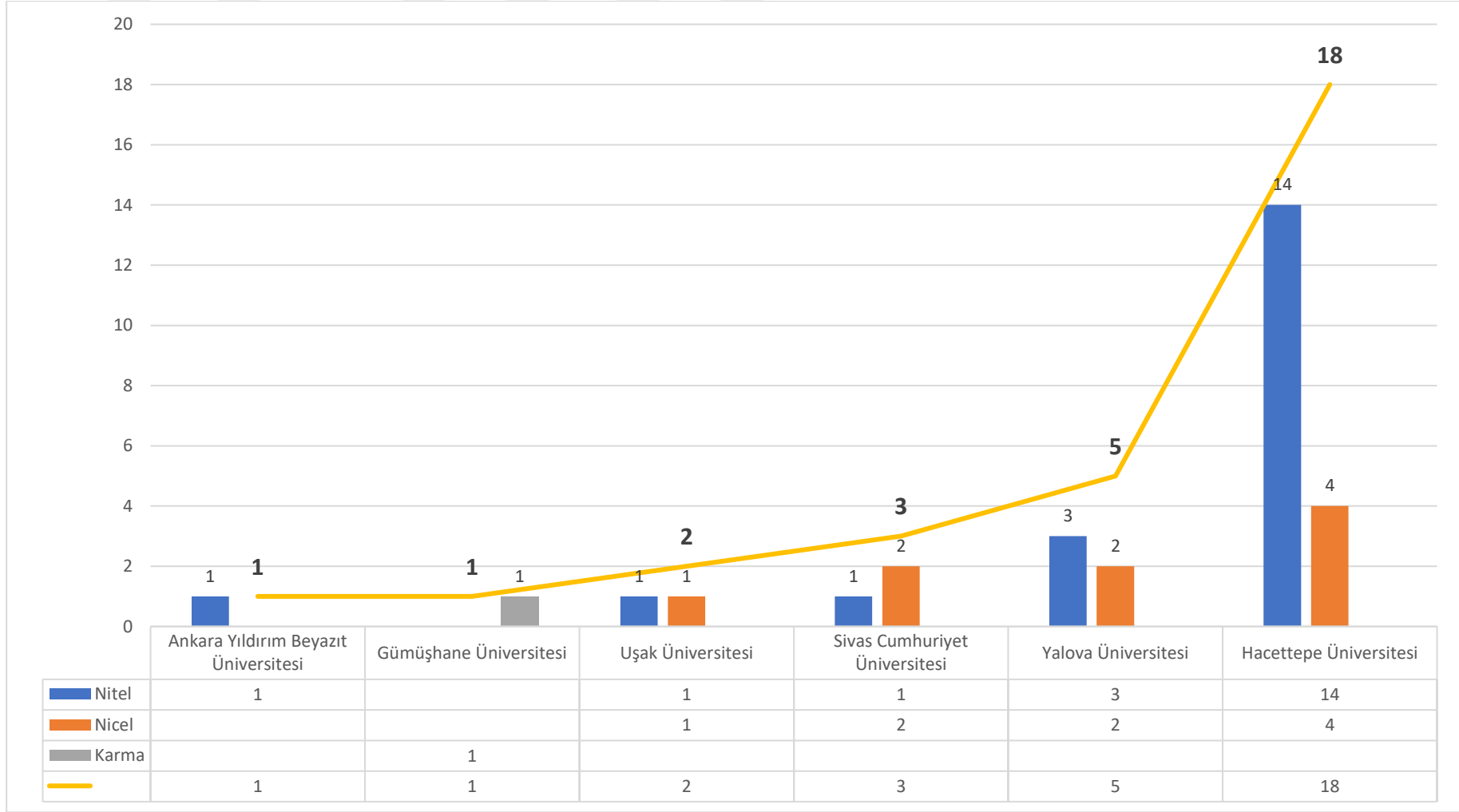
Onu sırasıyla Üsküdar Üniversitesi (12) ve Yalova Üniversitesi (11) izlemektedir.

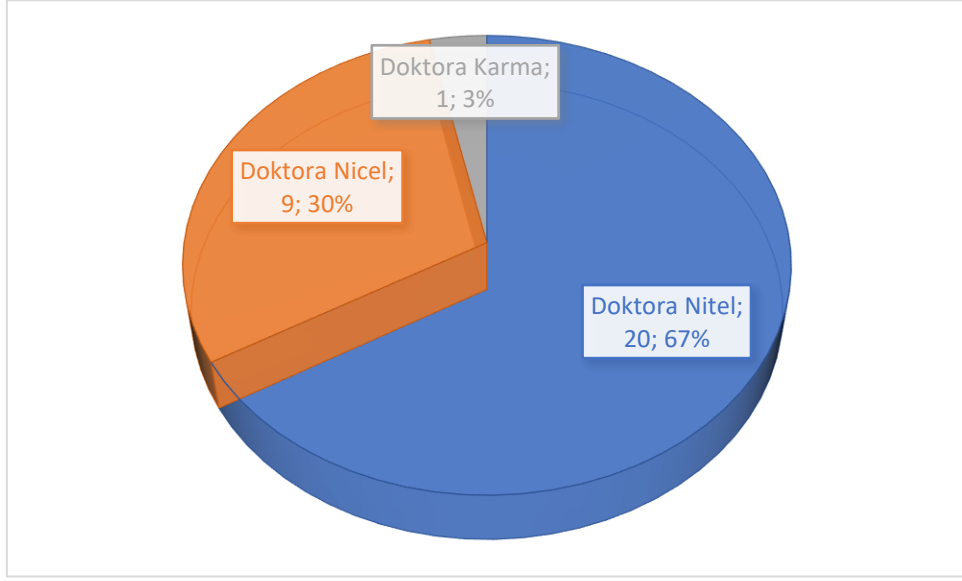
Şekil 4.60. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin nicel yönetime göre oransal dağılımı

Şekil 4.60, e bakıldığında YL tezlerinde nicel yöntemin en fazla Üsküdar Üniversitesi (20)'nde tercih edildiği görülmektedir. Sonrasında Hacettepe Üniversitesi (14), Manisa Celal Bayar Üniversitesi (6) ve Yalova Üniversitesi (5)'nin de nicel yöntemle hazırlanan YL tezlerinde ön sıralarda olduğu anlaşılmaktadır.

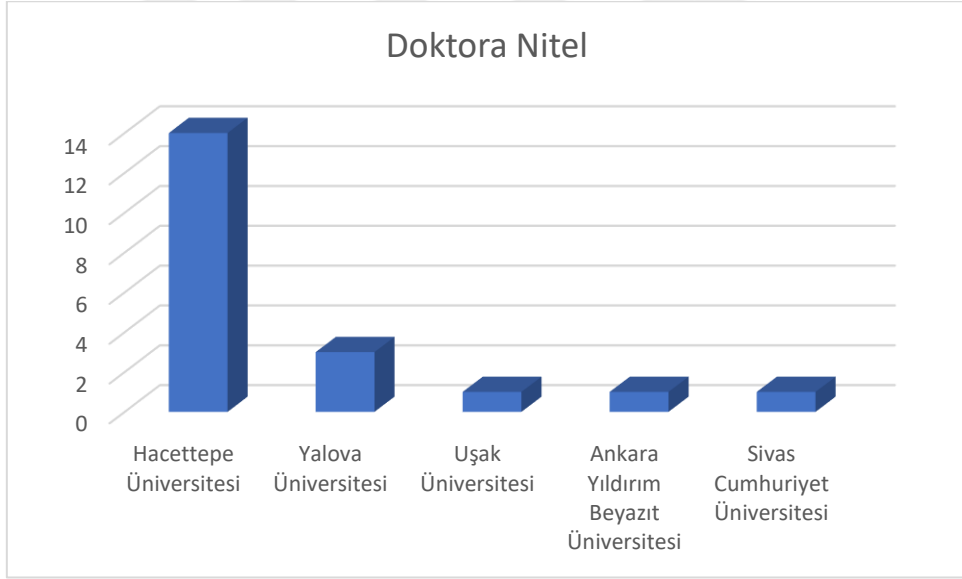

Şekil 4.61. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin yöntemlere ve üniversitelere göre dağılımı

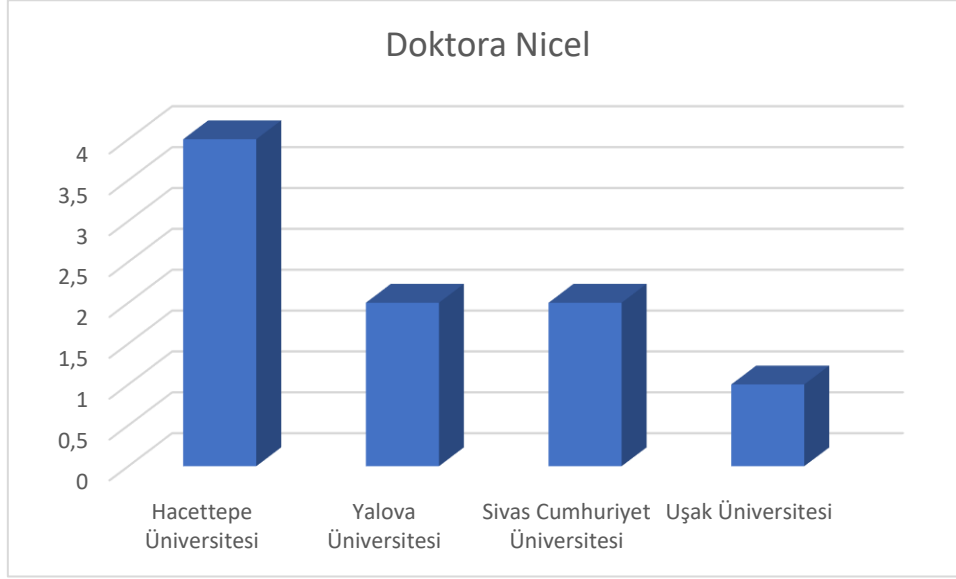

Şekil 4.62. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin yöntemlere göre oransal dağılımı

Şekil 4.63. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin nitel yönetime göre oransal dağılımı

Şekil 4.63’de Hacettepe Üniversitesi (14)’nin doktora düzeyindeki tezlerde en fazla nitel yöntemi tercih eden üniversite olduğu görülmektedir. Yalova Üniversitesi’nde ise 3 tez nicel yöntemle hazırlanmıştır

Şekil 4.64. Sosyal hizmetler ana bilim dalında hazırlanan doktora tezlerinin nicel yönetime göre oransal dağılımı

Şekil 4.64'a bakıldığında Hacettepe Üniversitesi (4)'nde hazırlanan doktora tezlerinden 4'ünün nicel yöntemle hazırlandığı anlaşılmaktadır. Hacettepe Üniversitesi gibi Yalova Üniversitesi'nde (2) de doktora tezlerinde daha çok nitel yöntemin tercih edildiği görülmektedir.

4.2. Tez Adında Sosyal Hizmet Geçen Lisansüstü Tezlerin Dağılımı

Bu bölümde hangi anabilim dalında hazırlandığına bakılmaksızın tez adında “sosyal hizmet” ifadesi geçen bütün tezler kategorik olarak analiz edilmiştir. Tezlere ulaşılırken YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde Tarama terimi yerine “sosyal hizmet” yazılarak Aranacak Alan kısmından da Tez Adı seçilerek arama gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde ulaşılan toplam 647 teze ait veriler aşağıda paylaşılmıştır.

4.2.1. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Tablo 4.11'da çeşitli üniversitelerdeki lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı verilmiştir. Toplamda 647 lisansüstü tezin adında sosyal hizmet ifadesi geçmekte olup bunlardan 502'si yüksek lisans, 144'ü doktora ve 1'i de tıpta uzmanlık tezidir.

Tablo 4.11. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin üniversitelere ve türlerine göre dağılımı

S.NO	ÜNİVERSİTE	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Toplam
1	Hacettepe Üniversitesi	71	48		119
2	Yalova Üniversitesi	41	23		64
3	Ankara Üniversitesi	36	21		57
4	Üsküdar Üniversitesi	57			57
5	İstanbul Üniversitesi	25	8		33
6	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	16	9		25
7	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	19	6		25
8	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	14	7		21
9	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	18			18
10	Sakarya Üniversitesi	17	1		18
11	Başkent Üniversitesi	15			15
12	İstanbul Aydın Üniversitesi	15			15
13	Selçuk Üniversitesi	10	5		15
14	Gümüşhane Üniversitesi	10			10
15	Kocaeli Üniversitesi	10			10
16	Gazi Üniversitesi	8	1		9
17	Karabük Üniversitesi	8			8
18	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	6		1	7
19	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	6			6
20	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	6			6
21	Uşak Üniversitesi	6			6
22	Adıyaman Üniversitesi		5		5
23	Dokuz Eylül Üniversitesi	3	2		5
24	Maltepe Üniversitesi	5			5
25	Marmara Üniversitesi	3	1		4
26	Anadolu Üniversitesi	3			3
27	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2	1		3
28	Bitlis Eren Üniversitesi	3			3
29	Celal Bayar Üniversitesi	3			3
30	Çağ Üniversitesi	3			3
31	Çankırı Karatekin Üniversitesi	3			3
32	Erciyes Üniversitesi	1	2		3
33	İstanbul Bilgi Üniversitesi	3			3
34	İstanbul Gelişim Üniversitesi	3			3
35	Necmettin Erbakan Üniversitesi	2	1		3
36	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	3			3
37	Beykent Üniversitesi	2			2
38	Boğaziçi Üniversitesi	2			2

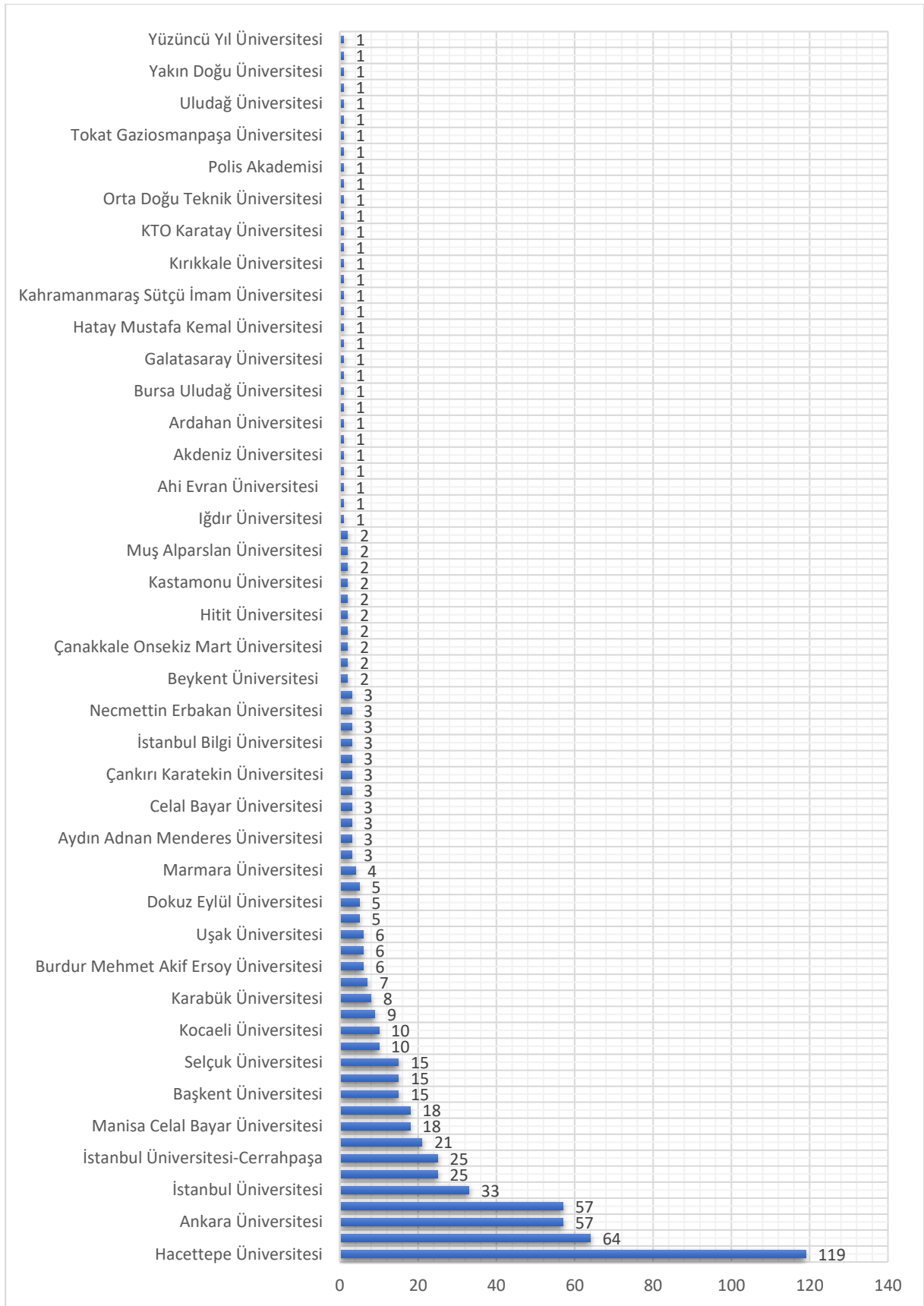
S.NO	ÜNİVERSİTE	Yüksek Lisans	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Toplam
39	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2			2
40	Haliç Üniversitesi	2			2
41	Hitit Üniversitesi	2			2
42	İnönü Üniversitesi	1	1		2
43	Kastamonu Üniversitesi	2			2
44	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2			2
45	Muş Alparslan Üniversitesi	2			2
46	Süleyman Demirel Üniversitesi	1	1		2
47	İğdır Üniversitesi	1			1
48	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1			1
49	Ahi Evran Üniversitesi	1			1
50	Akdeniz Karpaz Üniversitesi	1			1
51	Akdeniz Üniversitesi	1			1
52	Aksaray Üniversitesi	1			1
53	Ardahan Üniversitesi	1			1
54	Atatürk Üniversitesi	1			1
55	Bursa Uludağ Üniversitesi	1			1
56	Fırat Üniversitesi	1			1
57	Galatasaray Üniversitesi	1			1
58	Harran Üniversitesi	1			1
59	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	1			1
60	İstanbul Arel Üniversitesi	1			1
61	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1			1
62	Karadeniz Teknik Üniversitesi	1			1
63	Kırıkkale Üniversitesi	1			1
64	Kırklareli Üniversitesi	1			1
65	KTO Karatay Üniversitesi	1			1
66	Munzur Üniversitesi	1			1
67	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1			1
68	Pamukkale Üniversitesi	1			1
69	Polis Akademisi	1			1
70	Sinop Üniversitesi	1			1
71	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1			1
72	Trakya Üniversitesi	1			1
73	Uludağ Üniversitesi		1		1
74	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1			1
75	Yakın Doğu Üniversitesi	1			1
76	Yıldız Teknik Üniversitesi	1			1
77	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1			1
	TOPLAM	502	144	1	647

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Tez adında en fazla sosyal hizmet kavramı geçen üniversite Hacettepe Üniversitesi'dir. Hacettepe Üniversitesi'nde toplam 119 tezin adında sosyal hizmet kavramı geçmekte olup, bunların 71'i yüksek lisans, 48'i ise doktora tezidir. Yalova Üniversitesi ise 64 tezin adında sosyal hizmet geçmektedir. Bunların 41'i yüksek lisans, 23'ü doktora tezidir. Adında sosyal hizmet kavramı geçen en fazla YL tezi ise 57 tezle Üsküdar Üniversitesi'nde hazırlanmıştır.

Adında sosyal hizmet geçen tezlerin büyük bir çoğunluğu yüksek lisans düzeyindedir. Toplam tezlerin %78 (n:502)'i yüksek lisans tezidir. Doktora tezlerinin sayısı ise 144 olup, %22 'lik bir orana karşılık gelmektedir. Adında sosyal hizmet geçen sadece bir tane Tıpta uzmanlık tezi vardır.

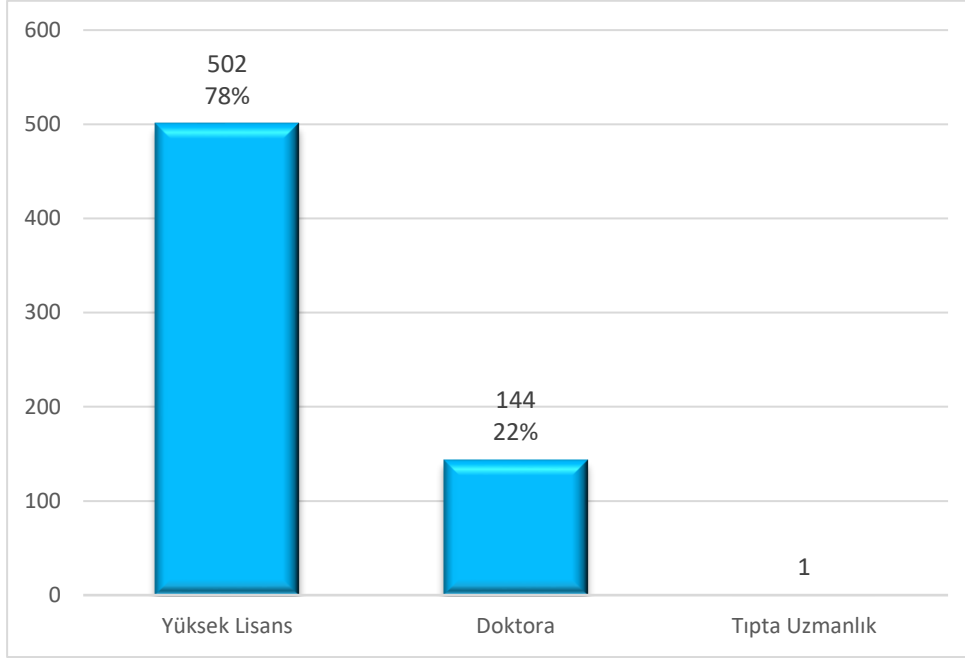
Bazı üniversiteler sadece yüksek lisans tezi hazırlarken, bazıları hem yüksek lisans hem de doktora tezleri hazırlamışlardır. Örneğin, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 19 yüksek lisans ve 6 doktora tezi yapmıştır. Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi gibi bazı üniversiteler ise sadece yüksek lisans tezi hazırlamıştır.

Şekil 4.65. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin üniversitelere göre dağılımı

4.2.2. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin türüne göre dağılımı

Aşağıda tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin türlerine göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 4.66. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı

Tablo 4.12 Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımını göstermektedir. Bu tablo, doktora, yüksek lisans ve tıpta uzmanlık tezlerinin yıllara göre nasıl bir değişim gösterdiğini detaylı bir şekilde sunmaktadır.

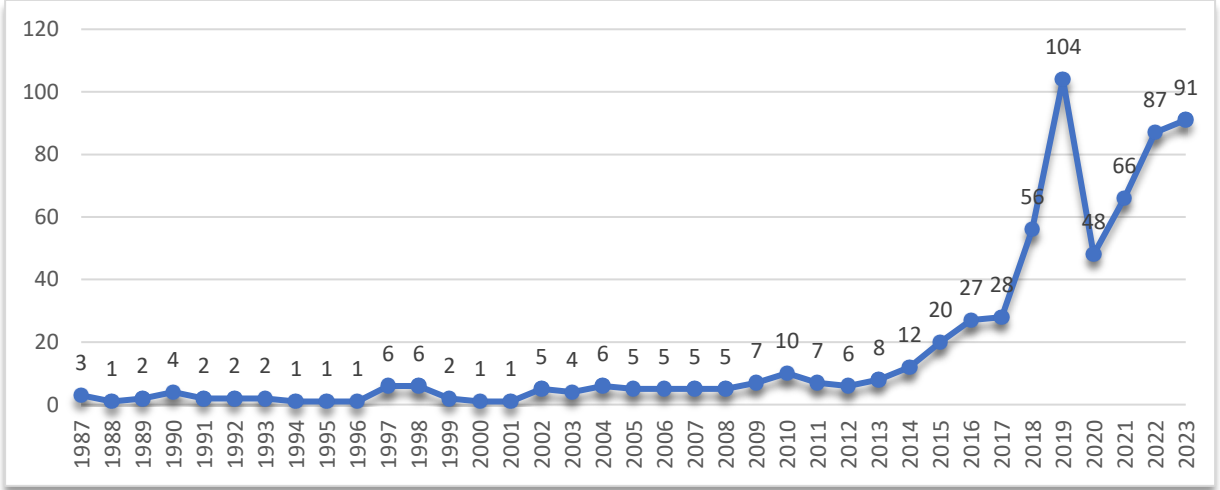
4.2.3. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin yıllara göre dağılımı

Tablo.4.12. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin yıllara göre dağılımı

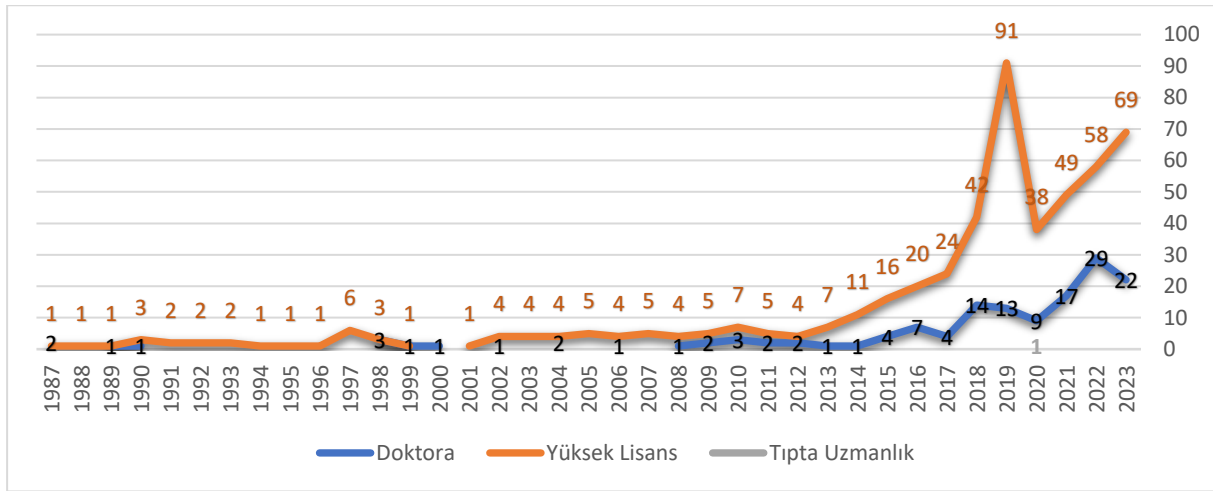
Yıl	Toplam	Doktora	Yüksek Lisans	Tıpta Uzmanlık
2023	91	22	69	
2022	87	29	58	
2021	66	17	49	
2020	48	9	38	1
2019	104	13	91	
2018	56	14	42	
2017	28	4	24	
2016	27	7	20	
2015	20	4	16	
2014	12	1	11	
2013	8	1	7	
2012	6	2	4	
2011	7	2	5	
2010	10	3	7	

Yıl	Toplam	Doktora	Yüksek Lisans	Tıpta Uzmanlık
2009	7	2	5	
2008	5	1	4	
2007	5		5	
2006	5	1	4	
2005	5		5	
2004	6	2	4	
2003	4		4	
2002	5	1	4	
2001	1		1	
2000	1	1		
1999	2	1	1	
1998	6	3	3	
1997	6		6	
1996	1		1	
1995	1		1	
1994	1		1	
1993	2		2	
1992	2		2	
1991	2		2	
1990	4	1	3	
1989	2	1	1	
1988	1		1	
1987	3	2	1	
Toplam	647	144	501	1

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

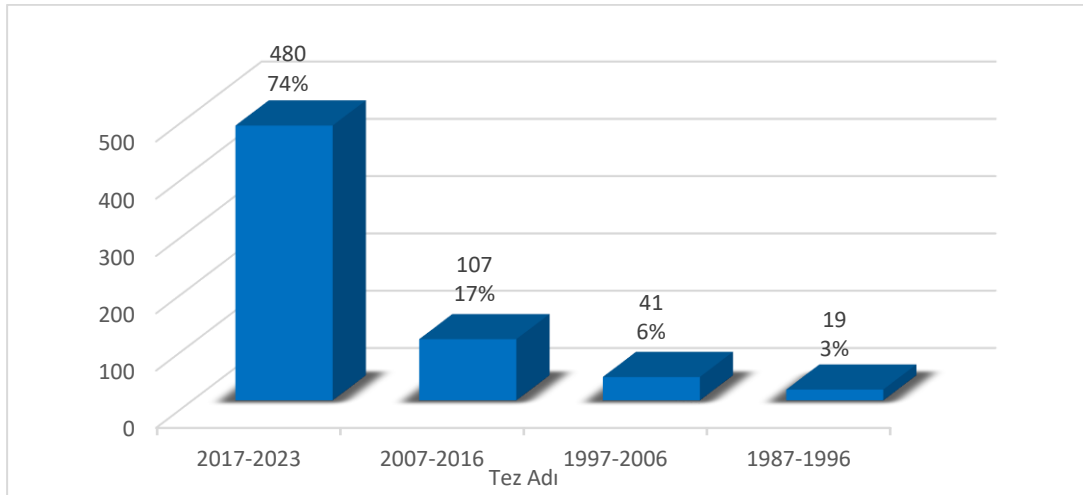

Şekil 4.67. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Şekil 4.68. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin yıllara ve tez türlerine göre dağılımı

Şekil 4.67'e bakıldığında, tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü çalışmaların yıllar içinde dalgalanmalar gösterdiği anlaşılmaktadır. Özellikle 2017-2023 yılları arasında lisansüstü tez sayısında belirgin bir artış gözlenmektedir. 2019 yılında 104 tez çalışması ile en yüksek sayıya ulaşılmıştır. Tez türlerine göre bakıldığında yüksek lisans tezleri yıllar boyunca sürekli olarak en yüksek sayıda gerçekleştirilen tez türü olmuştur. 2019 yılında 91 yüksek lisans tezi ile en yüksek sayıya ulaşılmıştır. Doktora tezleri ise yüksek lisans tezlerine kıyasla daha az sayıdadır. 2022 yılında 29 doktora tezi ile en yüksek sayıya ulaşılmıştır. Tıpta uzmanlık tezlerinde ise sosyal hizmet kavramının sadece 2020 yılında hazırlanan bir tezde geçtiği görülmüştür.

Şekil 4.69. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin 10'ar yıllık sayısal ve oransal dağılımı

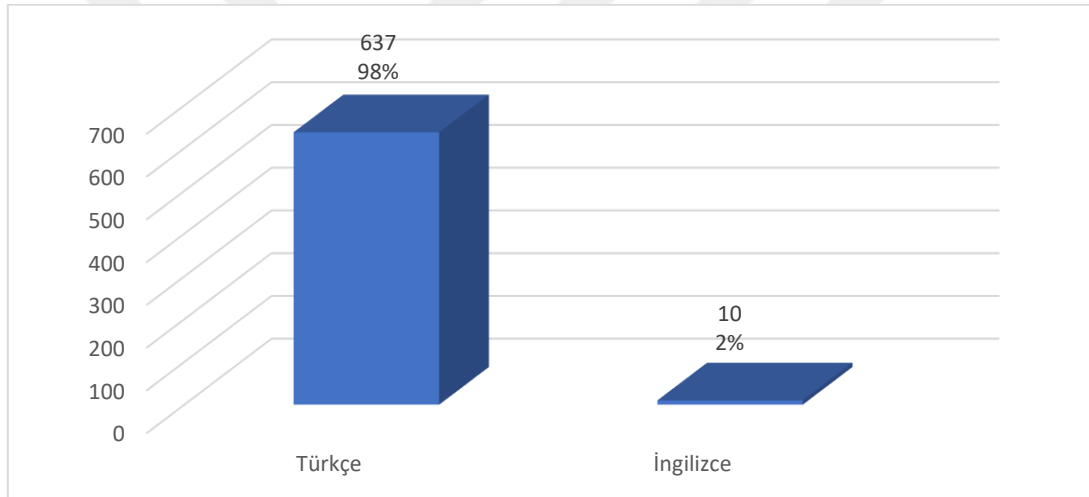
Şekil 4.69, Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin yıllar içinde nasıl bir değişim gösterdiğini ortaya koymaktadır. Onar yıllık periyotlar halinde incelendiğinde, bu alandaki

akademik üretimin belirgin bir artış eğiliminde olduğu gözlenmektedir.

1987-1996 yılları arası dönemde adında sosyal hizmet geçen 19 tez çalışması yapılırken, 1997-2006 yılları arasında bu sayı 41'e, 2007-2016 yılları arasında 107'ye ulaşmıştır. En dikkat çekici artış ise 2017-2023 döneminde görülmektedir. Bu dönemde adında sosyal hizmet kavramı geçen 480 tez hazırlanmıştır. Bu sayı, önceki tüm dönemlerin toplamından çok daha fazladır ve bu alandaki akademik üretimin en yoğun olduğu dönemdir. Son beş yılda yaşanan bu artış sosyal hizmet konularına olan ilginin arttığının da bir göstergesi niteliğindedir.

4.2.4. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin diline göre dağılımı

Adında sosyal hizmet geçen tezlerin hazırlandıkları dillere göre dağılımına bakıldığında büyük bir bölümünün Türkçe olarak hazırlandığı görülmektedir. Şekil 4. 66 tezlerin dillerine göre oransal dağılımını göstermektedir.

Şekil 4.70. Tez adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin hazırlandıkları dillere göre oransal dağılımı

Şekil 4.70'da adında sosyal hizmet geçen lisansüstü tezlerin dillere göre oransal dağılımı incelendiğinde, tezlerin %98' (637) inin Türkçe %2' (10) sinin de İngilizce olarak hazırlandığı anlaşılmaktadır.

4.2.5. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin disiplinlere göre dağılımı

Bu bölümde adında sosyal hizmet geçen tezler hazırlandıkları disiplinlere göre analiz edilmiştir. Tablo 4. 13'de tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin akademik disiplinlere göre dağılımını gösterilmektedir. Buna göre adında sosyal hizmet geçen en fazla te sosyal hizmetler anabilim dalında (302 tez) yer alırken ikinci sırada 142 tezle sosyal hizmet anabilim dalı vardır. Kamu Yönetimi (51 tez), Eğitim ve Öğretim (44 tez), Psikoloji (36 tez), diğer 27 disiplin tarafından

hazırlanmış 72 tez bu alanda dikkat çekmektedir. Bu dağılım, Sosyal hizmet alanındaki lisansüstü tezlerin çok çeşitli disiplinlerden etkilendiğini ve bu alanın geniş bir disiplinler arası yapıya sahip olduğunu göstermesi bakımından anlamlıdır.

Tablo 4.13. Tez adında sosyal hizmet geçen tezlerin disiplinlere göre dağılımı

S.NO	Disiplinler	
1	Sosyal Hizmetler	302
2	Sosyal Hizmet	142
3	Kamu Yönetimi	51
4	Eğitim ve Öğretim	44
5	Psikoloji	36
6	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	8
7	Sosyoloji	8
8	İşletme	6
9	Adli Tıp	5
10	Din	5
11	Halk Sağlığı	5
12	Hukuk	5
13	Sağlık Kurumları Yönetimi	4
14	Felsefe	3
15	Ekonomi	2
16	Geriatri	2
17	Sağlık(Hastane)	2
18	Psikiyatri	2
19	Siyasal Bilimler	2
20	Aile Hekimliği	1
21	Beslenme ve Diyetetik	1
22	Denizcilik	1
23	Ekonometri	1
24	Ev Ekonomisi	1
25	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	1
26	Halkla İlişkiler	1
27	Hemşirelik	1
28	Maliye	1
29	Mikrobiyoloji	1
30	Onkoloji	1
31	Peyzaj Mimarlığı	1
32	Türk İnkılap Tarihi	1
	Toplam	647

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Her ne kadar en yüksek tez sayısı "sosyal hizmetler" (302 tez) ve "sosyal hizmet" (142 tez) disiplinlerinde olsa da kamu yönetimi, eğitim ve öğretim, psikoloji ve sosyoloji gibi alanlarda da sosyal hizmet konularında önemli sayıda tez yapıldığı görülmektedir. Mesela Kamu

Yönetimi alanında sosyal hizmet adı geçen 51 tez çalışması yapılmıştır. Sosyal Hizmetlerin, sosyal politikalar ve yönetim süreçleriyle ilişkili olması bu sayının yüksek olmasını açıklarken, Eğitim ve Öğretim alanındaki 44 tez sosyal hizmetin eğitim kurumlarında ve eğitim süreçlerinde önemli bir rol oynamasından kaynaklanmaktadır. Öyle ki sosyal hizmet anabilim dalında yeterince çalışılmadığı anlaşılan okul sosyal hizmetiyle ilgili konuların farklı disiplinlerce çalışıldığı anlaşılmaktadır. Yine psikoloji bölümleri tarafından hazırlanan 36 tez de sosyal hizmet adının kullanılması psikososyal destek ve danışmanlık gibi pek çok alanda psikoloji ve sosyal hizmetin kesişimselliğini ortaya koymaktadır. Benzer şekilde Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri (8 tez), Sosyoloji (8 tez), İşletme (6 tez) gibi pek çok disiplinin de sosyal hizmet alanıyla ilgili tez ürettikleri görülmektedir.

4.3. Diğer Alanlarda Hazırlanan Sosyal Hizmetle İlgili Lisansüstü Tezler

Bu bölümde YÖK Ulusal Tez Merkezi'nin web sayfasından “Gelişmiş Tarama” seçeneğine aranacak kelimelere “sosyal hizmet” yazılarak, Aranacak Alan sekmesinde “Tümü” seçilmiş, Arama Tipi'nde “İçinde geçsin”, yıl sekmesine ise başlangıç yılı 1900, bitiş yılı olarak da 2003 seçilmiş ve tarama gerçekleştirilmiştir. Ulaşılan toplam 3384 tezin 2000'i listelendiğinden tarih sekmesi 2000 tezi kapsayacak şekilde güncellenerek tüm tezlere ulaşılmıştır. Bu bölümde gerçekleştirilen aramanın arayüzü aşağıda yer almaktadır. Dolayısıyla bu bölümdeki tezler farklı disiplinler tarafından hazırlanmış ve doğrudan sosyal hizmet konusu olmamasına rağmen içerik olarak bir şekilde sosyal hizmetle ilişkili tezler olarak değerlendirilebilir.

Tablo 4.14'de diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin üniversitelere ve tez türlerine göre dağılımı yer almaktadır. 176 üniversitenin muhtelif disiplin ve anabilim dallarında üretilmiş 3384 tezin dağılımına bakıldığında tezlerin 2763'ünün YL, 581'inin doktora ve 40'ının da tıpta uzmanlık tezi olduğu görülmektedir.

4.3.1. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Tablo 4.14. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin dağılımı

S.NO	Üniversite	Doktora	Yüksek Lisans	Tıpta Uzmanlık	Toplam
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	7		8
2	Adıyaman Üniversitesi	6		1	7
3	Adnan Menderes Üniversitesi		2		2
4	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	11		12
5	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi		1		1
6	Ahi Evran Üniversitesi		1		1
7	Akdeniz Üniversitesi	1	26		27
8	Aksaray Üniversitesi		4		4

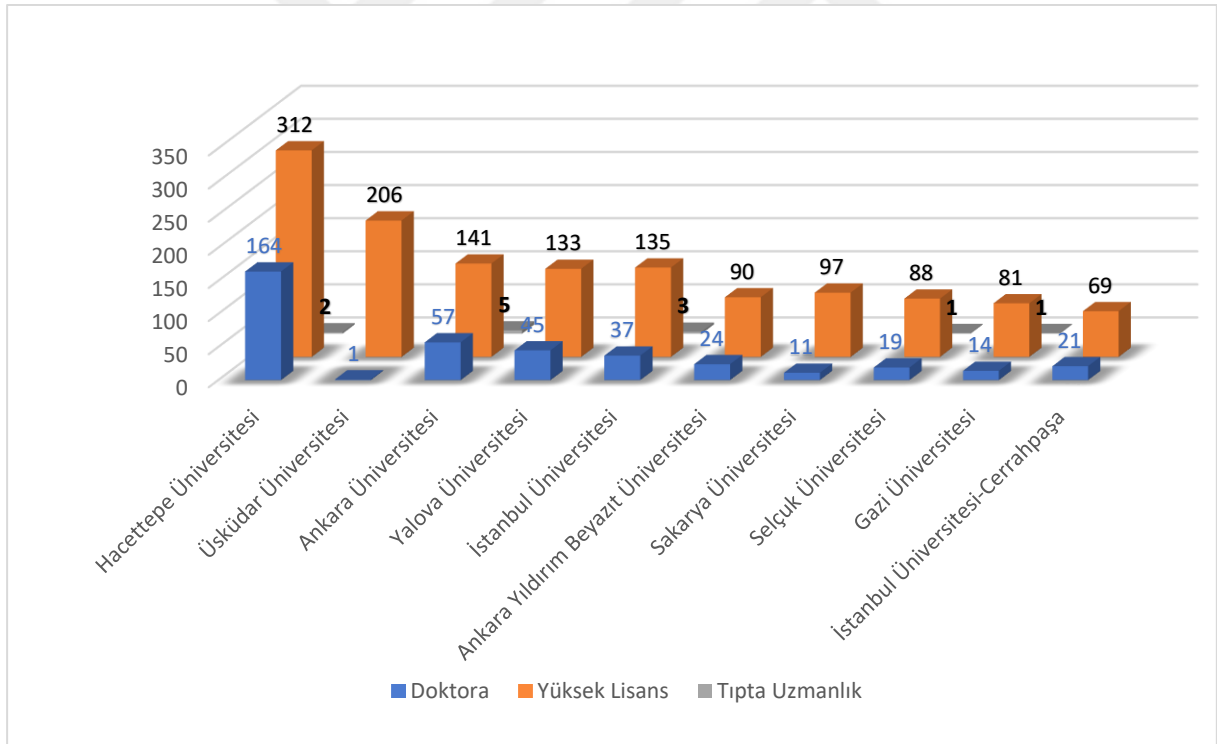
S.NO	Üniversite	Doktora	Yüksek Lisans	Tıpta Uzmanlık	Toplam
9	Altınbaş Üniversitesi		1		1
10	Anadolu Üniversitesi	5	16		21
11	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	2	10		12
12	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	1	3		4
13	Ankara Üniversitesi	57	141	5	203
14	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	24	90		114
15	Ardahan Üniversitesi		6		6
16	Artvin Çoruh Üniversitesi		1		1
17	Atatürk Üniversitesi	5	18		23
18	Avrasya Üniversitesi	2	4		6
19	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1	10		11
20	Bahçeşehir Üniversitesi		12		12
21	Balıkesir Üniversitesi		1		1
22	Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi		5		5
23	Bartın Üniversitesi		1		1
24	Başkent Üniversitesi	1	41		42
25	Batman Üniversitesi		3		3
26	Bayburt Üniversitesi		1		1
27	Beykent Üniversitesi		13		13
28	Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi		2	1	3
29	Biruni Üniversitesi		1		1
30	Bitlis Eren Üniversitesi		7		7
31	Boğaziçi Üniversitesi	3	23		26
32	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi		9		9
33	Bozok Üniversitesi		2		2
34	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi		16		16
35	Bursa Teknik Üniversitesi		1		1
36	Bursa Uludağ Üniversitesi	1	6		7
37	Celal Bayar Üniversitesi	2	12	1	15
38	Cumhuriyet Üniversitesi		19		19
39	Çağ Üniversitesi		8		8
40	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	27		28
41	Çankaya Üniversitesi	1	1		2
42	Çankırı Karatekin Üniversitesi	1	6		7
43	Çukurova Üniversitesi	1	3		4
44	Dicle Üniversitesi		4		4
45	Doğuş Üniversitesi		2		2
46	Dokuz Eylül Üniversitesi	9	46	2	57
47	Dumlupınar Üniversitesi	2	10		12
48	Düzce Üniversitesi		7	1	8
49	Ege Üniversitesi	7	17		24
50	Erciyes Üniversitesi	3	11		14
51	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi		3		3
52	Erzincan Üniversitesi		2		2
53	Erzurum Teknik Üniversitesi		1		1
54	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi		2		2
55	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi		3		3
56	Fatih Üniversitesi		2		2
57	Fırat Üniversitesi		11	1	12
58	Galatasaray Üniversitesi		7		7

S.NO	Üniversite	Doktora	Yüksek Lisans	Tıpta Uzmanlık	Toplam
59	GATA		1		1
60	Gazi Üniversitesi	14	81	1	96
61	Gaziantep Üniversitesi	1	16		17
62	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	1		2
63	Giresun Üniversitesi		7		7
64	Gümüşhane Üniversitesi	2	29		31
65	Hacettepe Üniversitesi	164	312	2	478
66	Haliç Üniversitesi		12		12
67	Harran Üniversitesi		3		3
68	Hasan Kalyoncu Üniversitesi		3		3
69	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi		2		2
70	Hitit Üniversitesi		7		7
71	Iğdır Üniversitesi		2		2
72	İbn Haldun Üniversitesi		1		1
73	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi		2		2
74	İnönü Üniversitesi	5	5		10
75	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi		1		1
76	İstanbul Arel Üniversitesi	2	7		9
77	İstanbul Aydın Üniversitesi	1	76		77
78	İstanbul Bilgi Üniversitesi		17		17
79	İstanbul Gedik Üniversitesi		2		2
80	İstanbul Gelişim Üniversitesi		8		8
81	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi		1		1
82	İstanbul Kültür Üniversitesi		1		1
83	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	2	1	1	4
84	İstanbul Medipol Üniversitesi		3		3
85	İstanbul Nişantaşı Üniversitesi		2		2
86	İstanbul Okan Üniversitesi		2		2
87	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	22	51		73
88	İstanbul Şehir Üniversitesi		3		3
89	İstanbul Teknik Üniversitesi	4	16		20
90	İstanbul Ticaret Üniversitesi		15		15
91	İstanbul Üniversitesi	37	135	3	175
92	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	21	69		90
93	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi		1		1
94	İzmir Ekonomi Üniversitesi		5		5
95	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi		3		3
96	Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi		1		1
97	Kadir Has Üniversitesi	2			2
98	Kafkas Üniversitesi		2		2
99	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi		4	1	5
100	Kapadokya Üniversitesi		2		2
101	Kara Harp Okulu Komutanlığı		3		3
102	Karabük Üniversitesi	1	38		39
103	Karadeniz Teknik Üniversitesi	2	4		6
104	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi		6		6
105	Kastamonu Üniversitesi		4		4
106	Kırğızistan-Türkiye Manas Üniversitesi		3		3
107	Kırıkkale Üniversitesi	5	8		13
108	Kırklareli Üniversitesi	2	7		9

S.NO	Üniversite	Doktora	Yüksek Lisans	Tıpta Uzmanlık	Toplam
109	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi		3		3
110	Kilis 7 Aralık Üniversitesi		1		1
111	Kocaeli Üniversitesi	6	42	1	49
112	Koç Üniversitesi	3	3		6
113	Konya Teknik Üniversitesi		1		1
114	KTO Karatay Üniversitesi		21		21
115	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi		3		3
116	Maltepe Üniversitesi	2	23		25
117	Manisa Celal Bayar Üniversitesi		52		52
118	Mardin Artuklu Üniversitesi		1		1
119	Marmara Üniversitesi	16	59	2	77
120	MEF Üniversitesi		1		1
121	Mersin Üniversitesi	2	10		12
122	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	1	5		6
123	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	11		12
124	Muğla Üniversitesi		2		2
125	Munzur Üniversitesi		1		1
126	Mustafa Kemal Üniversitesi		1		1
127	Muş Alparslan Üniversitesi		7		7
128	Namık Kemal Üniversitesi		5		5
129	Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	16		17
130	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi		1		1
131	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi		4		4
132	Niğde Üniversitesi		6		6
133	Nişantaşı Üniversitesi		4		4
134	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi		1		1
135	Okan Üniversitesi		2		2
136	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3	17	2	22
137	Ordu Üniversitesi		2		2
138	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	3	22		25
139	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi		2		2
140	Pamukkale Üniversitesi		3		3
141	Polis Akademisi	1	6		7
142	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi		2		2
143	Rize Üniversitesi		1		1
144	Sabancı Üniversitesi	1	5		6
145	Sağlık Bakanlığı			4	4
146	Sağlık Bilimleri Üniversitesi		16	5	21
147	Sakarya Üniversitesi	11	97		108
148	Selçuk Üniversitesi	19	88	1	108
149	Siirt Üniversitesi		2		2
150	Sinop Üniversitesi		1		1
151	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1	33		34
152	Süleyman Demirel Üniversitesi	8	17	2	27
153	Şırnak Üniversitesi		2		2
154	TED Üniversitesi		1		1
155	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi		3		3
156	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi		3		3
157	Trabzon Üniversitesi		2		2
158	Trakya Üniversitesi	1	10	3	14

S.NO	Üniversite	Doktora	Yüksek Lisans	Tıpta Uzmanlık	Toplam
159	Turgut Özal Üniversitesi		2		2
160	Türk Hava Kurumu Üniversitesi	1	2		3
161	Türk-Alman Üniversitesi		1		1
162	Ufuk Üniversitesi		1		1
163	Uludağ Üniversitesi	4	12		16
164	Uşak Üniversitesi		14		14
165	Üsküdar Üniversitesi	1	206		207
166	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	3		4
167	Yalova Üniversitesi	45	133		178
168	Yaşar Üniversitesi		1		1
169	Yeditepe Üniversitesi		3		3
170	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	3	18		21
171	Yıldız Teknik Üniversitesi	1	8		9
172	Yozgat Bozok Üniversitesi		1		1
173	YURTDIŞI ÜNİVERSİTELER	19	42		61
174	Yüzüncü Yıl Üniversitesi		5		5
175	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi		3		3
176	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi		2		2
	Genel Toplam	581	2763	40	3384

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Şekil 4.71. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmet tezlerinin ilk on üniversiteye göre dağılımı

Şekil 4.71’de sosyal hizmet konularında en fazla tez hazırlanan ilk 10 üniversitenin dağılımı yer almaktadır. Buna göre toplam 478 sosyal hizmetle ilgili tez ile Hacettepe Üniversitesi ilk sırada yer alırken, 207 tezle Üsküdar Üniversitesi, 203 tezle Ankara Üniversitesi yer almaktadır.

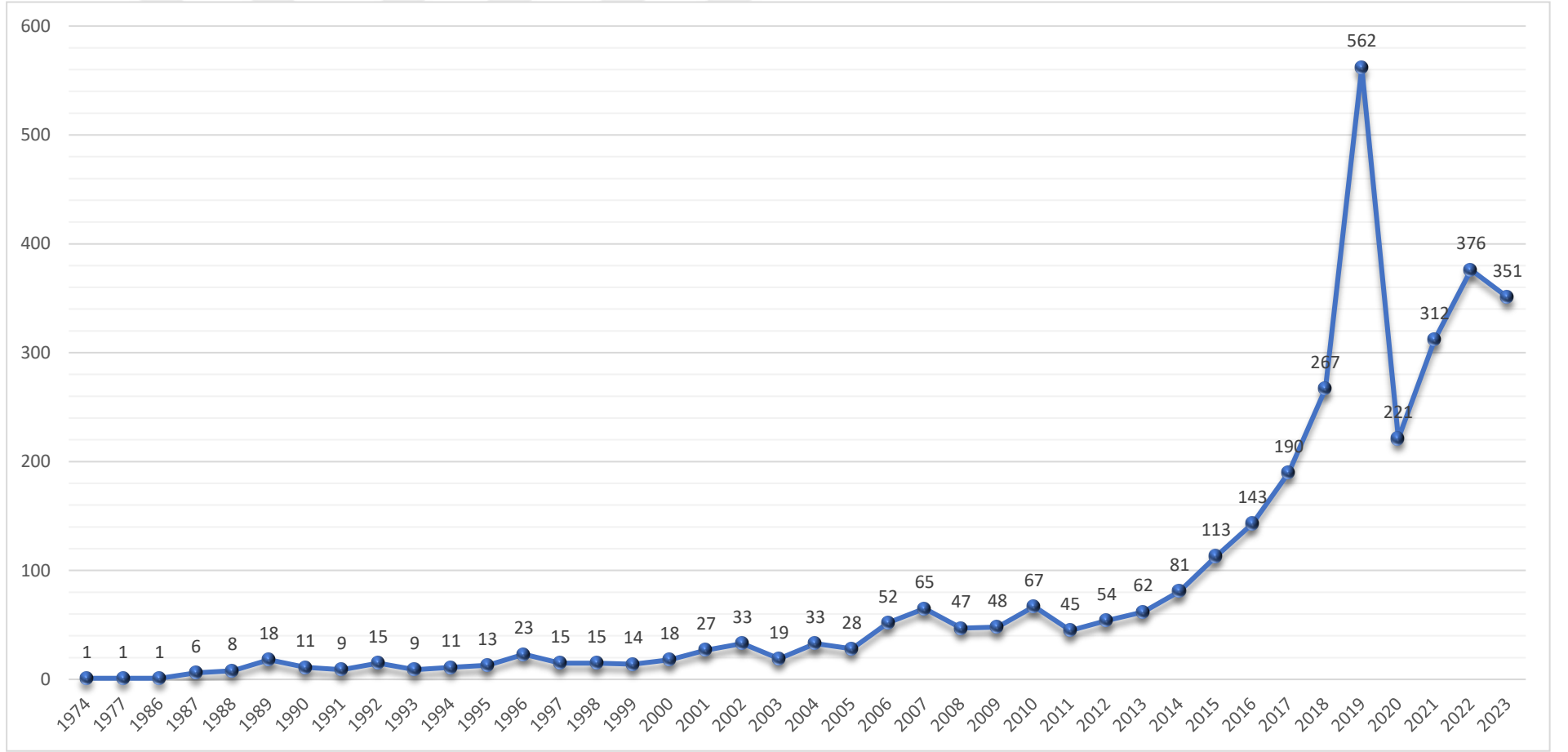
4.3.2. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin yıllara göre dağılımı

Tablo 4.15. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmet tezlerinin yıllara göre dağılımı

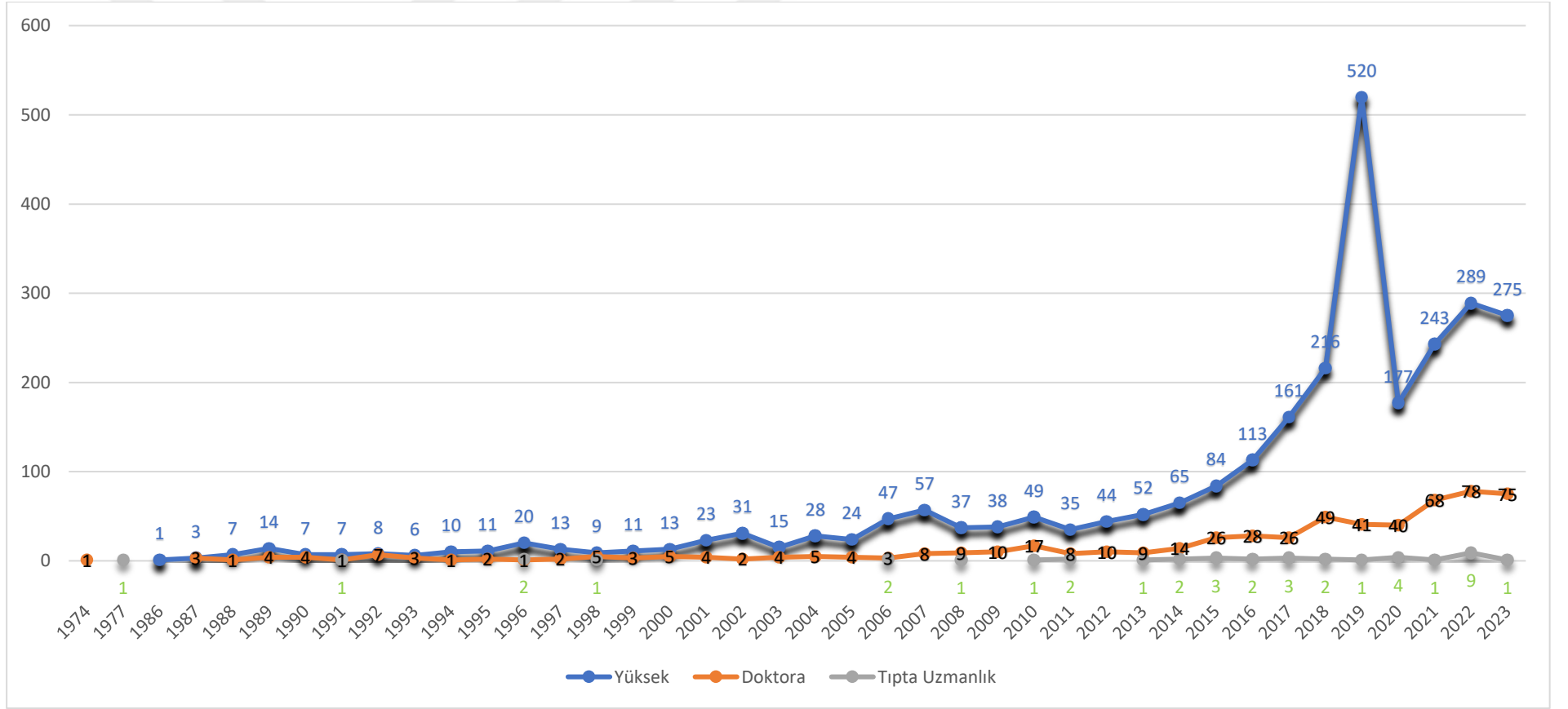
YIL	Yüksek	Doktora	Tıpta Uzmanlık	Toplam
1974		1		1
1977			1	1
1986	1			1
1987	3	3		6
1988	7	1		8
1989	14	4		18
1990	7	4		11
1991	7	1	1	9
1992	8	7		15
1993	6	3		9
1994	10	1		11
1995	11	2		13
1996	20	1	2	23
1997	13	2		15
1998	9	5	1	15
1999	11	3		14
2000	13	5		18
2001	23	4		27
2002	31	2		33
2003	15	4		19
2004	28	5		33
2005	24	4		28
2006	47	3	2	52
2007	57	8		65
2008	37	9	1	47
2009	38	10		48
2010	49	17	1	67
2011	35	8	2	45
2012	44	10		54
2013	52	9	1	62
2014	65	14	2	81
2015	84	26	3	113
2016	113	28	2	143
2017	161	26	3	190
2018	216	49	2	267
2019	520	41	1	562
2020	177	40	4	221
2021	243	68	1	312
2022	289	78	9	376
2023	275	75	1	351
Toplam	2763	581	40	3384

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Tablo 4.15’de diğer tüm alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin yıllara göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre en fazla tezin yazıldığı yıl 562 teze 2019 yılı olmuştur. En az tez ise 1’er teze 1974, 1977 ve 1986 yıllarında hazırlanmıştır.

Şekil 4.72. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmet tezlerinin yıllara göre dağılımı

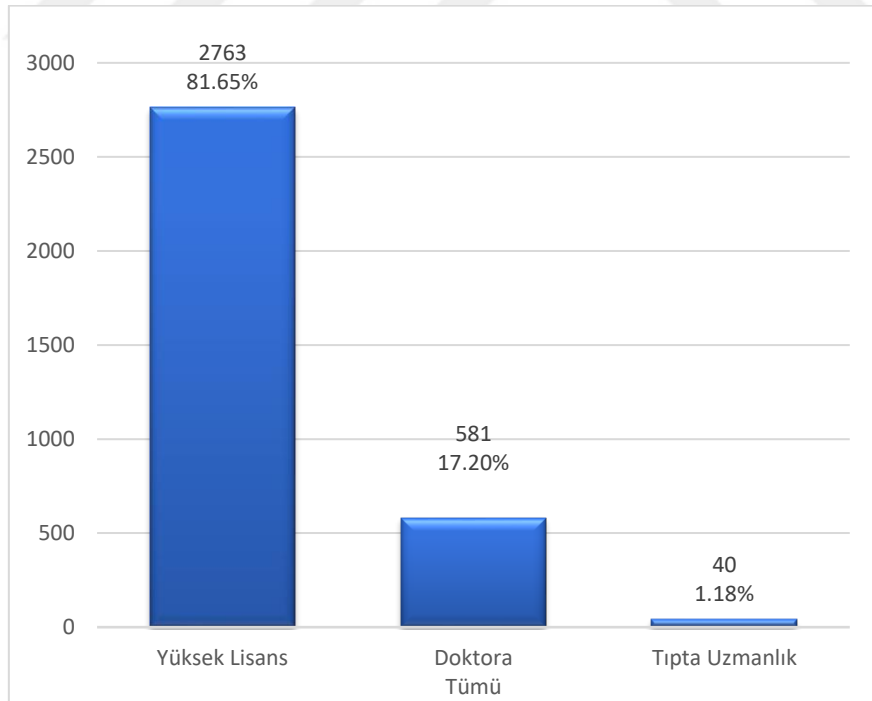
Şekil 4.73. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmet tezlerinin türleri ve yıllara göre dağılımı

Şekil 4.69’da görüleceği gibi doktora tezlerinin sayısındaki artış belirgin bir şekilde görülmektedir. Örneğin, 1989’da sadece 4 doktora çalışması varken, bu sayı 2023’te 75’e yükselmiştir. Bu, sosyal hizmetler ilişkili doktora tezlerinin sayısındaki artışı net olarak ortaya koyan bir grafikdir.

Yıllara göre sosyal hizmetle ilişkili tezlerdeki en büyük artış yüksek lisans tezlerinde olmuştur. Özellikle 2000’li yılların başından itibaren yüksek lisans tezlerinin sayısında belirgin bir artış gözlenmektedir. Tıpta uzmanlık çalışmalarının sayısındaki görece düşük seyir, bu alanın daha sınırlı olması ve sosyal hizmetle ilişkilendirilebilecek konular bakımından dar bir kapsamı içermesiyle ilişkili olabilir.

4.3.3. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin türlerine göre dağılımı

Sosyal hizmetle ilişkili tüm lisansüstü tezlerin türlerine göre dağılımı incelendiğinde, yüksek lisans çalışmalarının doktora ve tıpta uzmanlık çalışmalarına göre belirgin bir şekilde daha fazla olduğu görülmektedir. Bu alandaki bütün tezlerin %81,65’i yüksek lisans; %17,20’i doktora; %1,18’i ise Tıpta Uzmanlık tezidir. Yüksek lisans çalışmaları, toplam çalışmaların büyük çoğunluğunu oluşturmakta ve yıllara göre sürekli bir artış göstermektedir. Bu durum, Sosyal Hizmetle ilişki konuların daha çok yüksek lisans düzeyindeki tezlerden oluşmaktadır.

Şekil 4.74. Sosyal hizmet tüm lisansüstü çalışmaları türlerinin yıllara göre oransal dağılımı

4.3.4. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin dillere göre dağılımı

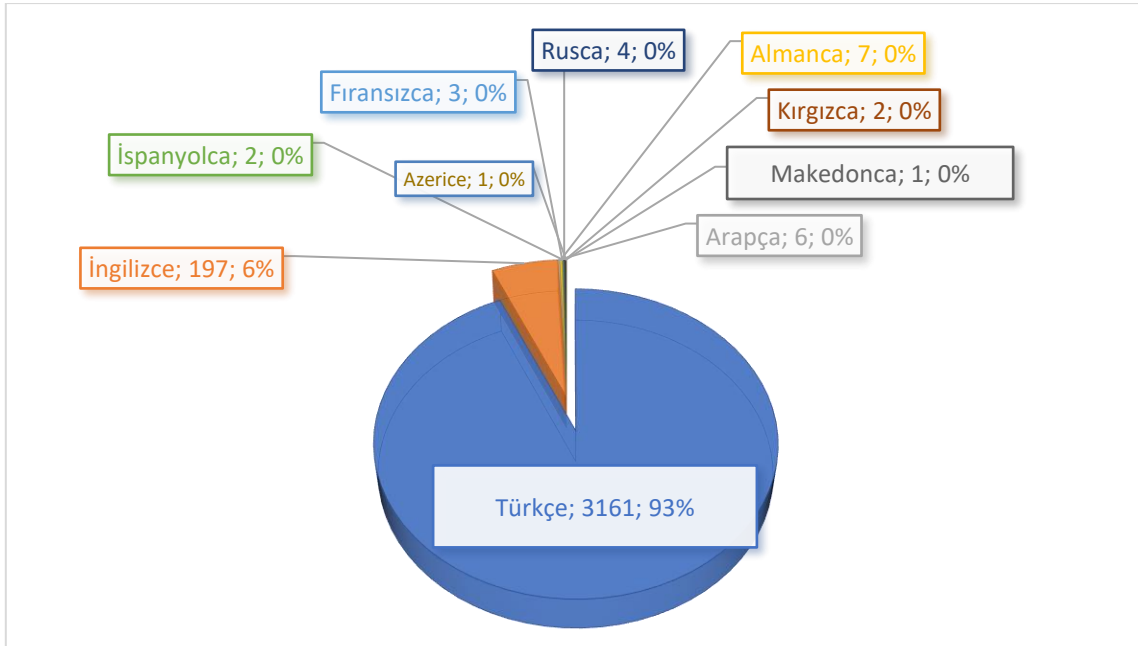
Tablo 4.16’da sosyal hizmetle ilişkili tezlerin hazırlandıkları dillere göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 4.16. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin dillere göre dağılımı

S.NO	Tez Dili	
1	Türkçe	3161
2	İngilizce	197
3	Arapça	6
4	Almanca	7
5	Fransızca	3
6	İspanyolca	2
7	Rusca	4
8	Kırgızca	2
9	Makedonca	1
10	Azerice	1
	Toplam	3384

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Tablo 4.16’dan anlaşılabacağı üzere sosyal hizmetle ilgili tezlerin büyük bir bölümü Türkçe olarak hazırlanmıştır. Ancak dikkat çekici taraf ise Türkçe dışında 9 farklı dilde sosyal hizmetle ilgili tez hazırlanmasıdır. Sosyal hizmet anabilim dalında ve sosyal hizmetler anabilim dalında ise yabancı dilde hazırlanan az sayıda tez sadece İngilizce olarak hazırlanmıştır.

Şekil 4.75. Diğer alanlarda sosyal hizmetle ilgili hazırlanan tezlerin dillere göre oransal dağılımı

Şekil 4.75, Diğer alanlardaki sosyal hizmetle ilgili tezlerin farklı dillerdeki dağılımını göstermektedir. Toplam tezlerin yaklaşık %93'ü Türkçe olarak hazırlanırken İngilizce'nin, Türkçe dışında en çok tercih edilen ikinci dil olduğu görülmektedir. Toplam tezlerin yaklaşık %6'sı İngilizce olarak hazırlanmıştır. İngilizce'den sonra en fazla tercih edilen diller ise Almanca ve Arapçadır. Diğer diller (Fransızca, İspanyolca, Rusça, Kırgızca, Makedonca, Azerice) ise toplam çalışmaların çok küçük bir yüzdesini oluşturmaktadır. Oransal olarak, Türkçe dilindeki çalışmaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde, hangi dönemlerde daha yoğun bir araştırma aktivitesi olduğunu anlamak mümkündür.

4.3.5. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin disiplinlere göre dağılımı

Tablo 4.17'de sosyal hizmetle ilgili tezlerin disiplinlere göre dağılımı yer almaktadır. Doğal olarak sosyal hizmetle ilgili tezlerin dağılımında "Sosyal Hizmetler" ve "Sosyal Hizmet" kategorileri en önde yer almaktadır. Bu alandaki toplam 3384 tezin 1729'u sosyal hizmet ve sosyal hizmetler anabilim dallarında yani sosyal hizmet disipliniinde yapılan çalışmalardan oluşmaktadır.

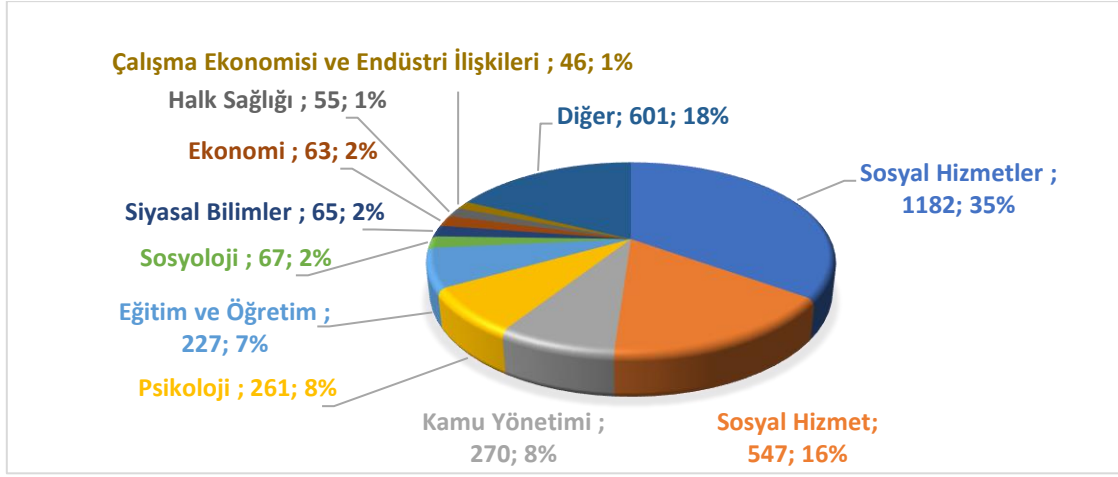
Tablo 4.17. Diğer alanlarda hazırlanan sosyal hizmetle ilgili tezlerin disiplinlere göre dağılımı

S.NO	Disiplinler	Sayı
1	Acil Tıp	1
2	Adli Tıp	25
3	Aile Hekimliği	17
4	Aile Planlaması	7
5	Amerikan Kültürü ve Edebiyatı	1
6	Antropoloji	3
7	Arkeoloji	1
8	Arşiv	1
9	Balıkçılık Teknolojisi	1
10	Bankacılık	2
11	Batı Dilleri ve Edebiyatı	1
12	Besin Hijyeni ve Teknolojisi	1
13	Beslenme ve Diyetetik	9
14	Bilgi ve Belge Yönetimi	4
15	Bilgisayar Mühendisliği Bilimleri- Bilgisayar ve Kontrol	8
16	Bilim ve Teknoloji	8
17	Biyokimya	1
18	Belirtilmemiş	2
19	Coğrafya	3
20	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	46
21	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	16

S.NO	Disiplinler	Sayı
22	Demografi	9
23	Deniz Bilimleri	1
24	Denizcilik	1
25	Deontoloji ve Tıp Tarihi	2
26	Dermatoloji	1
27	Dilbilim	4
28	Din	41
29	Diş Hekimliği	1
30	Eğitim ve Öğretim	227
31	Ekonometri	2
32	Ekonomi	63
33	Elektrik ve Elektronik Mühendisliği	2
34	Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları	1
35	Endüstri Ürünleri Tasarımı	2
36	Endüstri ve Endüstri Mühendisliği	4
37	Enerji	1
38	Ev Ekonomisi	20
39	Felsefe	6
40	Fizik ve Fizik Mühendisliği	1
41	Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	5
42	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	3
43	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	2
44	Gazetecilik	4
45	Geriatri	21
46	Gıda Mühendisliği	2
47	Güzel Sanatlar	1
48	Halk Bilimi (Folklor)	2
49	Halk Sağlığı	55
50	Halkla İlişkiler	15
51	Hastaneler	11
52	Hemşirelik	43
53	Hukuk	45
54	İç Mimari ve Dekorasyon	1
55	İletişim Bilimleri	3
56	İlk ve Acil Yardım	1
57	İnşaat Mühendisliği	1
58	İstatistik	2
59	İşletme	40
60	Jeodezi ve Fotogrametri	1
61	Kadın Hastalıkları ve Doğum	2
62	Kamu Yönetimi	270
63	Kazalar	1
64	Kimya Mühendisliği	1

S.NO	Disiplinler	Sayı
65	Maliye	11
66	Mikrobiyoloji	2
67	Mimarlık	13
68	Mühendislik Bilimleri	2
69	Mütercim-Tercümanlık	3
70	Onkoloji	7
71	Ormancılık ve Orman Mühendisliği	1
72	Ortopedi ve Travmatoloji	1
73	Peyzaj Mimarlığı	4
74	Psikiyatri	24
75	Psikoloji	261
76	Radyo-Televizyon	1
77	Sağlık Eğitimi	3
78	Sağlık Kurumları Yönetimi	35
79	Sağlık Yönetimi	5
80	Sahne ve Görüntü Sanatları	2
81	Sanat Tarihi	2
82	Savunma ve Savunma Teknolojileri	1
83	Sigortacılık	8
84	Sivil Havacılık	1
85	Siyasal Bilimler	65
86	Sosyal Hizmet	547
87	Sosyal Hizmetler	1182
88	Sosyoloji	67
89	Spor	7
90	Şehircilik ve Bölge Planlama	8
91	Tarih	27
92	Turizm	1
93	Türk İnkılap Tarihi	3
94	Ulaşım	2
95	Uluslararası İlişkiler	4
96	Üroloji	1
97	Yönetim Bilişim Sistemleri	1
98	Ziraat	3
	Toplam	3384

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 2024

Şekil 4.76. Sosyal hizmet ile ilgili tezlerin disiplinlere göre oransal dağılımı

Sosyal Hizmetler alanındaki lisansüstü çalışmaların disiplinlere (dizin-konu-YÖK Tez Konu Sekmesindeki ilk seçenek dikkate alınmıştır) göre dağılımı incelendiğinde, en yüksek oranda çalışmanın Sosyal Hizmetler ve Sosyal Hizmet kategorilerinde olduğu görülmektedir. Bu iki kategori toplam çalışmaların yaklaşık %51'ini oluştururken, Kamu Yönetimi, Psikoloji, Eğitim ve Öğretim gibi diğer disiplinler de bu alanda önemli bir paya sahiptir. Bu disiplinler de Sosyal Hizmetler alanıyla ilişkili konuları ele alan tezler üretmişlerdir. Ayrıca, bu kategori altında oldukça fazla tezin yer alması sosyal hizmet alanının multidisipliner bir yapıya sahip olduğunu ve farklı disiplinlerden gelen araştırmacıların da bu alana yönelik çalışmalar yaptığını göstermesi bakımından anlamlıdır. Bu çeşitlilik, sosyal hizmet alanının karmaşık bireysel ve toplumsal sorunlarıyla ilgili disiplinler arası işbirliğinin kaçınılmaz olduğunu göstermesi yönüyle de önemlidir.

Zira sosyal hizmetle ilgili tez hazırlayan diğer disiplinler arasında Kamu Yönetimi, Psikoloji, Eğitim ve Öğretim, Sosyoloji, Siyasal Bilimler, Ekonomi, Halk Sağlığı gibi çeşitli alanlar yer almaktadır. Bu disiplinlerin çalışmaları Sosyal Hizmet(ler) alanıyla ilişkili veya onunla kesişen konuları kapsamaktadır. Ayrıca bu sonuç sosyal hizmetlerin multidisipliner bir yapıya sahip olduğunu ve çeşitli disiplinlerden gelen araştırmacıların bu alanda çalışma yaptığını göstermektedir.

5. TARTIŞMA

Araştırmamızda sosyal hizmet alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi ve mesleğin bilgi birikimi ile uygulama açısından elde edilen bulguların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda 1987-2023 yılları arasında Türkiye'de sosyal hizmet anabilim dalında gerçekleştirilen 1276 sosyal hizmet lisansüstü tezi üzerinden yapılan analizler, sosyal hizmet lisansüstü araştırmalarının genel görünümünü, özelliklerini ve eğilimlerini yansıtmaları açısından önemli sonuçlar ortaya koymaktadır. Sosyal hizmet tezlerinin yeni hizmet modelleri geliştirme, sosyal sorunları daha iyi anlama ve çözme, akademik gelişime katkıda bulunma gibi amaçlara hizmet ettiği göz önünde bulundurulduğunda, bu tezlerin sosyal hizmet literatürüne önemli katkılar sağladığı görülmektedir. Türkiye'de son yıllarda giderek artan sosyal hizmet alanındaki lisansüstü tezlerin, ortaya çıkan yeni sorun alanlarına yönelik çözüm arayışlarının da bir yansıması olabileceğinden hareketle, bu bölümde elde edilen bulgular sosyal hizmet eğitimi ve uygulaması ekseninde tartışılacak ve gelecekteki araştırmalar için öneriler sunulacaktır.

Bu anlamda sadece sosyal hizmet ve sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan tezlere değil adında sosyal hizmet geçen ve diğer bütün alanlarda sosyal hizmetle ilgili hazırlanan bütün tezler kategorik olarak analiz edilmiştir. **Türlerine (düzeylerine) göre** değerlendirildiğinde sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan tezlerin büyük bir bölümünün yüksek lisans tezleri olduğu görülmektedir. Sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan 1276 tezin %80'ini (1017 tez) yüksek lisans tezleri oluştururken, %20'sinin (259 tez) doktora tezleri oluşturmaktadır. Sadece sosyal hizmet anabilim dalında değil “sosyal hizmetler anabilim dalında” da benzer bir durum olduğu tespit edilmiştir. Sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan toplam 157 tezin 127'si YL tezi iken 30'u doktora tezidir. Yine adında sosyal hizmet geçen 647 lisansüstü tezin 502'si YL tezi iken, 144'ü doktora ve 1'i de tıpta uzmanlık tezidir. 176 üniversitenin muhtelif disiplin ve anabilim dallarında üretilmiş sosyal hizmetle ilgili 3384 tezin dağılımına bakıldığında da tezlerin 2763'ünün YL (%81,65), 581'inin doktora (%17,20) ve 40'ının (%1,18) da tıpta uzmanlık tezi olduğu görülmektedir. Bu tablo Türkiye'de sosyal hizmet konularında hazırlanan tezlerin büyük bir çoğunluğunun yüksek lisans düzeyindeki çalışmalardan oluştuğunu göstermektedir.

Nitekim 2017 yılında gerçekleştirilen ve sosyal hizmet anabilim dalında son on yılda hazırlanan 213 lisansüstü tezin içerik analizinin gerçekleştirildiği çalışmada tezlerin 171'i yüksek lisans tezi iken, sadece 42'si doktora tezidir (Zengin ve Çalış, 2017: 1267). Yine 2021 yılındaki başka bir araştırmada da yüksek lisans tezlerinin %88'inin ve doktora tezlerinin de %77'sinin son beş

yıl içinde yazıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, sosyal hizmet alanındaki lisansüstü eğitime olan ilginin özellikle son yıllarda arttığını göstermektedir (Kavgaoğlu, Altundal ve Padalıhasanoğlu, 2021). Alanda yapılan diğer çalışmalarda da (Apak, 2018; Aslantürk, 2019; Büber ve Kutlu, 2023; Çaynak ve Keser, 2021; Demir ve Polat, 2023; Erkan, 2018; Gökal, Cantemir ve Adalier, 2021; Kavgaoğlu, Altundal ve Padalıhasanoğlu, 2021) araştırma bulgularımızı destekleyen benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Tezlerin **yıllara göre** dağılımına bakılacak olursa sosyal hizmet anabilim dalında en fazla tezin 2019 (193 tez) yılında, en fazla doktora tezinin ise 2023 yılında (42 tez) hazırlandığı tespit edilmiştir. En az yüksek lisans tezinin tamamlandığı yıllar ise (her yıl 2 tez) ise 1987 ve 1988 yıllarıdır. Sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan doktora tezlerinde ise yıllara göre artan bir eğilim görülmektedir. 1990'lı yıllarda yılda ortalama 1-2 doktora tezi tamamlanırken, 2020'li yıllarda yılda ortalama 20'den fazla doktora tezi tamamlanmaya başlamıştır. Ancak 2020 yılında hazırlanan tez sayısında gözle görülür bir düşüş yaşanarak tez sayısının yeniden 2017 yılındaki (88 tez) gibi iki haneli rakamlara gerilediği görülmektedir. Bu veriler, sosyal hizmet alanındaki akademik çalışmalarda belirli yıllarda yoğunlaşmalar olduğunu ortaya koymaktadır. 2020 yılında tez sayısında belirgin bir düşüş yaşanarak 88 teze tez sayısı iki haneli rakamlara gerilemiştir. Bu düşüş, COVID-19 pandemisinin etkisiyle akademik faaliyetlerde yaşanan aksamalara bağlanabilir. Pandeminin getirdiği kısıtlamalar ve belirsizlikler, akademik çalışmaları ve özellikle saha araştırmalarını olumsuz yönde etkilemiştir. Bu durumda, sosyal hizmet alanında yapılan tez çalışmalarında pandeminin etkisiyle başlayan duraklamanın devam ettiği söylenebilir.

Sosyal hizmetler ana bilim dalında da yıllara göre tez sayısında artış gözlemlenmektedir. 1987-2018 yılları arasında toplam 33 tez yazılmışken, 2019-2023 yılları arasındaki 5 yılda toplam 124 tez yazılmıştır. 2019 yılı 64 teze en fazla tez yazılan yıl olmuştur.

Tez adında sosyal hizmet ifadesi geçen ilk tezler ise 1987 yılında hazırlanan YL ve doktora tezleri olmuştur. Adında sosyal hizmet geçen 647 tezin %74'ü ise son 10 yılda hazırlanmıştır. *Diğer alanlarda sosyal hizmetle ilgili* ilk tez 1974 yılında hazırlanmıştır. Diğer alanlarda sosyal hizmetle ilgili hazırlanmış ilk tez 1974 yılında hazırlanırken yine en fazla tez 2019 yılında (562 tez) hazırlanmıştır.

Bu bağlamda Türkiye'de sosyal hizmet alanındaki tezlerin genel görünümüne bakıldığında özellikle 2015 yılından sonra tez sayısında belirgin bir ivme yaşandığı görülmektedir. Yüksek lisans düzeyindeki tezlerin sayısındaki bu artışın, 2006 yılından sonra kurulan yeni sosyal

hizmet bölümlerinden mezun olan öğrenci sayısının artmasıyla ilişkili olabileceği belirtilmektedir (Alptekin ve diğ., 2017: 52'den aktaran: Kavgaoğlu ve arkadaşları, 2021: 67; Zengin ve Çalış, 2017: 1267).

Hazırlanan **tezler dillerine** göre analiz edildiğinde sosyal hizmet anabilim dalındaki 1276 tezin 14'ü, sosyal hizmetler anabilim dalındaki 157 tezin ise sadece 1'i İngilizce olarak hazırlanırken, tez adında sosyal hizmet geçen 647 tezin ise % 2'si ise İngilizce olarak hazırlanmıştır. Diğer alanlarda sosyal hizmetle ilgili hazırlanmış tezlerin %6'sı İngilizce olarak hazırlanmıştır. İngilizce dışında Almanca, Arapça, Fransızca, İspanyolca, Rusça, Kırgızca, Makedonca, Azerice hazırlanmış sosyal hizmetle ilgili tezler vardır.

Sosyal hizmet konularıyla ilgili tezler **üniversitelere göre** analiz edildiğinde en fazla tez hazırlayan üniversitelerin Hacettepe Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi, Yalova Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi olduğu görülmektedir. Üsküdar Üniversitesi daha sadece YL tezleriyle dikkati çekerken Hacettepe ve Yalova Üniversiteleri hem yüksek lisans hem de doktora tezleri yönünden en üretken üniversiteler olarak öne çıkmaktadırlar.

Alanlara göre bakıldığında sosyal hizmet anabilim dalında en fazla aile (%17) konusunun çalışıldığı, bunu sırasıyla çocuk (%16) ve kadın (%11) konularının takip ettiği anlaşılmaktadır. Afet, Romanlar ve hükümlülerle ilgili tezler (%1) ise en az çalışılan konular arasında yer almaktadır. Sosyal hizmetler anabilim dalında da en çok çalışılan konunun aile (%20,1), çocuk (%19,5) ile kadın ve bakım konuları (%10,1) oluşturmaktadır. Sosyal hizmetler anabilim dalında da en az çalışılan konular arasında mahkûmlar (%1,8) yoksulluk ve Romanlar (%1,2) konuları yer almaktadır. Genel görünümde en çok çalışılan alanlar sıralaması aile, çocuk ve kadın olarak gerçekleşirken, son on yıldaki dağılımda ise aile, tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet ile çocuk alanlarına yoğunlaştığı görülmektedir (Zengin ve Çalış, 2017: 1269). 2021 yılındaki bir başka çalışma da tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet başlığının en fazla çalışılan alan olduğunu ortaya koymaktadır (Kavgaoğlu ve diğ., 2021: 66).

Ele alınan tezlerin **yöntemlerine** bakıldığında ise *sosyal hizmet anabilim dalındaki* 1276 tezin %45,1'inin nicel, %44'ünün nitel araştırma yöntemlerini kullandığı, geri kalan %11'inin ise karma yöntemleri kullandığı görülmüştür. Sosyal hizmet anabilim dalında hazırlanan toplam 1017 YL tezinin %51,62'sinde (n: 525) nicel yöntem, %41,49'unda (n: 422) nitel yöntem, %6,88'inde (n:70) ise karma yöntem kullanılmıştır. YL tezlerinin aksine doktora tezlerinde ise daha çok nitel araştırma yöntemleri (%53.66) tercih edilmektedir. Yine karma yöntemlerin (%2) doktora tezlerinde daha yaygın kullanıldığı tespit edilmiştir. *Sosyal hizmetler anabilim dalında*

hazırlanan yüksek lisans tezlerinde nicel yöntem (%53) daha fazla tercih edilirken en az tercih edilen yöntem karma yöntem (%2) olmuştur. Yine sosyal hizmetler anabilim dalında hazırlanan toplam 30 doktora tezinin 20'si (%66.6) nitel yöntemle hazırlanırken 9'u (%30)'u nicel yöntemle hazırlanmıştır. Tezde elde edilen bulguların genel görünümü alanda yapılan diğer çalışma bulgularıyla benzerlik taşımaktadır. Kavgaoğlu ve arkadaşlarının 2021 yılında gerçekleştirdiği araştırma da sosyal hizmet bölümlerinde yüksek lisans tezlerinin %92'sinin istatistiksel analiz kullandığını ve %8'inin literatür taraması ve inceleme yöntemlerini tercih ettiğini ortaya koymuştur. Benzer başka bir çalışmada, Aslantürk (2019), tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet alanındaki 72 lisansüstü tezi incelemiş ve bu tezlerin genellikle nicel araştırma yöntemleri kullanılarak tasarlandığını belirtmiştir. Bu bulgular, sosyal hizmet alanında özellikle de YL düzeyinde nicel araştırmaların daha yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir.

Tez adında sosyal hizmet geçen tezler ve diğer alanlarda sosyal hizmetle ilgili hazırlanmış tezler hazırlandıkları **disipline göre** analiz edildiğinde tezlerin büyük bir bölümünün sosyal hizmetler ve sosyal hizmet disiplinleri dışında kamu yönetimi, eğitim ve öğretim, psikoloji, sosyoloji, ekonomi, halk sağlığı, siyasal bilgiler gibi disiplin tarafından sosyal hizmetle ilgili tez hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu durum sosyal hizmetlerin pek çok disiplinin kesişiminde yer alan farklı konuları içermesiyle ilgili bir sonuçtur ve sosyal hizmetin farklı disiplinlerle iş birliği içinde çalışması gerektiğinin de bir göstermesi niteliğindedir.

Türkiye'de sosyal hizmet alanında yapılan lisansüstü tezlerin genel görünümü ve eğilimlerinin incelendiği bu çalışmada sadece sosyal hizmet anabilim dallarında değil diğer alanlarda da sosyal hizmet konularında hazırlanmış tezler kategorik olarak analiz edilmiştir. Buna göre tezlerin yıllara, türlerine, hazırlandıkları dile, konularına ve yöntemlerine göre farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca tezlerin hazırlandıkları üniversiteler ve disiplinler bakımından da geniş bir yelpazede dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

6. SONUÇ

Sosyal hizmet, bireylerin ve toplumun refahını artırmayı, sosyal adaleti sağlamayı ve sosyal problemleri çözmeyi hedefleyen bir disiplin ve meslektir. Bu bağlamda, sosyal hizmet alanında yapılan akademik çalışmalar, teorik bilgilerin pratik uygulamalara dönüştürülmesi açısından önemlidir. Bu anlamda çalışma Türkiye'de sosyal hizmet alanında yapılmış lisansüstü tezlerin tematik özelliklerini inceleyerek, bu tezlerin sosyal hizmet literatürüne ve uygulamasına olan katkılarını Türkiye'deki üniversitelerde sosyal hizmet konularında hazırlanmış olan tezler üzerinden ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırma, 1974-2023 yılları arasında Türkiye'deki üniversitelerde sosyal hizmet konularında yazılmış ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nde 08/05/2024 tarihi itibarıyla kayıtlı olan tezleri kapsamaktadır. Veri toplama süreci tezlerin belirlenmesi ile tezlerin incelenmesi olarak iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Bu anlamda “sosyal hizmet” anahtar kavramı kullanılarak tezlerin tam metinlerine erişim sağlanmış ve uygun tezler araştırmaya dahil edilmiştir. Ulaşılan tezler hazırlandıkları yıla, türlerine, üniversitelerine, konularına, disiplinlerine ve yöntemlerine göre ayrıntılı olarak analiz edilmiştir.

Buna göre sosyal hizmet alanında hazırlanan lisansüstü tez çalışmalarının yıllara göre dağılımı incelendiğinde, özellikle 2017-2023 yılları arasında tez sayısında belirgin bir artış olduğu gözlenmektedir. 2019 yılında tez çalışmalarında en yüksek sayıya ulaşılmıştır. Bu artış, sosyal hizmet alanına olan ilginin son yıllarda ivme kazandığını ve bu alandaki akademik çalışmaların yoğunlaştığını göstermektedir.

Yüksek lisans tezleri, yıllar boyunca en yüksek sayıda gerçekleştirilen tez türü olmuştur. 2019 yılı en fazla tezin üretildiği yıl olmuştur. Doktora tezleri ise yüksek lisans tezlerine kıyasla daha azdır. Ancak 2022 yılında doktora tezleri en yüksek sayıya ulaşmıştır. Sosyal hizmet kapsamında değerlendirilebilecek Tıpta uzmanlık tezleri ise oldukça sınırlıdır.

Sosyal hizmet alanında hazırlanan tezlerin tematik dağılımları incelendiğinde, farklı dezavantajlı gruplara ve sorunlara yönelik çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Özellikle aile, çocuk ve kadın konularının sosyal hizmet tezlerinin odağında yer aldığı söylenebilir. Bunun dışında pek çok konuda tez üretilirken mahkûmlar ve Romanlar konusunda sınırlı sayıda tez hazırlandığı görülmektedir.

Hacettepe Üniversitesi, sosyal hizmet konusunda en fazla tez hazırlayan üniversite olarak öne çıkmaktadır. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Anabilim dalında en çok tez hazırlanan konular çocuk, aile ve kadın olurken; tez sayısı olarak ikinci sırada yer alan Yalova

Üniversitesi'nde ise daha çok aile, çocuk ve okul sosyal hizmeti konularında tez hazırlandığı görülmektedir. En çok tez hazırlayan üçüncü üniversite olan Üsküdar Üniversitesi'nin de aile, kadın ve çocuk konularına yoğunlaştığı görülmektedir.

Diğer üniversiteler de benzer alanlarda çalışmalar yapmış olup en fazla tezin sırasıyla Aile, Çocuk ve Kadın konularında; en az tezin ise sırasıyla Romanlar, Afetler ve Mahkumlar konusunda yapıldığı tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre araştırmanın tasarımı aşamasında cevabı aranan problemleri bağlamında değerlendirme yapılacak olursa Türkiye'deki sosyal hizmet alanında yapılan lisansüstü tezlerin konularına ve sosyal hizmet alanlarına göre aile, çocuk ve kadın başta olmak üzere geniş bir yelpazede dağılım gösterdiği görülmüştür.

Yine ulaşılan bir diğer önemli sonuç da sosyal hizmet konusunda sadece Sosyal Hizmet Anabilim Dalında değil farklı disiplinlerde ve anabilim dallarında oldukça fazla tez üretilmiş olmasıdır. Bu sonuç sosyal hizmetlerin pek çok disiplinin kesişiminde yer alan konuları içermesinden kaynaklanmaktadır. Zira sosyal hizmet konusunda sadece Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı'nda değil Kamu Yönetimi, Eğitim ve Öğretim, Psikoloji, Sosyoloji, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, İşletme, Halk Sağlığı, Siyasal Bilimler gibi pek çok disiplinde sosyal hizmet konularında ve alanlarında teorik ve uygulamalı tezler hazırlandığı görülmektedir. Bu anlamda sosyal hizmet konularının çok yönlü ve disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınabilecek konular olduğu anlaşılmaktadır.

Buna göre tezlerde ele alınan ana temalar, sosyal hizmet müdahale yöntemleri, sosyal politika geliştirme ve dezavantajlı gruplara yönelik hizmetler gibi konular etrafında yoğunlaşmaktadır. Bu tematik ve teorik eğilimler, sosyal hizmet alanındaki lisansüstü tezlerin mevcut durumunu ortaya koyarken ihtiyaç duyulan alanlardaki araştırma boşluklarını ve gelecekte ne gibi araştırmalar yapılmasına ihtiyaç duyulduğunu göstermesi açısından anlamlıdır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular sosyal hizmet alanındaki akademik görünümü ortaya koyması bakımından sadece sosyal hizmet akademisyenleri ve sosyal çalışmacılar için değil sosyal hizmet alanında çalışan her disiplinden akademisyen ve meslek grubu için de önemli bir veri seti sunmaktadır. Yine araştırma sonucunda elde edilen bulgular sosyal hizmet alanındaki boşlukların ve tekrara düşülen alanların tespit edilebilmesine; mevcut eğilimler ve ihtiyaçlar doğrultusunda hangi alanda daha fazla çalışma yapılması gerektiğine ve akademik kurumların mevcut müfredatının da yeniden değerlendirilerek geliştirilmesine katkıda bulunabilir.

ÖNERİLER

Üniversitelerin kendi anabilim dallarında sadece çalışılan konu açısından değil yöntemsel açıdan da çeşitliliğe önem vermeleri faydalı olabilir. Nitekim araştırma bulguları bazı üniversitelerdeki neredeyse bütün tezlerin nitel yöntemle hazırlandığını başka bir üniversitede ise nitel yöntemin neredeyse hiç kullanılmadığını ortaya koymaktadır. Benzer durum diğer yöntemler için de geçerlidir. Elbette tezin yöntemi ele alınan konudan bağımsız düşünülemez ancak yine de yöntem ve konu açısından özellikle sosyal hizmet anabilim dalındaki tezlerin çeşitliliğinin artırılması faydalı olabilir.

Ele alınan konular bakımından da sosyal hizmet anabilim dallarında hazırlanan tezlerde mahkumlar ve Romanlar gibi daha az çalışılan alanlarda tez çalışmaları artırılabilir.

Bir diğer husus ise sosyal hizmet anabilim dallarındaki yabancı dilde hazırlanmış tez sayısının çok sınırlı olmasıdır. Az sayıdaki yabancı dildeki tez sadece birkaç üniversitede ve çoğunlukla da yabancı uyruklu öğrenciler tarafından hazırlanmıştır. Ayrıca sosyal hizmet anabilim dallarında hazırlanan yabancı dildeki tezlerin tamamı İngilizcedir. Oysa diğer anabilim dallarında sosyal hizmetlerle ilgili Almanca, Arapça, Rusça gibi pek çok farklı dilde hazırlanmış tezler mevcuttur. Bu tablo sosyal hizmet anabilim dallarının eğitim süreçlerinin uluslararasılaşması konusunda yeterince gelişmediğinin de bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda sosyal hizmet bölümlerinin farklı ülkelerden daha fazla yabancı uyruklu öğrenciyi lisansüstü eğitimler için kabul etmesine ihtiyaç duyulduğunu ve daha fazla sayıda yabancı dilde tez hazırlanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Son olarak da benzer araştırmaların yapılmasını kolaylaştırmak adına bir öneride bulunmak faydalı olabilir. Buna göre Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'ne tezler yüklenirken istenen veriler arasına tezin yöntemine dair bir sekme eklenirse daha sonraki araştırmalarda Türkiye'de hazırlanan tezlerin metodolojik dağılımına dair sağlıklı verilere daha kolay ulaşmak mümkün olabilir.

KAYNAKLAR

- Apak, H. (2018). Türkiye’de sosyal hizmet lisansüstü tezlerinin göç bağlamında değerlendirilmesi. *Kadim Akademi SBD*, 2(2), 123-135.
- Aslantürk, H. (2019). Tıbbi ve psikiyatrik sosyal hizmet alanında yazılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi* (13), 43-55.
- Barretti, M. A. (2011). Women, feminism, and social work journals 10 years later: 1998-2007. *Affilia - Journal of Women and Social Work*, 26(3), 264-277. <https://doi.org/10.1177/0886109911417688>
- Beaulaurier, R. L., & Taylor, S. H. (2001). Social work practice with people with disabilities in the era of disability rights. *Social Work in Health Care*, 32(4), 67-91.
- Black, W. G. (1991). Social Work in World War I: A Method Lost. In Review (Vol. 65, Issue 3).
- Büber, Ö. & Kutlu İ. (2023). Türkiye’de bakım yükü ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 11(137),272-291.
- Cox, D., & Pawar, M. S. (2006). International social work: Issues, strategies, and programs. Sage.
- Çaynak S. & Keser İ. (2021) Türkiye’de engelliliğe ilişkin sağlık alanında yapılmış lisansüstü tezlerin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 12(1) 118-123.
- Davidson, R.K., & Erskine, A.B. (1992). Poverty, deprivation and social work.
- Demir, B. & Polat, G. (2023). Türkiye’de suç ve sosyal hizmet alanındaki araştırmalarda paradigma dönüşümü: lisansüstü tezlerin sistematik incelenmesi (1990-2023). *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 78-93. <https://doi.org/10.55109/tushad.1327259>
- Dominelli, L. (Ed.). (2018). The Routledge handbook of green social work. Routledge.
- Duyan, V. (2003). Sosyal hizmetin işlev ve rolleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*. 14(2). 1-22.
- Duyan, V., Özgür, Ö. ve Özbulut, M. (2008). *Sosyal hizmeti tanımak ve anlamak: Sosyal hizmet uzmanları ve sosyal hizmet alanında çalışanlar için bir rehber*. Ankara: Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Yayınları.
- Erkan, I. (2018). Türkiye’de çocuk istismarı konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerinin adli bilimler açısından değerlendirilmesi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (4), 410-413.
- Ferguson, I., Lavalette, M., & Whitmore, E. (2004). Globalisation, Global Justice and Social Work.
- Gökal, H., Cantemir, V. & Adalier, A. (2021). Decision Support Systems: A Content Analysis of Graduate Theses in Turkey. *Academic Journal of Information Technology*, 12(46), 12-28. <https://doi.org/10.5824/ajite.2021.03.001.x>

Handler, J. F. ve Hasenfeld, Y. (2006). Blame welfare, ignore poverty and inequality. New York: Cambridge University Press

Hiranandani, V., & Phil, M. (2005). Towards a Critical Theory of Disability in Social Work.

International Federation of Social Workers (IFSW). (2014). Global definition of social work. Erişim adresi: <http://ifsw.org/get-involved/global-definition-of-social-work>.

Jarolmen, J. (2017). Okul sosyal hizmeti bir uygulama kılavuzu (Çev.Ed. Yasemin Özkan). Nika Yayınları

Joseph, R. (2019). Poverty, Welfare, and Self-Sufficiency: Implications for the Social Work Profession. *Journal of Poverty*, 23(6), 505–520. <https://doi.org/10.1080/10875549.2019.1616037>

Kadushin, A.ve Kadushin, G.(2016). (Çev. Ed. Ö. Karakuş ve Y. Ödemir).Ankara: NikaYayınevi.

Kavgaoğlu, D., Altundal, Ü. & Padalıhasanoğlu, E. Ç. (2021). Türkiye’de sosyal hizmet alanındaki lisansüstü tezlerin içerik analizi. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 7(2), 61-69.

Kılıç Ceyhan, E. (2023). Afetlere Müdahalede Sosyal Hizmetin Çok Boyutlu Rolü. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi. 8(2): 779-786

Kınıkoğlu, C. N., & Özdemir, C. (2023). Neoliberalleşme Bağlamında Sosyal Hizmet Alanında Bürokratikleşen Bilimsel Bilgi Üretimi: Yüksek Lisans Araştırmalarının İncelenmesi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi* 2023, 84, 177–190 DOI: 10.26650/jspc.2023.84.1094788

Kumaş, Ö. A. (2020). Engellilik Kavramı. M. Tekindal, & Seda Attepe Özden içinde, Engellilik Alanında Sosyal Hizmet Kuram Ve Uygulamaları, 19-31.

Langan, M., & Day, L.E. (1998). Women, Oppression and Social Work: Issues in Anti-Discriminatory Practice.

Long, V. (2011). “Often there is a good deal to be done, but socially rather than medically”: The psychiatric social worker as social therapist, 1945-70. *Medical History*, 55(2), 223–239. <https://doi.org/10.1017/S0025727300005779>

Mäntysaari, M. (2005). Realism as a Foundation for Social Work Knowledge. *Qualitative Social Work*, 4(1), 87–98. <https://doi.org/10.1177/1473325005050202>

Mapp, S., McPherson, J., Androff, D., & Gatenio Gabel, S. (2019). Social Work Is a Human Rights Profession. *Social Work (United States)*, 64(3), 259–269. <https://doi.org/10.1093/sw/swz023>

McCartan, C., Morrison, A., Bunting, L., Davidson, G., & McIlroy, J. (2018). Stripping the wallpaper of practice: Empowering social workers to tackle poverty. *Social Sciences*, 7(10). <https://doi.org/10.3390/socsci7100193>

National Association of Social Workers (NASW). (2018). Code of ethics of the national association of social workers. Washington, DC: NASW.

National Association of Social Workers (NASW). (2020). Revised code of ethics. Erişim adresi: <https://www.socialworkers.org/About/Ethics/Code-of-Ethics/Code-of-Ethics-English#:~:text=The%20primary%20mission%20of%20the,oppressed%2C%20and%20living%20in%20poverty.>

O'Reilly, L., & Dolan, P. (2016). The Voice of the Child in Social Work Assessments: Age-Appropriate Communication with Children. *British Journal of Social Work*, 46(5), 1191–1207. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcv040>

Özden, A. S., & Tekindal, M. (2020). Engellilik ile ilgili modeller. *Engellilik Alanında Sosyal Hizmet Kuram ve Uygulamaları* (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları, 33-42.

Parsons, R. J. (1991). Empowerment: Purpose and practice principle in social work. *Social work with groups*, 14(2), 7-21.

Pierson, J., & Thomas, M. (2010). *Dictionary of social work and social care*. Open University/McGraw Hill.

Quinn, P. (1996). Social work education and disability: Benefiting from the impact of the ADA. *Journal of Teaching in Social Work*, 12(1-2), 55-71.

Ruth, B. J., & Marshall, J. W. (2017). A History of Social Work in Public Health. *American Journal of Public Health*, 107(S3), S236–S242. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2017.304005>

Schmelz, A. (2021). Social work as a human rights profession in the context of refuge and migration. *Global perspectives. International Social Work and Forced Migration*, 204-215.

Scoville, M. C. (1942). *Wartime Tasks Of Psychiatric Social Workers In Great Britain*.

Sewpaul, V., & Henrickson, M. (2019). The (r)evolution and decolonization of social work ethics: The Global Social Work Statement of Ethical Principles. *International Social Work*, 62(6), 1469–1481. <https://doi.org/10.1177/0020872819846238>

Sheafor, B. Ve Horejsi, C. (2015). *Sosyal hizmet uygulaması* (D.B.Çiftçi,Çev.Ed.). Ankara: Nika Yayınevi.

Stainton, T., Chenoweth, L., & Bigby, C. (2010). Social work and disability: An uneasy relationship. In *Australian Social Work* (Vol. 63, Issue 1, pp. 1–3). <https://doi.org/10.1080/03124070903291886>

Strier, R., & Binyamin, S. (2010). Developing anti-oppressive services for the poor: A theoretical and organisational rationale. *British Journal of Social Work*, 40(6), 1908–1926. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcp122>

Švedaitė, B. (2016). Socialinio darbo sistema Lietuvos visuomenės kaitos kontekste.

Thompson, B., Molina, Y., Viswanath, K., Warnecke, R., & Prelip, M. L. (2016). Strategies to empower communities to reduce health disparities. *Health Affairs*, 35(8), 1424–1428. <https://doi.org/10.1377/hlthaff.2015.1364>

Thompson. N. (2019). *Kuram ve uygulamada sosyal hizmeti anlamak* (Çev.Ed. Ö. Cankurtaran ve B. Hatiboğlu Eren) (4. Baskı). Ankara: Dipnot Yayınları.

Valtonen, K. (2016). Social work and migration: Immigrant and refugee settlement and integration. Routledge.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (2024). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

Zastrow, C. (2016). Sosyal hizmete giriş (4. Baskı) (Çev. Ed. D. B.Çiftçi). Ankara: Nika Yayınevi.

Zengin, O. & Çalış, N. (2017). Türkiye’de sosyal hizmet araştırması: Son 10 yılda sosyal hizmet anabilim dallarında yazılan tezler üzerine bir inceleme. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1260-1273.

Zengin, O., & Altındağ, Ö. (2013). Social Work Education from Distance. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 106, 2426–2430. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.278>

ÖZGEÇMİŞ

Neslihan Ceylan, Sosyoloji lisans mezunu olup yüksek lisansını Sosyal Hizmet Konularında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi adlı tezi ile Yalova Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümünde tamamlamıştır.

